

Centre for Studies in Social Sciences, Calcutta

Documentation of rare Assamese books in collaboration with Assam Sahitya Sabha, Jorhat and the Ford Foundation: microfilmed and digitised in October 2006

Record No: 2006/ 165	Language of work: Assamore	
Author (s) / Editor (s): ☒ Lakshminath Deygoburah		
Title: - ~~1929~~		
Transliterated Title: Baāghāi		
Translated Title:		
Place of Publication: Calcutta (Kolkata)	Publisher: Edi lōr	
Year: 1929 - (1851 Eak)	Edition:	
Size: 23½ cms - 519 pages	Genre: magazine	
Volumes: 18 - (11 issues)	Condition of the original: Bonitie	
Remarks: ~~Subhā~~ .		
Holding institute: Assam Sahitya Sabha, Jorhat		
Microfilmed and digitised by: Centre for Studies in Social Sciences, Calcutta, 2006.		
Microfilm Roll No:	From gate:	To gate:

৫৪০৩/আঃ
১৮.৬.১৯

১৮শ বছৰ

৮ম সংখ্যা

"ন হি জ্ঞানেম সদৃশং পর্বতমিহ বিদ্যতে"

১৮৫১ শক

আচ্ছাদন

সমিধান

প্রথম দেখাতে মোৰ ইবিছা সকলো !

তৎপি আকউ আজি কিয়নো দেখিলো

সাধ্য নাই, মুখলই চলে এটিবাৰ

এই খোজনীয়া চকু, দৃষ্টি অনিবাৰ ;

ধাকে মোৰ আপোনাত কিবা অধিকাৰ ;

ধৰা কিয় বাক এই বেশ বকনাৰ—

—সবলো তো শিৰিমাই তোমাতে সপিলো !

আক মই দিবলই কিনো বাকী থলো !

আজি মই কঙালিনী, তুমি সদাগৰ ;

ধনৰ ভঁৰালী তুমি নিজে মোৰ ধন !

তেওনো নিঠৰ, কিয় নাই পতিয়ন ?

—তোমা' ভিক্ষাৰ আজি কি দিঙ্গ উশৰ !

সঁচা ঘদি, মোৰ হাতে লাঙ্গ আক দান ;

দিয়। কিবা, ঘূৰি তাৰে' দিঙ্গ সমিধান !

১৪০৩/অঃ অক্ষয়বিহু

“ପ୍ରକୃତି ପୁରୁଷ ଦୁଇବୋ ଲିମ୍ବନ୍ତା ମାଧ୍ୟମ ।

সমস্তকে আজ্ঞা দিব পদব্য বাধাৰি।”—যামহুৰে
অগতৰ উৎপন্নি, কিংত আৰু প্ৰলয় বিষয়ে আৰী মাৰ্শ-
নিকসকলৰ তিনিটি স্বীকৃত পোৱা হৈ। মতৰ
প্ৰতিবে অহমাবে কৰে তেওঁকোক আৰুস্বারী, বিষ-
ষণুগ্ৰী আৰু প্ৰিণ্যবাদী বোৱা হৈ। আবলুমুৰী-
সকলৰ মত, পদব্য অনাবি আৰু অগতৰ উপকৰণ,
ইছুকে এট উপকৰণৰ সহজেৰে অগত সৃষ্টি কৰিছে;
বিষণুবাদীসকলে কৰ, বি অগত আমি চৰুে দেবিছো
ই দেখোৱা প্ৰত পদব্য নহয়, একমাত্ৰ সন্তুষ্টি পদব্য
হ'লৈ হে আছে আৰু একে নাই, ইহু বা ডেল
ডেলকে সাপ বুলি ভৱ কৰি পদ, অৰূপ জগত
দেখোঁ আৰু বনৰ বাসি মাথোন; প্ৰিণ্যবাদীসকলে
ভাৱে, কোনো এক মৌলিক পদব্যৰ প্ৰদৰ্শন আৰু কৰি
বাক্তিগুণৰ কৰ্ম আগ বৰ্তমান অবস্থাৰ উপনোট হৈছে।

মহাবি কলিন আৰু তেওঁৰ সংযোগৰ প্ৰণালীয়াৰী; মহিলা পত্ৰজনিতে এবং এই মহিলাৰ প্ৰেক্ষণতা কৰে। সামাজিকতাৰ অগত্যাৰ আধিপত্ৰে অৱক্ষিত আৰু পুৰুষ; পুৰুষ উৎসাহীন কৃষি চেতন, প্ৰকৃতি ইচ্ছায়, অৰ্থত কৃষি। পুৰুষৰ চৈতন্যাৰ অংশ অৱক্ষিত প্ৰতিকলিত হয় বৃক্ষী প্ৰকৃতি চেতন বৃলি দ্বাৰা। “মানবিকেৰ প্ৰকৃতি; যথেষ্টে সেটাৰভাৱে। হেতুনামে কোষেষ্টে গুৰুগবিবৰণতত্ত্বে।” “অৱিভুবিশ্বতত্ত্বে—অগত্যাৰ পৰিবৰ্ণিত হৈছে, সৃষ্টি হোৱা মাছি।” অৱক্ষিত অগত্যাৰ নিম্নোক্তী নহৈ। পুৰুষ ইচ্ছাকৰ প্ৰভাৱত অৱক্ষিত নিম্ন পৰিবৰ্ণিত হৈছে, এই পৰিবৰ্ণন-প্ৰয়াহৈই অগত্যাৰ আৰু এই সামাজিক কাৰ্যাবৰিতাৰে অৱক্ষিত কৃষ্ণ বা শক্তি আৰু বৃলিলোক বৃলিৰ পৰা হয়। “অঙ্গৰেখৰ মহত্বেতে ইচ্ছাকৰ অংকৃতৰ প্ৰতিকলিতাৰ্থি”— আছি। জৰু কৰে অৱক্ষিত নিম্ন পৰিষে উৎসাহীৰ কৰণ আছিব। সুষ্ঠুতে, অৱক্ষিত এক অভয়াৰী মৌলিক শক্তি (natural), বৃলিৰ পৰা আৰু বৃলিৰ পৰা আৰু এই পৰিষে অৱক্ষিত নিম্নোক্তী নহৈ। আৰু আধিপত্ৰিক, আৰু ভৌতিক আৰু আধিমৌলিক, এই তিনিগত পুৰুষ স্বামী কৰিছে হয়। “অধি বিবিধ হৃষ্টাঙ্গ-সুনিৰিতিবিভাবত পুৰুষৰ্থীঃ” — এই তিনিমুলি দ্বিতীয় হৃষ্টব্ৰত অৱক্ষিত আৰু সুনিৰিত বাৰু মুক্তি। অৱক্ষিত আৰু পুৰুষৰ এই দেশজোহৈ মুক্তিৰ বেছু কিমুনো এই দেশজোহৈ অৱক্ষিত পুৰুষে আৰু নিৰক্ষণ কৃষি। আৰু ভৌতিক বৃলি মোকাবে, গতিতে হৃষ্টব্ৰত আপো পৰে। এমে সেই বৰকত জান - “অৱক্ষিতে ক্ৰিয়াবননি ওভৈঃ কৰ্মাণি সৰুৰঃ। অহ-ৰাক বিশ্বচূড়া কৰ্তৃত্বমিতি মনতে।” শীঁচা—ঠাণ্ডা আপোনো শুণৰ বলেৰেই প্ৰকৃতি পৰিবৰ্ণিত হৈ, তাৰ বাবে—পুৰুষৰ কৰ্তৃত্ব অৰাঙ্গুল নকৰে। পত্ৰজলিৰ অঙ্গৰেখৰ এইবিনিতে, সংঘাতত অৰূপন কৰিব অৰূপন নিয়মামুক আৰু অৰূপামুক এক অধিবৰ্ষী সৰ্বশক্তিমান ইচ্ছৰ অধিবৰ্ষী সোকৰ কৰা হৈ; সেই ইচ্ছৰ মূল ধৰ্ম, ধৰণা আৰু সমৰ্পণৰ বলেৰে সেই তিনিগৰ

নার আৰু ইলেক্ৰিক মতোৱাদী; কল আৰুবৰাদী।
এতেকো বৰ্ষ বিৰচন বলি আৰু প্রয়োকে সৃষ্টি-
হৃষি তাগ কৰি গলে মেতিয়। “আৰু তাগ কৰিব
নহয়” এই অহংকাৰাধৈ হয়, তাক প্ৰাপ্তবৰ্যবিৰ
মৃগ + শিক্ষ) অহংকাৰা দোশ হয়। দোশ কোৱা
এটি বৰ্ষুক তাগ কৰি নি কোনো শেষ কৰাহস্থ উপ-
ৰ পৰা নহয়, তেনেহলে শীকৰণ কৰিব সহজ
তাৰ অনন্ত তাগ আছে, আৰু এই অনন্ত তাগ
মৰণৰ বলিক্ষণবৰ্ণনা সহজে হ'লো আৰু
হাবে আছে; পদিকে কৰটৈ বাখ হোৱা হয়
বালাচিহু আৰু মৰাকৰ হোৱা সহজ বল,
বেদাবেশিক অসহজৰ বথা। পদিকে কৰিবলৈৰ
আৰু পৰমাণু আছে। এই পৰমাণু অধিবাসী
জননি। উৰুৰ বা পৰমাণু এই অপৰ্যব অষ্টি,
যুক্তেৰ এই সৰ্বৰ উপকৰণ বা সৰুলি। উৰুৰ
বা প্রাতাৰ বিৰু নহয়, অসুমান আৰু আশু অগৰণ
কো তৈরি অভিবৰ প্ৰণালী মৌৰা দৰিব বেলোক
কৰণ কৰা বৰ্তা হয়, কৰ্মবৰ্ণা কেনেকৈ কৰ্তা
বৰ্তু গৰ্ম ধৰিব পৰা হয়, অগৰণৰ দেখিও সৈ-
হীনৰ জেন নিম্নাঞ্চাৰা বা উৰুৰ আছে বৰ্তু শৰীৰাম
হয়। কল, আৰুশি, আৰু, দৰিশ, এইবোৰ
বকৰ কৰা বৰ্তা হয়, কৰ্মবৰ্ণা কেনেকৈ কৰ্তা
বৰ্তু গৰ্ম ধৰিব পৰা হয়, অগৰণৰ দেখিও সৈ-
হীনৰ জেন নিম্নাঞ্চাৰা বা উৰুৰ আছে বৰ্তু শৰীৰাম
হয়। কল, আৰুশি, আৰু, দৰিশ, এইবোৰ
বকৰ কৰা গলে কীৰুকাছী আৰু পৈতোৰে
মৰণ, পৈতোৰ এত ভৰ্তুৰূপ অতীত হৈ হিত
হয়, এই অবহৃত বৈজ্ঞানি নথেক, কিম লৰময়-
ৰ লীন নহয়। এইবোৰ মচে, বৰ্তু মাঝো
লি গচে, শাস্তি টেকেলি মঢ়াৰ কাঁথকো বৰ্তু
হৈ আৰু কুমাৰৰ কৰ্তৃপক্ষ অধিবাসী ফেজিয়ও
বিৰ উপকৰণ বিৰ মৌৰাবিলেছেন; পদিকে বৰকো
ই কৰ্তৃ আৰু উপকৰণ বা সৰুলিৰ সহজত উৰ
ৰ আৰু এইবেৰ উপকৰণ হোৱা বৰকোৰ সৈ-সু-
সু মুকুলীৰ বা সুধীৰ হৈ আৰু কোৱা

পৰিবারাবীৰসুকলে এই সুন কোঠৈকে মানিবোৰেছে,
তেলোকৰ স্বতে কৰ্তা আৰু কৰণ একটা, বৰ,
পুৰু নহয়; কৰ্তা কৰিবলৈ লুকী ধৰে, পৰিবৃতি
লাভ কৰলৈকলৈ কৰেলৈ কৰাকৰে প্ৰকাশ পাৰ।
এতেকো কৰা, মাটি টেকেলি হোৱাত তাৰ প্ৰাতিৰ
লোপ পোৱা নাই, কেৱল ই কৰাপৰিৰ বা বৰষুকৰে, লাভ
কৰিবে; টেকেলি অনন্বিতকৈপে মাটি বৰ্দ্ধনৰ
আৰিষল, পৰিবৃতি লাভ হৈ ই অভিবাস তাৰ প্ৰাপ্ত
হৈল, এয়ে অভিবাস এ পৰিবৃতিৰ, বা পৰিবৃতিৰ,
“সুস্থতেহনুমা প্ৰথা বিৰক্ত হৈলাবিহিঁৎ”।
বেশে মৰণ বিৰতবৰ্ণী। “অভিবোৰামানোৰা প্ৰথা
বিৰত হৈলাবিহিঁৎ” জোনাক নিশ্চা হাৰিব মাৰৰ
বাট গোটাই দুই মুছুত মদে কিমাৰি দৈ আছা,
হাতীৰ বিদ্বান হৈ এটা দেবি মৈলেকে বাখ বুলি দুই
পোনাহাতো ভৱত চিনিব-বাখিগি পিলাই মেটা আছো
হাত মাটৈই বাখ দৰিবা আৰু মৈলেকে তোমৰ স্বত
ভৰাইলে অৱ উত্তি; এই কথটোৰে কৰিব
এটা আৰু; বি বাবে দুই তাৰ পালা মৈলেকে বাখ
কিম দিটো অৰুততে দেবিলা মৈলেকে হাঁচি; হাঁচি
দুই কেতিয়াৰ অৱ নকৰা, হাঁচি আৰু বাখ একেটা বৰ-
নহয়, সৈতৰ উপকৰণৰ একে মহয় আৰু এটা আনন্দোত
পৰিষ্কৃত হৈৰা নাই; কিম এটা কান্টোৰ দোখ
তোমাৰ স্বত উদ্বৃত হৈল, এয়ে মথেন। কিম তাৰ
ফল কি দিব? মেই হাঁচি আৰু তোমাৰ কৰমে হাঁচি
নহয়, সি সাম; এইবেৰ এটা বৰ্ষত সৰ্পৰ বেদেৰ
আন এটা বৰ্ষৰ আৰোপ দোৰাব বিৰক্তবৰ্ণা বোলা
বিৰক্তবৰ্ণাৰ মতে, বি মৰ কিমকল আছে
আৰু কিমকল আৰিব, মেয়ে সু, বি বৰ্ষত এনে অস্তিত
নাই মি অসু, আৰু এই হাঁচি অহংকাৰ মাজত দিব
বিবা বাবে মি সু বা অসু বেগেন মৰ আৰু বৰ্ষত
হৈ নথেকে মি অৰিকন্দোৰ; এই পৰিবৃতিৰূপৰ অগত,
মন, দৃঢ় অহংকাৰ অভিত সমত অসু, কিমনো বৰ-
পতে ঝৈবোৰেৰ সতা বা অতিত নাই, অসু সজামৰ
অসু সবস্ত, আৰু এই নিশ্চিব দিবৰ প্ৰাৰম্ভ কাৰ্জী

ପ୍ରକଳ୍ପ ମାର୍ଗ ବା ଅଭିଯାନ ସଂଗ୍ରହ ଏବଂ ନିଧି, କିମ୍ବା ଅନେକଦିନୀର ପରାମର୍ଶ। ଯି ଅମ୍ବ, ତାର ଅନ୍ତର୍ଗତ ମନ୍ଦିରାଳୋକରେ ବ୍ୟାହାରିକ ମଦ୍ଦା ଆହେ, ଏହିଟେ ମନିବ ଲାଗିବ; ସମ୍ପୋଦନ ଦୂରି ଅନେକ ଧନ-ଦ୍ୱୟ ପୋର୍ହା ବା ଅନେକ ତାଳ ବସ୍ତ ଉପରେତେ କରି, ମାର ପାଇଁ ଡାର୍ଜିଲେ ଦେଖେବର ଅଭିଷ୍ଟ ମୋକ୍ତ ମଦ୍ଦା, କିମ୍ବା ଶଶମନ ବାଚାତ ତାର ସହିତ ଆହେ ଦୁରି ପାରି, ଏହି ବ୍ୟାହାରିକ ମଦ୍ଦାଓ ଯାଇ ତମେ ଆହେ । ଅନ୍ୟ ମନ୍ଦିର ବର୍ଷକ ନିରିଲ ଚାରିବ ଆହେପିଣ ଯାଇ ଅର୍ଥାତ୍ ଅନ୍ତର୍ଗତ ବିଶ ଆହେ ଦୁରି କୋଣା ହୁଏ, ହେ ଏଠା କାହିଁ, ଛାକେ ବାଧ ଦେଖାଇ ଦରେ; ପ୍ରକଳ୍ପ ଏହି ପାଇବି ଅବଶ୍ୟକ ।

সকলো দৰ্শন প্ৰয়োজন হৈতে দৰ্শনেই লীন-
হান অধিকাৰৰ কৰি বহুজন, শব্দচার্চাৰ এই মততা
প্ৰৱৰ্তক। ত্ৰি সহ নিষ্ঠাৰ, অৰ্থাৎ সুষ, বৃষ, তথ্য
আৰি তিনি শুণৰ তেওঁ অতীত; নিৰ্বিকাৰ, অগ্ৰ
তেওঁ বিকাৰৰ বা আমৰকণ প্ৰাণ নহৰ; অনন্ত, অৰ্থাৎ
কেৰো শীঘ্ৰ ধৰি বি তেওঁৰ বৰকণ বৃত্তাৰ নোৱাৰিব;
আৰু অব্যক্ত, অৰ্থাৎ তেওঁৰ বৰকণ আভাস দেখোৱাকে
অক্ষণিত নহৰ। এই নিষ্ঠাৰ তত্ত্বত সৎ, তিঁ আৰু
আমৰ, এই তিনি আৰু বৰ্ধনৰ বাবে, আৰু একে
দেখোকে; সংৰক্ষণে এটি অনন্ত সুষাৰা বা অভিজনৰ পৰিচয়
বিহে, চিন্তাগত অনন্ত চৈতন্যাবাৰী হৈ বিবাৰণ কৰিবে,
আৰু আনন্দৰ বৰকণে অনন্ত আমৰিব আৰু বা “বৰ্ষাৰ
বৈ স”—তুলি প্ৰাণীয়ন হৈছে। নিৰ্বাপ বৰকণত
তিনি কৰি বিবেচন কৰি চালে এই তিনি ভাবাপৰ,
এই তিনি ভাবাম এটি পৰাপৰত উণ্মীনত হোৱা হৈ;
সেৱে তৰকৰত। অগতৰ পদাধিমূলকত মে এই সৎ,
তিঁ আৰু আনন্দৰ আভাস বিবিজ্ঞ উঠা দেখিবলৈ
পোৱা হৈ, তাৰ কাৰণ আৰু জিজৰা বৰকণ এই
অনন্ত সকলিদানসহস্য বৰকণত। এই তিনি ভাবৰ
আভাস পুৰীবৰী সৱলো বস্তুতে সৰহ-ক্ৰম ভাৱে বৰ্ধনৰ
বা সংবৰ্ধিতে। আকে সেইবেই সুবৰ্ণ অৰহা
অৰ্থাৎ লালকা঳ টোপনিত লৰ, সৰ্প আমৰি জান
নথেকে, থাকে এই সংবৰ্ধ। গোৱা টোপনিতিৰ পৰা
উতি আহি মাহৰে ক্ষম, ‘এনে তাল টোপনিতি আহিছিল,
কেৰোৰে গম দেপোলো’; এই দে গম দেপোলোৰ
গম পোৱা কৰি, এৰ সংবৰ্ধৰ ক্ষম, আৰু পোৱা
টোপনিতো সংবৰ্ধ বৰ্তমানৰ বৰকণ হৈমণ। এই সংবি-
দ্ব উৰুবৰ-অত নাই, হিঁড়ি-প্ৰম নাই; ই কৱলো
অব্যৱহৃত বৰ্তমানৰ ধৰণি কিমু জৈলত প্ৰকাশ পাৰ
সৎ আৰু চি বৰকণ হৈয়ে আৰু। ই কৱলোৰে প্ৰমেশপৰ;
‘হোৰ অভিজন দেহোহোৱা হৈওঁ’ এই কথা
কোমেড নৰক, ‘হষ সদৰ খাকে’, ইয়াকেৰে সং
লোভ ক’ব। সুত-ভাসাৰ আমৰি বাবে দি প্ৰেম, নিষ
এই আৰু-প্ৰেমৰ পৰাহৈহে সত্তৃত। আৰুৰ এই প্ৰেম
আনন্দ পোৱা ভাৱ আমৰি ওচৰত প্ৰকাৰ আৰু অভি-
কাৰ চৰ্ত তাৰে থাকে। ই অকল প্ৰকাৰ ভাবৈ
ধৰা হলে প্ৰম আৰু-প্ৰেম দেখাকিলেহেতেন, আৰু
অপ্ৰকাৰভাৱে ধৰা হলে অকল আৰু-প্ৰেমেই গোটৈ
ঠাই তুলি ধৰিকৰিবলৈমে, বিবৰ-সৃষ্টিৰ ঠাই নৰল হৈ।
প্ৰকৃতিকল প্ৰতিকৰণই এই অকল আৰু অভিকাৰ

ଆଜିର କୁଳପ କେଣେ ପ୍ରକାର ? ଆଶ୍ରତ ଅବହିନୀ ଏବଂ ଗ୍ରେଟ ପ୍ରକାରଙ୍କ ଦେଖିଲୁ ଆମର ଶ୍ରୀ ଶ୍ରୀ ଆଧିକାରୀ ଦେଖିଲୁ ।

ଅନୁତ୍ତି ସଞ୍ଜିଦାନନ୍ଦ ବ୍ରଦ୍ଧର ଛୀର ମରେ, ବ୍ରଦ୍ଧର ପ୍ରତିଷ୍ଠି-

। এই সব বছৰ তাম : এই তিনি উপরে
স্থাপ্ত। এই তিনি শুধু দৈনন্দিন এই আমার অজ-
পন ব্যক্ত পথগুলি দিয়ে। এই তিনি শুধু কেনে-
দে আবেগ, সেই অসুস্থে প্রকৃতির প্রতিকৃতির তাৰ-
ণী বা চূড়া হয় ; সৰুভূতপ্ৰাণী প্ৰকৃতি তিনামো
প্ৰতিকৃত, বৰ্জিষ্ঠপ্ৰাণী প্ৰকৃতি আতীকৈ চৰা, আকৈ
হৰালভূতপ্ৰাণী প্ৰতি ছোটোকৈ অধিক। সৰুভূতেই
তাৰ প্ৰকৃত ; তচ আৰু মনৰ। শুভুভূতপ্ৰাণী
প্ৰতি আকৈ। যাহাত প্ৰতিকৃতি তিনাকাৰ কৃষ সৰ্বজ
ন্তৰেক। আৰু মাঝৰ বশ, দেখিবলৈ অৱৰ তচত
মনৰ দিবৰ কৃপ দেখোৰ ; যাহা জৈবৰ বশ, এই বুলি
ৰ বুলি দৰে সৰ্বজনৰ কৃষ সৰ্বজ হয়। যাহাৰ
অৱিজিনো, সং-স্মৰণ কোনো ভাৰে আধাৰিত নহয় ;
বুলি দৰে অৱৰ পিছে পিছে যায়। যাহা আৰু কৃষ,
এই উভয় সমিলনেই ছীৰু ; পতিকে ছীৰু অনন্দি
কাক কৃষ, অকত রাজকাৰে বিশ্বাসন হৈ বৈছে। যাহা
বাবিল, আৰ্থি ধৰিকৈছ ; পতিকে, ভৌতৰ কৰিলে,
জৰুৰ এই জাতিৰ পৰা গুণৰা জগতো চিৰকাল আছে,
জীৱৰ আশৰ মাত্ৰ বোৱাৰিব। ছীৰু ইজোম, তেওঁৰ
জীৱতে বগৎ-চৰাবৰ সৃষ্টি হয়। কোনো উপকৰণ বা
বুলি দৈ তেওঁ এই অগত নিৰ্বাপ কৰা নাই ; হৰি
এই সৃষ্টিৰ কিমা উপকৰণ আছে, তেওঁহেলে তেওঁ অৱ-
হয় উপকৰণ। তেওঁবেগো অগতৰ উৎপত্তি হৈছে
হঢ় হৈতেই অগত উৎপাদন কৰিছে। সুমাত্ৰাৰ
পৰিবেশ জৈবৰ পৰ্যাপ্ত বাসভোগৰ সু পৰাপৰ একমত
হৈতে কংপনৰ বা বৰষৰূপ। কিন অকৃত পৰিবেশৰ
পা এইবৰে উৎপত্তি হোৱা নাই, অগত এইবৰে আৰোপ
হয় হৈতে মাথাবে ; অৱকৃত অৱকৈ হৈতে আৰে
আন কো নাই। এক আৰু জৈবৰ বাসীন, পৰত বা কোকীয়ৰ
মহাবৰ, এটাৰপৰা আনটোৱে উৎপত্তি হোৱা নাই,
জো একে বৰু ; লুল প্ৰকৃতিৰ প্রতিকৃতিৰ কৰিবে,
জগতকাৰে যি বচন আৰু মনৰ অৰীতি—“অৱাঞ্জন-
ক্যাচেৰ”—আৰু অসুস্থ, সেই শুক্তকাৰে নিখিল
বিৰ অৰী, সৰুভূতপ্ৰাণী, সৰ্বজ আৰি সংজ্ঞা গাত
কৰিছে। মণিমনৰুপপ্ৰাণী প্ৰকৃতি অৰীতিৰ
অবিবাদ প্ৰতিকৃতি তিনাকাৰ অৱৰ অৰীব নহয়,
নিজে অবিবাদৰ বশবৰ্তী হৈ নানা বিব জীৱৰ সৃষ্টি
কৰে। সৰুভূতে মণিমনৰ বশবৰ্তীৰ তাৰত্যা অহ-
নাবৈছে অবিবাদৰ বৈজ্ঞানিক এই বিচিত্ৰতাৰ কাৰণেই
মেতা, মাহু, তিকাঙ প্ৰকৃতি জীৱৰ সৃষ্টি হয় ; অবিবাদ
এইবৰে জীৱৰ কাৰণ-পৰিপৰা। সৰুভূতে কাৰণ-শৰীৰৰ তৈকৈ
হুলি প্ৰাপ্তিষ্ঠানী দেখাৰ দেৰি হৈ পৰে। এই কাৰণ-শৰীৰৰ
অভিযোগী পৰম্পৰা প্ৰতি। তদন্তপ্ৰাণী প্ৰকৃতিপৰা
প্ৰাপ্তিষ্ঠানীৰ ভাগৰ নিমিত্ত বৈধৰ আৰু অসুস্থে
কৃতি, অপ, তেৰে, মুকু, ঘোম, বা মাটি, পানী,
জুড়ি, বায়ু, আৰোপ এই পৰক মহাবৰুণৰ উৎপত্তি হৈছে।
এই পৰক মহাবৰুণৰ পৰম্পৰা সংশৰণপ্ৰাণী আকে চৰ, কাপ,
নৰক, মৃত্যু, হাত, এই পৰক আনন্দিয়ৰ সৃষ্টি হৈছে।
এই পৰক আনন্দিয়ৰ লগত প্ৰকৃতিৰ বাকী সৰ অংশই
অন্ত আৰু বুকুৰ কে উৎপন্ন কৰে। সংশৰণপ্ৰাণী
তুলিব নাম মন (“নানা কাৰ্য কৰিবক কৰে আলোচন।
একে কাৰ্য হিৰ নহে তাক বুলি মন”)) আৰু
নিচৰায়িকা বুলিব নাম বুকুৰ। (শব্দেৰ চাওক)।
পৰক মহাবৰুণৰ পাঠি বৰু : অংশবেগৰা বাহি,..... প্ৰকৃতি
পৰক কৰেন্দ্ৰিয়ৰ উৎপন্ন হৈছে। প্ৰকৃতিৰ অৰীতিৰ
বিনি পৰক কৰেন্দ্ৰিয়ৰ লগত মিল প্ৰাপ্তি হৈ কৰিছে।
প্ৰাপ পৰাত বিধ-প্ৰাপ, অপান, সমান, উদান, যান।
এই পৰক প্ৰাপ, পৰক আনন্দিয়, পৰক কৰেন্দ্ৰিয়, মন
আৰু বুকুৰ, এই সোত পৰাধৰৰ সমষ্টি কৰিবৰুৰী।
হৃষ শৰীৰ-অভিযোগী পৰম্পৰাৰ মাজা তৈৰোজন। সৰু-
শৰীৰৰ সমষ্টি অভিযোগী দৈৰ্ঘ্য-ক্ষেত্ৰে। আৰু
আৰু পৰক মহাবৰুণৰ পৰম্পৰকৰণ নিয়ম অসুস্থে হৃষ হৃত
হৈছে। হৃষ হৃতপৰাৰ বাকীও হৈছে, এই প্ৰকাশিত
চোখে হৃতপৰাৰ। এই হৃতপৰামুছিয়ে অভিযোগী
বিবৰণাগত বৈধৰণীৰ আৰু হৈয়াৰ বাটিতে অভিযোগী তৈৰোজন
বিব। পৰকৃত পৰক হৃতপৰাৰ ওপোৱা দেখ অৱৰমুকৰো ;
পৰকোণী আৰু পৰক হৃতপৰাৰ প্ৰাণবৰ কোৱ ; পৰকোণ-
পৰি আৰু মন মনোযোকৰো ; পৰকোণেন্দ্ৰিয় আৰু বুকুৰ

ନୋଟୋବୋ ; ମୋକ୍ଷର କାଳେ ଏହି କର୍ମର ଅଶ୍ଵଠାନ ଆବଶ୍ୟକ ନକର, ଆକା ମୋକ୍ଷଦୀରେ ଏହିବେଳେ କାମତ ଲିଖିବା
ମେଂ ତାକ ନିଷାମକାରେ କରେ । ଅର୍ଥାତ୍ ଆଦି ଲିଙ୍ଗବିଜ୍ଞାନ
କର୍ମ ଆକା ସକଳେ ଆକାରେ ପରିବର୍ତ୍ତନୀୟ । ଯି କାମରେ
ଆଦି ମଧ୍ୟ କରେ । ଯା ନକର (ନୋଟୋବେ), ତେଣେ ଦୈନିକ
ଲିଙ୍ଗ ବା ସାମାଜିକ କର୍ମର ଲିଙ୍ଗ୍ୟ ଆକା ଘଟନା ଦିଶେ
କରିବ ଲାଗୁ କର୍ମକ ଲୈଭିକିତ୍ୱକ ବୋଲା ହୁଏ
ମଙ୍ଗା-ଉଗମନା, ଅନ୍ତିମୀ-ଏକାଶୀ ଓ ତତ ଆଦି ନିତାକଥା
ଆକା ପୂର୍ବ ଉପରିଲେ କରା ସଂକଳନ, ଉପନିଷଦ ଆଦି ମୌର୍ଯ୍ୟ
କିମ୍ବା କର୍ମ । ପାଇଁ କର ହେବ କାବ୍ୟେ ଯି କର୍ମ କରାଇଛନ୍ତି
ଯି ପାଇଁ ଆଶ୍ରମ ପୃଷ୍ଠା ଉପରିଜନର କାବ୍ୟେ ଯି କରିବା
ହୁଏ ମିଶ୍ରମନ୍ତ୍ରମା । ନିତାକର୍ମ ମଧ୍ୟ ଆଶା-ଭୂଷାନୀ
ତାରେ, ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ବାଦମା ପରିଭାବକ କରି, କରା ଉଚିତ ।

কর্তৃ আৰু ভিত্তিবেগৰ চিত্ৰণকৃতি লাভ কৰিব
যোকৰ্ধাৰ্থে নিত্য-নিত্য-বিষয়ীক, শব্দমূলী, ঐতিহ আৰু
পারস্পৰিক কৰ্মসূচিবিবাদ, সুস্মৰণ, এই চাৰিটি সাধন সম্পৰ্ক
হই। শব্দমূলী বোলাত ছাড়িত কৰা। বিবিধ বিষয়ৰ
পথা মনোভূতিৰ নিয়ন্ত্ৰণ নাম শৰ্মা ; ইতিহাসমূলৰ নিয়ন্ত্ৰণ
নাম দণ্ড ; যদি আৰু ইতিহাসৰে বিবিধ বিষয়ৰপৰা
বিবৃতি হৈ আৰু বিষয়ত প্ৰত্যুষ নোৱাবৰ নাম শৰ্মা-
কৌশল ; আৰু, অহ প্ৰত্যুষ কৰিবৰ বিষয় সহ কৰিব
পথা শব্দ ভিত্তিবেগৰ্থ ; আন আন বিষয়ৰপৰা যন
নিয়ন্ত্ৰণ হোৱাৰ পাইছ, যন কৰেল প্ৰতিষ্ঠান শংগোৱাই
সম্ভূতভাৱে ; আৰু, শৰ্মা আৰু উপনিষদৰ বাক্যত
সহল বিষয়ৰ নামাবৰ হৈছে আৰু ; এত প্ৰত্যুষ
চাৰি সাধন সম্পৰ্ক কৰিবলৈ অৱিদ্যালাভৰ অধিকাৰী হৈ
পৰি। শৰ্মুক কৰাত নিবিধ প্ৰক্ৰিয়া অধ্যায়ৰ কৰি
“তৰমণি” বা “ুমিৰে সেই ত্ৰক” আৰু উপনিষদৰ
বাক্যৰ মৰ্ম দৃঢ়ি “অহং ত্ৰক” এই আন শাৰীৰ কৰা
হৈ। তেজো তেওঁ তেওঁৰ চিত্ৰণত অতিকণিত
অকৰেক মাথোন হৈয়ে, আৰু একা দেবীবৰু দেখেয়
তেওঁৰ যন শব্দমূল আদিম সহায়ত বিষয়ৰপৰা একবৰে
নিয়ুক্তি হৈ একমাত্ৰ “শৰ্মুক ত্ৰক”ত প্ৰতিগত হৈ, আৰু
গোটেই বিব এই “কৃত্তহ ত্ৰক”ত বিবোন হৈ যায়।

କିନ୍ତୁ ଏହି ଆମୋ ପ୍ରକଟ ସମ୍ବାଦମନ ନଥୀ, ଇହାଙ୍କା ଭାବେ
କାହାଁ; କିମ୍ବାମ୍, ଏହି ଜାମାତ ଯିବେ ନିର୍ବାଚିତ ମୂଳ୍ୟ, ଯାହା
“ଅଧିକ” ଅଧିକ “ରୈଟ ଡର୍କ” ଏହି ଜାମ ହୁଏ । ଇହାଙ୍କା
କମ ବାଲୋଗଣ ପ୍ରକିଳିଷିତ ହୋଇ ଉପରେ ହେ ଦେଖିବା
ପଢିବି ବଲେଇ ଏହି ଉପରାକ୍ଷମ କାରଣ ହୁଏ, ଲେଖାକ
ଏହି ମନେକି । ଅନ୍ତରେ ଉପରେ ଶୀର୍ଷ କରି, “ଆହଁ” କମି
ପରିଚାଳନା ଉପର କୋଣି ମୁଖେ ଲୋଗ କରିବି ଲାଗି
ତାକେ କବିତାଟିର ସମ୍ମାନିକର ଆଶ୍ରମ ଲାଗି ଥି
ଥିମ, ନିର୍ବାଚି, ଅଧିକାରୀ, ପ୍ରାଣଶାର, ଧର୍ମଶାର ଯାହା
ପ୍ରକାଶି ମୂଳ୍ୟ ଅଧିକ । ଏହିନେବେ କିମ୍ବାମ୍ ସମ୍ବାଦ
ଯୋକ୍ତାର୍ଥୀ ମୂଳ୍ୟରେ ଦେଇ ପରମ ପରମ ଲାଭ କରି ବିଜେତ୍ରକ
ଆକ ଦେଇବ ଅବସାନ ନୋହାରୀ ପରିଷ୍ଠା ତେବେ ଏହି ଜାମାତ
ଧରି ଚରମ ଅବଶ୍ୟକ ଏବେବେବିଭିତ୍ତିରେ, ଯଦୁକି ହା

(“অক্ষ-বিদ্ বৈজ্ঞানিক ভবনি !”)

আধুনিক ইতিহাসেই কলো ধৰ্মৰ একমাত্ৰ মহা
কিছি কলো আছিবোই আধুনিক অনন্ত খণ্ড বা প্ৰযোগৰ
ধৰণৰ মন্তব্য আনিব পৰা নাই। কোনো ধৰ্মই হচ্ছে
পৰ্যট পাৰিষ্ঠ হৃষিকেৰ পৰাকৰ্ত্তা হৈশূলীভৰে, আৰু কোনো
ধৰ্মই হচ্ছে পৰ্যটৰ অৱস্থাৰ আৰু বিশেষমুক্ত লক্ষ্য কৰিব
কিছি আৰ্যা হৃষি ধৰ্ম এনেৰোৰ অৱস্থাৰ বছত প্ৰয়ো
আপিতে পাৰিষ্ঠ আৰ্যামুখ, তাৰ পাছত পৰ্যটৰ অ-
বিশেষ সংস্কৰণত অনুভূত বা প্ৰযোগৰ; নথ হয়
বাসনা অতিকুম কৰি বছত প্ৰযোগ আবিসন্নী অনন্ত হয়
অযোগ্য কৰিব আৰ্যা হৃষি ধৰ্মৰ লক্ষ্য কৃতি হে খেলিয়া
অনন্ত স্থলাভৈৰ্ণ্বে হৈ এই আৰ্যা ধৰ্মৰ লক্ষ্য, কৃতি গুণ
ভিতৱ্যেৰ গুণে হৈ এই উৎকৃষ্ট স্থলাভৈৰ্ণ্ব; এই আৰ্যা
দেৱাশ্রম ধৰ্মৰ ধৰ্মীয় মেলুৰৈছে। স-২-টি আৰু অন
ভাৱেৰ নিওৰ আৰ্যাহৈ সত্য আৰু নিতা পৰা
এত স-২-টি অৰোপণ অবোধ, বৰ্প, মুৰু এই তি
অৱহাত, তত, বৰ্তমান আৰু কল্পিত এই তিনিবাৰ
বৰ্তমান; এই চৰচাৰ বিষ আৰু একেৰ নথ বেৰণৰ
তিনিবাৰ আৰ্যা বা বৈজ্ঞানিক—“অগুণগুণত্বেৰি বাজা
এই দশনিক মতেই আৰ্যা ধৰ্মৰ সূল ভোঁড়ি। এই কাণ
তথ্য হিন্দুৰ কৰণে ‘য’তে তীব্ৰ তত্ত্ব নিষ্ঠ’, আৰু তৈ

ବେଳୀ ଦେବତା, ଶହ-ନକ୍ଷତ୍ର, ଧର୍ମନୀତି, ପିଣ୍ଡଗତିର ଘର-ଶିଳ ବିଶ୍ୱତିର ମୂର୍ଖ ଦୁଃଖ ତୈ ଆହିଛେ । ଯେତିବ୍ର, ସ୍ଵର୍ଗତି ଆବି ପ୍ରଥମିତି କୋଣାତ ଯିନିମା ଦୋଷାତ୍ମକ ଆତି ଶର୍ମିତାତ୍ମୀୟ ପରିଚ୍ୟାନ୍ତରେ ଅନୁଭବ କରିପାରେ, ଯହତ ଧୀତର ଶୂଳତମ ଦୈତ୍ୟବନ ଲାଭରେ ଆଜେ, ସମେତରେଇ ତେବେଳକେ ଉପାଞ୍ଚି । ହେ ଡାକ୍ ଇଲାପାରେ ପରିଚ୍ୟାହିଁ ଧର୍ମର ଅଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଭାବ ନାହିଁ—ଶୀଘ୍ରର ଫିଲ୍ମଗ୍ରାମ ମରକ, କିମ୍ବା ଏକ ଅଭିଭୋଗ ହୁଏ ତାତୋ ହେଲା କାହାର ଆଜ୍ଞା, ଯି କୋଣେ କାଳେ ହୁବାଯା ଅକ୍ଷ୍ୟ ପିଂ ଏବଂ ଆକାଶକଷେତ୍ର କରେ ହେଉଥିଲେ ଛିଟିକି ପରିବହେ । ଅମ୍ବ, ମୃଦୁ, ପରି ଆମିଲେ ଦୋର କରିବାକୁଠ ଦ୍ୱିତୀୟ ମାର୍ଗରେ ଆକାଶ ଦେଖେ ଆଖି ଯନ୍ତ୍ରନାମନକରନ୍ତି କାହାରେ ଅବର ପରିବ ଦେଇ ହେଲା ପ୍ରମାଣିତ ଏକ ଦେଖ ବିଳିକାଟି । ନିଆମକ ହାତର ଆକର୍ଷଣ । ଇରାଜ ଯହାକିମି ହରିଜୁନ୍ଦର ମୂର୍ଖ ହେଲାପାରେ ସରଳ ରାଟି ଦେଖାଯାଇ ଦୋର ନିର୍ମାଣାତ ଆଶାର ଅଧିକ ଛମେବେ କରିଲେ । ଗେ—କରିଲେ—କରିଲେ—
କରିଲେ—କରିଲେ—

"Our birth is but a sleep and forgetting: The soul that riseth with us, our Life's Star, Hath had elsewhere its setting, And cometh from afar: Not in entire forgetfulness,

And not in utter nakedness,
But trailing clouds of glory do we come
From God who is our Home."

* एই अधिकारी द्वारा नवर अद्वेष श्रीमति शेषोन महाराज, नवर विश्वेश उत्तमाधारक उपराजनिमित्तिलाभा। इसके विचार शास्त्रिक संक्षेप में विवरण द्वारा नवर श्रीमति नवर विश्वेश उत्तमाधारक उपराजनिमित्तिलाभा। इसके विचार शास्त्रिक संक्षेप में विवरण द्वारा नवर श्रीमति नवर विश्वेश उत्तमाधारक उपराजनिमित्तिलाभा।

প্রেমভূষণ আৰু কৈবল্যনন্দনৰ গীত

আজি ভালোমান বছৰ ইল, উত্তৰ ভারাহাটীৰ ভালমানুহ
যেগৰত বস্তু পৰি জিখিছি আধৰ বিৱলি শোৱা
পুৰুষি সাচিঙ্গীৱা পুৰি এৰন পাইডিলো।।
পুৰুষি শোৱাৰ পটি ভাল লাগত সহজে—
বিনিকে যতনেৰে মকলাই বাচিলো।। পুৰুষিৰ
মাজে ভালোমান পাঠি মোহোৱাত কোনো কোনো
গীত আধৰে ভাবিব নোল কৰা হৈল। আজি দেই
গীতবৰৰ সময়ে ছয়া শিখিলো।।

চৃতিবৰে মহাপুকুৰ শৰণ মাজৰ বৰকীৰণ শীঁচ।
চৃই এটি গীত আৰু বৰকীৰণ সৈতে মিলে। গীতৰ
চকৰ ইচ্ছন—এছনৰ নাম প্রেমভূষণ আৰু আননদনৰ
নাম কৈবল্যনন্দন। ডুবৰ বিদ্ৰ, সংশোগণ গীতবৰৰ
তত্ত্বত প্ৰেমভূষণ এটিহে মাঝ গীত পোৱা হৈছে;—
বাকীবোৰ কৈবল্যনন্দন। গীত সৰ্বস্থৰ্তু ৮ টা পোৱা
হৈল। পুৰুষিৰ ৬ পাত্ৰপুৱা ৬৮ পাত্টলৈ পাই-
ছিলে, ভাবো ২২, ২৬, ৩০, ১০২-১০৪ পাত নাহিল।

বি বি গীত পোৱা হৈল শৈতিবৰেৰ স্বৰূপ দিয়া
যে ভাল অখি, তাত কোনো সমেহ নাই। বিষ
আছিল। শৈতিবৰে ইই—১৫৬, ১৪৪-১৫, ১১৫০,
১২৫-১০, ১২৬২, ১২১-১০৮, ১০৬-১১১, ১১২-১২৫ আৰু
১২০-১২। পুৰুষিত কৈ, বামপিৰি, শোৰী, পৈ,
অবিকাৰ পথৰে এইবোৰ গীত সৰ্বস্থৰাখণে পোৱাই
চলাই, বড়াৰি, বড়ত, আত্মাল, দুৰ ভাসিল, আভাণীৰ,
শাহৰ, আশোৱাবী দুৰ বড়ত, সচক-মনষি, শ্রীকাব-
সিঙ্কুল, চুহাল-কলাম সিঙ্কুল, ধনষি, সিঙ্কুল, কাম, ওহিৰ,
কলাম, গেচ-কলাম, শলিত, খেলোৱাৰ আৰু মা঳াত,
এইবোৰ বাপৰ গীত দিয়া আছে। গীতবৰৰ আৰু
নিলা, ধৈৰ, কৃষ্ণপুৰণ, ভজন, ভজি, পোতৰিহাৰ
মৌলিকজৰুৰ, ফৰাবাহাৰ, গোলী-ভীৰন, প্রাতঃকৃত,
কাচী, মুকু-আগমন, বংশীবান, বিশল গুল, মহিম,
মেৰ, দেৱ আৰি চৰক, বানীষীল, ঈৰবৰীত, বান-
কৃষ বৰি আৰি দিয়া আছে।

অক্ষয়ান কৰি আৰিবিৰ পৰা হৈলে, প্ৰেমভূষণ আৰু
কৈবল্যনন্দন হোৱালে বিহিং সুৱৰ অবিকাৰ আছিল।

ঘেৰেসকল বচনি দেৱৰ পাছৰ অহতাৰ। পথিয়ে
আমি ঘেৰেসকলক বুল শতাব্ৰীৰ কৰি দুল পৰি
পুৰুষি শোৱালী। পুৰি এৰন পাইডিলো।।
পুৰুষি শোৱাৰ পটি ভাল লাগত সহজে—
বিনিকে যতনেৰে মকলাই বাচিলো।। পুৰুষিৰ
মাজে ভালোমান পাঠি মোহোৱাত কোনো
গীত আধৰে ভাবিব নোল কৰা হৈল। আজি দেই
গীতবৰৰ সময়ে ছয়া শিখিলো।।

চৃতিবৰে মহাপুকুৰ শৰণ মাজৰ বৰকীৰণ শীঁচ।
চৃই এটি গীত আৰু বৰকীৰণ সৈতে মিলে। গীতৰ
চকৰ ইচ্ছন—এছনৰ নাম প্রেমভূষণ নাম বিহে। গীতবৰেৰ
অবিগীত, বাণী, দৈলী, দৈলি কেটোভাৰে স্বামৈ
দেখা থাব। আৰপনা অহমন হৈলো, বৈ বৈ কৰ
জুন এইবোৰ ভাবাত, দিলে অভিজিৎ।
আমি উনিলৈ পাইডিল, এই গীতবৰেৰ আধৰিঙ
বিহিং সুত বৰ গোপনে বৰা হৈল, আৰু সাৰাদিকাৰ
মকলে তেতোসকলৰ বৰ অৱৰূপ ভক্তসূকল হুঠাই হৈ
এইবোৰ গীত পোৱাৰ। আমি আৰু উনিলৈ দে প্ৰতিম
সাৰাদিকাৰে মহাপুকুৰ আৰু তোলকলৰ উপবিষ্টিসকলৰ
পৰাক, অহমন কৰি হৈল চাবিটি—পালিলে সহজই—
গীত বুঢি তেওসকলৰ পুৰুষ ভৰ্তুলত ধৈ থাব। এইই
চৃতিবৰে কলাপিৰি বাবী দেৱবৰি।
তোমাক নভিৰি কৈলো দৰ বৈলৈ ভৈলো।
কৰণা নিবি ধৰকু শৰণ দিব।
মাড়িবো দৰে দেবি ‘অৱৰ দিবা’॥(৫)
দৰণ (৬) চৰণ বাহক দেবি মতি।
মৰণ (৭) ইছে (৭) তৰ প্ৰ-দৰাস সততি॥

বাগ বাপিলি। রেক ১১১ পৰি

বাগ কৈ। নং ১৬
বি হৰি কিমো মন কি দেবি (১) কৈলৈ।।
মন (২) হোড়ি কেন তুৰা পৰে না ভৱিলৈ।।

পুৰুষি শোৱাৰ বৰ পুৰুষি পুৰুষি।।

বাগ আৰু শোৱাৰ বৰ দেৱ।

মহমতি হৈল আলি নৰকবোৰো দেৱ।

ইষ্ট দেৱকণ (৩) বিজ তাত (৪) ওৰা দোৱ।

মহি ছৰালৰ পুৰুষ তৈলৈ।। দোৱ চুৰ।

পালি পুৰুষত ষত তৰে তৰি পুৰুষ।

তৰালি অৰূপ গোপাল।।

নীল অৰূপ গোপাল।।

হেমবৰ কঙ্কণ কেৱল কুলুৰে

অঙ্গলে অৰূপ ভালা।।

কঠ কালী কিছিৰি ধৰণ (৫) বিলিজিৰি

চৰণে বোৰ কৰোণ।।

চৰণ পহৰে মৰিল কুৰে (৬)

মিডলস (৭) আতি ভালা।।

মুগমু চৰণ কেৱল কুলুৰে দেগ বিলুৰে

বাগিচ অস বজা।।

গোলী তাৰিত শীত কাছ বজাত

ভূল বৰ্ণিল গীণা (৮)

বাগ শোৰী। নং ১৯

কুল বৰন প্ৰাতুৰ বৰন বৰ্দ্ধাই।

চি চি চি অৰূপ অভিষে ভুকি নাই।

কুল বৰন প্ৰাতুৰ বৰন।

ভাবতে মৰত পাতত কুল ভালা।।

কেৱল মালা বিবোহিত মতি মালা।।

ছোড়ি বাম নাম অভিষা ভিত মালন।

ইছে শূকৰ মল তোগ কৰে আল।।

(১) মোৰ মৰকে, মোৰ, (২) কুল, মনোৰ বৰক, (৩) দেৱকুণ, (৪) পিতাৰা পুৰুষুৰুণ, (৫) পুৰুষ ইলে ইলে ১২৫ পৰি হেমোৱা
বাগ হৈল বৰি আৰি বৰ কুল আৰু বৰি কৰাব তৰিক দেৱি—মেৰক। (৬) মেৰহুৰ, (৭) কৈবল্যনন্দন, (৮) ইলা কৰে।
(৯) কৈ, আলি, (১০) শিৰ, (১১) ভালা। (১২) পৰ, (১৩) দেৱারি, (১৪) পৰ, (১৫) দেৱারি, (১৬) কুল, (১৭) পুৰুষ, (১৮) বৈশে, (১৯) ইলে ১০৫ হাত।

ଅଧିକାରି ମୋହନ କଥ ସମ୍ପଦି ଶାରୀ ।

ଡକ୍ଟର ବିବିହାରୀ ପେଶେ ବର ମାହା ॥

ଶ୍ରୀପ୍ରେସର ବନ୍ଦ ବର୍ଷାତ୍ତ୍ଵ ଶାରୀ ମତି ।

ତେବେ ବନ୍ଦ ମତି ତେବେ ହେବ ମନ୍ତି ମତି ॥(୧)

ଶାରୀ । ନେ ୨୦

ଭର ଭର ଗୋଲିନ ପର ଅବିନ ।

ତେବେ ଭାବ ଭାବିତ ଭରନ ଗୋଲିନ ।

ପର

ଶ୍ରୀପ୍ରେସର (୧) ତେବେ (୨) ପରମାନ୍ତର ବହ ।

ନାହନ କଳ ହୋଇ ଯୋଗୁର୍ତ୍ତ ଚାହ ॥

ହୁଙ୍ଗକ ହୋଇ ମାନୀ ନିର୍ବଳୀ ଗଢ଼ ବହ ।

ତେବେ କୁର୍ବାନ କର ହରି ବର କରିବ ॥

ହୋଇ ରିହାନ କୁର୍ବାନ କରିବ ବରିବକ ।

ଅଭିନ୍ଦନ ନାକର କରି କରି କରି କରି

ପରମାନ୍ତର କରିବ ।

ହରିବରକ ପରେ ଗମନ କରିବ ॥

ମନ ମାନ୍ୟାନ୍ତ ତେବେ ମୋର କରିବୋ ।

ଦୃଶ୍ୟ ଦୟାହୁରାନ କୈବଳ୍ୟ କାରିବୋ ।

ଶାରୀ ତାଲୋକି । ନେ ୨୧

ଅପରକ ମାତରି ଯୋହେ ଅକ ତୈବୋ ।

କରାନ୍ତ ବେରାନ ତୁରି ଶବ୍ଦ ପରିଲୋ ॥

ପର ।

ନାହନ୍ତ ଅଭିନ୍ଦନ ନା ତିଳୋ ତୁରା ମତି ॥(୨)

କି ମେବି ଅନ୍ତର ଭୈଲ ନାଭିଲୋ ମତି ॥(୩)

ଅଭିନ୍ଦନ (୬) ଜୟ ଧରି କିବା ମାନେ ଗଢ଼ ।

ନାହନ୍ତୋ କି ତୈଲ କୈଲ ମେବି ଅଭିନ୍ଦନ ।

ଭରନ ଅପର (୭) ନୋହୋ ତୁରା ପର ଦରି ।

କହିବ କହନୀ ନାହୋ ତୁରା ମତି ।

ଦୂରମ ପରମ ଦୂର ଦୂର ଦୂର ।

କୈବଳ୍ୟମ ଦରମ ଦେବ ବାହି କରେ ॥

ଶାରୀ ବଢାବି । ନେ ୨୨

ମୋହନ ଯାହି କିପି କାନ୍ତି ।

ମନ ନବ ବରି ପେଶ ଯୋହ ଯାହି ॥

ପର ।

ମୁଖ ମୁଖ (୮) ପରମାନ୍ତର ମାତି (୯) ତରମନ ତିତ ।

କରନ ଆମ୍ରେ ଯାହି ମାନ୍ୟ ଶବ୍ଦ ଗଢ଼ ।

ଦୂରମ ଦୂରିଆ ଯାହି ତିତ ପର ନାହି ।

ମୁଖି ମୋହିତ ମତି ମୋହନ ଯାହି ।

ଚାନ୍ଦର ଶିଖେ ଜୁମେ (୧୦) ଚିତ୍ରମୁହୁ (୧୧) କୁରିତ କୁରିତ (୧୨) ।

ଟାନ ନିର୍ମାଣ କୁରିତ (୧୩) ପ୍ରେତ ଭାନ୍ଦି (୧୪) ।

କୋଟି ଟୁର ମୋହ ମନ ମହ ପରମ ।

କର ଶୁଣ ପୋରେ (୧୫) ନିକି ଚାପ (୧୬) ବସବ (୧୭) ।

ମନିତ ବଲିତ ଅନ୍ତ ପେରିତେ ଶୋଭନ ।

ପାରେ ଗେବ ଶିତ୍ତମବ୍ଦ ଶୋଭେ ତିତନ ।

କରନ କରନ କର ଉପମା ନାହି ମନିତ ।

ପୋରେ ମୋହିତ ଗିରି କିମ୍ବନ ତେବେ ।

ଶାରୀ ବରମନ । ନେ ୨୦

କର କରନ ନାମ ତର ମେବିନ ।

ମାନ୍ୟମ ମୋହିତ ଅକ ନାହିକ ତେବେ ।

ପର ।

ଭକ୍ତି ଜାନ ଯେତେ କର ପଥ ଆମୋଦନ ।

ତର ପଥ ଭକ୍ତି ଦୂରି ହେବ ଅଭିନ୍ଦନ ।

ଇତିରାଜ୍ୟ ଦୂରି କର ମନ ମର୍ମିନାନ ।

ମୁହନ ମନ ମୁହ କରିବ ଭକ୍ତି ଦାନ ।

ଭାବିତାର ମର ହେତ୍ତି କର ମେବି ମତି ।

କୈବଳ୍ୟ ଭଜନ ଗଢ଼ ତର ଦୈବ ମତି ।

ଶାରୀ ବରମନ । ନେ ୨୧

ପରମ ଦୀନ ପାରମ ମତ ହିନ

ମଞ୍ଜୁଗ କୈଲ କିବା କପ ।

ମନି ହରିନାନ ତୁମି କୁପାର ।

ଏହାନ ଥକନ ।

(୧) ୧୨ ସଂଖ୍ୟକ ବସତ ମନିତ କରନ । (୨) ଇତୀମ୍ବ ମାତିର, (୩) ଆମ କରନ । (୪) ମୋହନ ମନର, (୫) ଦର, (୬) ଅଭିନ୍ଦନ, (୭) ମାତିକୁତ୍, (୮) ମୁହ, (୯) ମହାରେ, (୧୦) ମୁହମେ, (୧୧) ଅଭିନ୍ଦନ, (୧୨) କରନ, (୧୩) ପାଟିବ ମନର, (୧୪) ମୋହନ, (୧୫) ମୁହ, (୧୬) ମହାରେ ।

(୧୭) ମୋହନ, (୧୮) ମୁହ, (୧୯) ମହାରେ ।

(୨୦) ମୋହନ, (୨୧) ମୁହ, (୨୨) ମହାରେ ।

୧୯୩ ବର—୧୩ ସଂଖ୍ୟା

ପ୍ରେମଭୂମ ଆକ କୈବଳ୍ୟମନ୍ଦର ଗୀତ

୩୪୯

ପର ।

କରନ କରନ

ଚିତ୍ତ ଚିତ୍ତ

ମନର କରନ ଭାବ ।

ତର ଅଭିନ୍ଦନ । ମନର ଭାବମାତ୍ର

ତୈଲ ମୁହ ତୁରା ପାର ।

ଅଶେ କରନ ତାପ । ତାପ ତାପିତ

ମନ ଆପି ପ୍ରାପନ ।

ଶାର ଦୂର କପ ମୋହିତ ସକଳ

ନରମନ କିମ୍ବନ ତାପ ।

ଦୂର ଦୂର ଦୂର ଦୂର ଦୂର ଦୂର ଦୂର

ଦିନ ନକର ମତି ।

ଅରହମେ ଆଶ ଚିତ୍ତର ପ୍ରାପନ ।

ମହମ ମନ୍ତ୍ର ବିତି ।

ଅଭିନ୍ଦନ କବି ବିତି ବିତି ।

ମନକଣ୍ଠ ବିତି । ଅଗତ ବିତି

ମୋହିତ ମେତ ମତ ମନିତ ।

ମେତମ ମେତ ମେତ ମନିତ ।

ମେତମ ମେତ ମେତ ମନିତ ।

ମେତମ ମେତ ମନିତ ।

ବାଗ ଭାତୀଲା । ନେ ୨୬

ମେତମ କମ୍ବାଇ ପେଶ ଅପକମ ବାହ ।

ମେତର କାତ କାତ କାତ କାତ କାତ କାତ ।

ମେତମ ହୁଲାବାନେ ତଳେ ଶରାଲାମେ ।

ମେତମ ହୁଲାବାନେ ତଳେ ଶରାଲାମ

মোৰ শ্ৰেষ্ঠ পাঠ •

মেই দিনা পুৱা মোৰ পচাশালিলৈ মোৰা বৰ গৱন
হল। পচাশালিলৈ হৰণৰ মন অনেকে মোৰ বৰ নাইল,
তাতে আকৈ অধ্যাপকৰ বাকবৰ বিভক্তি হৰিব
মোৰাত বৰ কৰি গান্ধিলি। কাৰণ মই বিভক্তি
“ৰ” টোও নাইলো, পচাশালিলৈ মেই দিনা মোৰ
ছৰ্দিলাৰ শীৰা নোহোৱা হ'ব আৰু মই বটিলাকৈৰে
বুৰু পাইছিলো। মেই কাৰণে পোমে পচাশালিলৈ
নাযাঁত কুলি ভাৰি বাহিৰেতে মেয়ালি-পুৱা কৰি
পুৱাটো কঠাই দিবৰ মন পোমে। পোমে বাহিৰেতে
বৃষ্ণুৰ পাহত পেলিব পোমেত গজৰ পতেকেৰে
বিবিৰ লাগিলে, ওচৰ হাবিবপুৰা জাহিৰেৰে অনেকে
আৰাৰ কথিল, সকলোৱে দেন মূলি বতাছত উপা
ভৈছে—পুৰিবৰোঞ্চে দেন গা খুই ব'শ-কাটলিত বহি
চুলি মেলাইছে। সূৰ্যৰ কল-স্বত কাম আৰাপত হৈ ঘণ।
তাৰ কাৰণ পৰাবৰ্ত গুহীজন সেনাবিহাকে কাঠাল
কৰিছে, চারিকুলালে দেন এটা মুকলি মুৰুলি ভাৰ।
এইবেৰে মেই বাহিৰেতে মোৰ পচাশালিলিৰ ভিতৰত বৰ
হৈ বৰ্ষাকৈ বাহিৰেতে ব'শ-কাটলিত হৈ বাহিৰেতে
দেন মুৰুলি মুৰুলি ভাৰ। এইবেৰে মেই
চুলি মেলাইছে।

মেইবি মই বাহিৰেতে মোৰ কাৰণে দাঁড়া
তাত তাৰ বেৰত আৰি দিবাৰ বাতিৰে কাৰত বহত মাছুহে
পচি ধৰা দেখিলো। মোৰা হৰবৰগুৰু দেশৰ সকলো
বেয়া ধৰণ-ধৰণে সুৰাত হৰা, সেনাগভিৰ বিবাৰণ বৰকৈ
হৰুৰ বা জোনালোৰ বৰকৈ তিন হৰীত অহা হিয়ানি
সকলোৱেৰ বাতিৰে তাতেই পোৱা হৈয়া। এতিয়া আটাই-
মোৰ মাঝে তাত কুলি বাই ধৰা দেখি ভাৰিলো।
—‘আকৈ মোৰ কি বৰকৈত গুলাই হ’?

মেইবোৰে কৰালৈ বৰ কাৰণ দিবাৰ কাৰণে দাঁড়া
তাত কোৱা বেৰিব কোৱা বাতিৰে কাৰত বহত মাছুহে
পচি ধৰা দেখিলো। মোৰা হৰবৰগুৰু দেশৰ সকলো
বেয়া ধৰণ-ধৰণে সুৰাত হৰা, সেনাগভিৰ বিবাৰণ বৰকৈ
হৰুৰ বা জোনালোৰ বৰকৈ তিন হৰীত অহা হিয়ানি
সকলোৱেৰ বাতিৰে তাতেই পোৱা হৈয়া। এতিয়া আটাই-
মোৰ মাঝে তাত কুলি বাই ধৰা দেখি ভাৰিলো।
তেওলোৰ কোৱা বেৰিব কোৱা বেৰি আৰাৰ

মূল গাঁথীৰ আৰু মনত বেজোৱা। আৰাকি আৰাৰ গাঁথীৰ
কোৱা ডুটোৱে কোনোমতে তাৰ কথা ছাত ছোৱেৰ
কিভাবটো সোকোলাই ঝুঁকিৰ ওপৰে কৈ বিভৃত্যোৱ
পুৱাই পাতকোলাইটো একে দিবি চাই আছে।

এইগোৱনো কি হৈছে মই বুলি নোৱাৰি
পেশো গালি চাই ধৰাকৈতেই আৰাৰ অধ্যাপকে তেওৰ
বৰা হাঁটলৈ গৈ থিৰ হৈ কলৈ থলিলো,—“মোৰ
বোৰে পোকাইছত, আৰি মই তোমালোক শ্ৰেণী-পাত পচাশ।
মানিবৰণৰ হচু আভিহে যে অগুছে, আৰু জৰুৰীৰে
পচাশালিলিবাকত কেৱল ভাৰাৰ সমনি অৱশ্যন ভাৰা
শিকিৰ লাভে আৰু তোমালোকে নষ্টন শিকিৰ কৰলৈ
শাৰি। এয়ে তোমালোকেৰ কেৱল ভাৰাৰ লৰ্ম গঢ়।
মই কাৰণে আৰি মন বি ভনিবাইক।”

বিহি হৈ, মই কি কথা ভনিবলৈ পালোঁ?—
মোৰ শৰ্কারীৰাম দেন পাট ৰ'ক'তা, মই পেশোৱে
কেৱল ভাৰাকৈ পেৰিবলৈকে নিশিলিলো। হাহ! হাহ!
মই আৰি মোৰ ভাচ্ছাতি শিকিৰ নোৱাৰিলো—মোৰ
হৈশিলিলে সকলোৱে দেন হল। কিন মই আৰাগেৰ
পৰাৰ স্বত পচাশালিলৈ মাহি জাহিৰ কৃষি ভিতৰি,
শাবিত মেয়ালি-পুৱা কৰি সমস কৰাইছিলো।
মোৰ শিলাই সূলৰ নহল। দিবোৰ কিতাপ মোৰ
আৰাগেৰ আৰাগেৰ সামাজিক—বাকবৰ,—বৃত্তি দিবোৰ
দেখিলো দোৱ গাত অৰ উইলিহ—অতিয়া দেইবোৱেৰি
মোৰ বৰ আশুকীৰী, বৰ হল!—দেন মোৰ পান্গুৰো
গুণ। আৰাম অধ্যাপকে কে আৰু দেখিবলৈ নাপাই!
তেও আৰাম কাৰণবৰা একেবোৰে বাবগৈ, তেওৰ
কাৰত আৰু পৰিবলৈ নাপাই, এই তাবেই মোৰ
তেওৰ ভাৰিকৈ কেৱলিৰ কোৱা সকলোৱে পান্গুৰো
দিবিলৈ।

বেহি ঔ! সেইবেছিহে তেও আৰি দেখিবলৈল
শ'হাৰ বুলি তেওৰ মুৰুলি পোছাকতি পিছি আভিহে।
এতিয়াহে মুৰুলোৱে কিম সার্ব বুলি মুৰুলোৱে
তেও আৰাম কাৰণবৰা একেবোৰে বাবগৈ, তেওৰ
কাৰত আৰু পৰিবলৈ নাপাই, এই তাবেই মোৰ
তেওৰ ভাৰিকৈ কেৱলিৰ কোৱা সকলোৱে পান্গুৰো
দিবিলৈ।

বেচি সাবট পকা উচিত। কাবল কেনো এটা অন্ধের তেওঁর আপের দৈতে থেকা। ৫—রিঃ—বহু—
ভূমিতার ভাসিতে দেভিয়ালকে মিজুর মাছিচালক বুজুর
আকোয়ালি দৰি থাকে, দেভিয়ালকে শফুলে বলীশুলৰ
সুবৰ্ষ সীচুর কাটিতে তেওঁকে বাহুপণ। মেঘপ।
এই কামৰির দেভিয়াল পাহাড় উচিত নহয়। তাৰ
পাহাড়তে তেওঁ বাকল দেলি আমৰ গৱাবল ধৰিব।
কি আচৰিত! আৰি তেওঁ পচোৱা সকলোধিনি বিবৰ
মই মুদ্রণকৈ বুজিলে। আদেৱে কেতিয়াও মই ইমান
মন বি উনা নাইছো, আৰু তেকেতেও ইমান হেপোহেৱে
কেতিয়াও পোৱা নাইল। আৰি তেওঁ ধাৰ দিনা
তেওঁ উনা সকলোধিনি বুজাই আমৰ মনত দেন একে-
বাবে মুহাই দি বাব বুজিছে!

তাৰ পাহাড় আমৰ আধৰ দেখিব পাল আছিল।
তেওঁ একে-একেখনি সক কাকতত মনুষকৈ “অলচেছ,
আৰু লৱেইন” এই কথা কেইদাবাৰ দেলি আমৰ
দেখিবলৈ দিলো। আমি মই কাকতুৰাৰ আমৰ আগত
পেকিত আওহাই দেখিবলৈ দৰিলো। বতাহত মেঘ
বোৰ একে কেকেখনি নিজানৰ দৰে দেবিয়েন হৈছিল।
শচালালি হৈবোৱাৰে নিয়ম, মাথোৰ কলনৰ এক ধৰণৰ
বাহিৰে একে শৰক কাকত মনুষিলু। হৃষি এটা
ভোমোৰা মুনুৰিপৰা উৰি বৰত সোমাইলিতি, কিন্তু
তোলি কেনোৱ, আন কি আৰুইভৈতে সক লবণ্যিতেও
মন দৰা নাইছিল। ধৰি চাগত কলনো কুকিলিয়ালিল
জ্ঞান মই মনে মনে আভাইল—“ইইতকো অৰ্পণ
ক্ষমতাৰ কুকিলিয়ালে শিকাৰ নে কি?”

দেভিয়াল মই লেখবপৰা মূল আভাই তেওঁহাই
আমৰ আগ্নেয়ক চৰিখনত একেবিবে বাবি দেৱা
হৈলো এৰো সিলালে এনেকেয়ে পচালালিটোৰ চাবিৰ
কৰিলে চোৱা মেৰো। আৰি চৰিব বহু তেওঁ এই
একে হাঁইতে এডে দৰেই আছিল—“বাহিৰত হৃষিনিধন,
মুৰৰত পচালালিটো। পচালালিৰ অঙ্গেক বৰুৱাই
তেওঁ কৰিব কৰিলো, তোলি কৰিব কৰিলো। তোলি কৰিব
কৰিলো কৰিলো, তোলি কৰিব কৰিলো।

শকলোহৈই দেন একে আছে, মাখোন গুছোৰে জান
হৃল আৰু পাশবাসী চৰী দেৱোৰে পুলু হৃল। আৰি
এই মৰুৰ হৃলিম, এই মৰুৰ বৰুৱোৰে ওৰি বাবো
দেলি তেওঁৰ বুকু ভালি গৈছে। তেওঁৰ মনত কি ভাৰ
বেৰাইছে—কেনে বুবিৰ!

কিন্তু মনৰ তাৰ কুকাই তেওঁ সকলোকে গৱা হুঁ
বলৈ বুবিৰে আৰু দাব হ'ল যি দুল হৈছিল জ্ঞান
বিছিল। লেখৰ পাহাড় আংগুলী বুৰুজীৰ পাঠ হ'ল
তাৰ পাহাড় আগৰ-ৰেৰি দেবিৰ গাল আছিল। সকল
লবণ্যিতেও এটো-এটোকৈ আগৰ-ৰেৰি তিচিৰি
পচিবলৈ ধৰিলে। শেখৰ বেকৰ দেই কোঢা হৃজে
শিত চৰু লগাই পশেগলীয়া মাতডেৱ লবণ্য লাগতে আম
বেঁটাই পচিবলৈ লাগি গল। তাৰ ছৰাবে চৰু-পৰি
বৈ দৈছে—বেগোহতে মাত দোকা দেখিব হৈছে। আৰি
সকলোহৈই হাইবিলৈ চৰী কৰিলোনি, কিন্তু হাইবি হাই
আমৰ চৰু-পৰি হৈ সবাইকে হ'লৈ ধৰিলে। হাই
আৰি যোৰ শেখৰ পাঠি বিন—মোৰ মনত বাকীকৈ কঠ
বৰাহা হৈ গল।

তেওঁহেতে হৃপীয়াৰ ঘটা পলিল আৰু শোৱা গু
পিছিলান সেমোৰ বেগ-শৰীৰামৰ হুৰ—আমৰ পিছিল
চৰাবৰ কাৰ পালেছি। অপোকপেক চৰীখনৰপৰা যিই টো
কলে—অৰু চেনেৰ চৰাইত, অৰু—অৰু—
আৰু তেওঁৰ মুখৰ বৰাৰ নোলান, “চৰু চুচুলীয়া টা
গ’ল। আমৰ কালো দিলি বি ব'ড়ত দেবি তি
“প্ৰাপনৰ অয়শওক!” তাৰ পাহাড় বেৰত আউৰিলু
মূল বৰি হাতৰ ঠিকেৰে আমৰ বুজাই বিনে—
“মূল বৰ্ষ হ’ল, তোমালোক দেৱোৰি হ’ল।

এই পচালালিত আৰি যোৰ পাঠ শেখ...ৰা
চেনেৰে মোৰ মাহিতামা.....।

নিৰ্ব

বোক কাঠি যাও ধৰণী-বাটিত
ব'ধে-বৰ্ষুণে বেৰা,
ধূলি আৰু বোকা লাইছো লগাত
কৌইটোৰ মাট বেৰা।

থোকে থোকে হৈৰা মশৰ ভৱ,
থোকে থোকে তৰি কৈৰে;
ভয়ানুৰ মোৰ মিথা অহুৰ,
আৰে বিভীষিকা জপে।

শেখ হৈ আহে সপ্তীৰ রুমি,
মোৰ নিদিন বিখ ;
উৰাম বতাই উঠি ধীৰে শৰি
আৰে মেন তিৰ নিৰ।

“কৰ”

সলনিব শৌত

বিশৰ বৰতকৈৰো বথ ধাৰ বলী,
দেই কা঳-ব্য শাৰ চলি।

শচু হোৰা, পল তাৰে চক,
পথ তাৰে চক।

শাটিৰ ভজীত কেনে সলনিৰ গতি এটি আহে
অমৰিতে সতি কাহে কাহে।

শাটিৰ পাত
অৰ্প পৰি বথ অকশাং।

বন্ধ মনত কোম দেৱতাৰ লাগি এটি হাই
বাজি উঠে বাহী।

সপ্তীৰ হৃপীয়াৰ গুজন সি দেন ভোৱাৰা।

মুৰিব নোৱাৰা বেৰা কিমো এই স্টি প্ৰহেলিকা।

মুকুমি আৰু মুচিকা।

মুৰৰ মূৰ মোৰ দেৱোৰ কোতি তিখোৰিত।

ঘৰৰে মহো বাসি কালোৰে ধৰেই মোৰাট,
অভীতৰ চাকিটো হুমাই।

একাৰ বে সাগৰৰ পাৰ;

পুহিৰীৰ ষত জীৱৰ মোৰ মিনাই,
বিজুন অষ্টৰবাসী তেজী মোৰ দিয়ে হায় কাকি।

কত হৃল মুলে দেবে, নিশৰূপ সবে;

পথিলা, পত্ত, প্ৰাণি কৃত মলে, কৃত জয় ধৰে।

মোৰে চিহ্ন লাব;

সলনিব সুয়াৰ মৌজত
উঠি যাও মহো হেৰো, কোনে কৰ শেখ তাৰ ক'ত।

“কৰ”

ବୁରୁଷୀମୂଳକ ଟୋକ।

ଲେଖ—୨ୟମାତ୍ର ଗୋପନୀୟ

ଆହୋମ

ଆହୋମଙ୍କଳ ଅଭିଭାବତେ ଚୀନ ଦେଶର ଦ୍ୱିତୀୟପରିବିହିତ ଅଳଙ୍କରଣ ଆହିଛି । ଡେଟିଭିଲାକ ଟାଇ ସାଥାନ ଆତିବ ଲୋକ ଆଛିଲ । ମୁଗୋ ଟେଲିମ ନାମେ କ୍ଷମତା ଦେଶର ଏହନ ବୁରୁଷୀର୍ବାଦ ପଞ୍ଜିତେ ହିବ କରିଛେ ଏବଂ ଶାନ ଆତିବ ଆମ ଟାଇ ଆହିଲ । ଟାଇ ଚିମ ଦେଶର କିମ୍ବାର୍କ ପର୍ବତବିଲାକଟି, ଆକ ଟାଇ ଆହିଲ । ଶାନ ଆତିବ ଅଳଙ୍କରଣ ଆହିଲ । ଶାନ ଦେଶର ଶାନାର୍କାରି ଶାନାର୍କାରି ଅଳଙ୍କରଣ କରେ । ଶାନ ଦେଶର ବୁରୁଷୀର୍ବାଦ ଅଳଙ୍କରଣ ଆହିଲ । ଏହନ ଦେଶର ବୁରୁଷୀର୍ବାଦ ଏହନ ଅଭିଭାବତ ଏହନ କରିଛି । ଏହନ ଶୂରୁବିତ ଶାନାର୍କାରି ଅଳଙ୍କରଣ ଆହିଲ । ଏହନ ଶୂରୁବିତ ଶାନାର୍କାରି ଅଳଙ୍କରଣ ଆହିଲ । ଏହନ ଦେଶର ବୁରୁଷୀର୍ବାଦ ଏହନ ପର୍ବତ ନାହିଁ ଆକ ଆନନ୍ଦବାନ ପ୍ରେସ ଏହନ କରିଛି ।

ଏହନ ଶୂରୁବିତ ଶାନାର୍କାରି ଏହନ ଅଭିଭାବତ ଏହନ କରିଛି । ଏହନ ଦେଶର ବୁରୁଷୀର୍ବାଦ ଏହନ ପର୍ବତ ଆହିଲ । ଏହନ ଦେଶର ବୁରୁଷୀର୍ବାଦ ଏହନ ଆତିବ ଅଳଙ୍କରଣ ଆହିଲ ।

୬ ଶତାବ୍ଦୀ ଟାଇ ଆତିବ ଏହତ ଶାହୁଃ ଶୂନ ପରେଶର ପଦା ଭାବି ନାନାଟାଓ ବା ସେବୀ ଉପତାକାତ ବାତି କବେହି ଆକ ଏହ ଶୁଣେ ନେଇ ଉପତାକା ଶାନ ବାରାଟିକିର ପରିତାର କେଳ ହେ ଉଠେ । ବୁରୁଷୀ ଆକ ଆନ ଟାଇଟ କବାଲାପାନ ଜାନ ଦୟ ଦେ ନାନାଟାଓ ପରେଶ ଆକ ଟାଇ ଆହିଲ । ଟାଇ ଚିମ ଦେଶର କିମ୍ବାର୍କ ପର୍ବତବିଲାକଟି, ଆକ ଟାଇ ଆହିଲ । ଶାନ ଆତିବ ଅଳଙ୍କରଣ ଆହିଲ । ଶାନ ଆତିବ ଏହନ କରିବି ଆହିଲ । ନାନାଟାଓପରା ଶିତକ ଦକ୍ଷିଣ ପୁରାବାସୀ ଶିତକ ଦକ୍ଷିଣ ପୁରାବାସୀ, ଶାନ ଦେଶର ଉପରଭାଗ, ଥାମତି ଦେଶ ଓ କ୍ରିଷ୍ଣାତେ ଦେଶର ପୁରାବାସୀ ଏବଂ କମ୍ଳେ ଦେଶର ଦେଶ ଆହିଲ । କମ୍ଳେ ଦେଶର ଶାନାର୍କାରି ଆହିଲ ।

କମ୍ଳେ ଦେଶର ଶାନାର୍କାରି ଆହିଲ । ଏହନ ଦେଶର ବୁରୁଷୀର୍ବାଦ ଏହନ ପର୍ବତ ଆହିଲ । ଏହନ ଦେଶର ବୁରୁଷୀର୍ବାଦ ଏହନ ଆତିବ ଆହିଲ । ଏହନ ଦେଶର ବୁରୁଷୀର୍ବାଦ ଏହନ ପର୍ବତ ଆହିଲ । ଏହନ ଦେଶର ବୁରୁଷୀର୍ବାଦ ଏହନ ଆତିବ ଆହିଲ ।

ପରେଶର ବୁରୁଷୀ ଲିଖା ଆହେ ଏହି ସୂଚି ଶ ଶତି-

କାର ଯାଇତାମେ ହେ ତାରେକ ସ୍ଵରମା ନାମ ଆହେ ଆକ ଏହାହାତୀ ନରୀର ଉପତାକାତ ବସନ୍ତ କରିବି । ତାତ ଆକ ଶାନାର୍କାରି ମାତ୍ରକୁ ଟେଲିଭିଲାକ ଆହେ ଏହି ଆତିବ ଆହିଲ । ଆତିବ ଆହିଲ ।

୬ ଶତାବ୍ଦୀ ଟାଇ ଆତିବ ଏହନ ଶାନାର୍କାରି ଆହିଲ । ଏହନ ଦେଶର ବୁରୁଷୀର୍ବାଦ ଏହନ ପର୍ବତବିଲାକଟି ଉପରଭାଗ, ଶାନ ଆତିବ ମୁଣ୍ଡିଲାକଟି କରିବିଲାକ ହଜାନର ବସନ୍ତ କରିବିଲାକ ।

କୌଣ୍ଡିତ୍ୱ ରେ ସରକର୍ମୀ

ଅମ୍ବନିନି ବଜାର ବିନା, କମ୍ଳେବିଲାକ ବାରାଦୀରୀର ବିନାର ବିନାନୁ କାରିତ୍ୱ ବନ୍ଦ କରିବିଲାକ ବଜାର ବିନାନୁ କରିବିଲାକ । ଏହନ ବଜାର ବିନାନୁ କରିବିଲାକ ବଜାର ବିନାନୁ କରିବିଲାକ ।

ଉତ୍ତର କାଢି ଆହୋମର ସବ ବରା ଆହିଲ, ଶାନାର୍କାରି ଭିତର ଥିଲା ପରିବହିତ ବସନ୍ତକାରି ବସନ୍ତକାରି ଆହିଲ । ବରାର ମନତ ବରା କଟ ପାଇଛିଲ । କେତେ ଏବିନି କାଢିବିଲେ ପରିବହିତ କାଢିବିଲାକ ପାଇଲାକ ଶାନାର୍କାରି ଗାତ୍ରକ କମ ପୋରାତ, କାହାକିମ ନେବାଟ କେତେ କାଢିବିଲାକ । କେତେ ମହିନେ ଏହିବେଳେ କାଢିବିଲାକ କାଢିବିଲାକ ପାଇଲାକ ।

କାଢିବିଲାକ କାଢିବିଲାକ ପାଇଲାକ । ଏହନ ଦେଶର କାହାକିମ କାଢିବିଲାକ ପାଇଲାକ । କାହାକିମ କାଢିବିଲାକ ପାଇଲାକ । କାଢିବିଲାକ କାଢିବିଲାକ ପାଇଲାକ । ଏହନ ଦେଶର କାହାକିମ କାଢିବିଲାକ ପାଇଲାକ । ଏହନ ଦେଶର କାହାକିମ କାଢିବିଲାକ ପାଇଲାକ । କାଢିବିଲାକ କାଢିବିଲାକ ପାଇଲାକ । ଏହନ ଦେଶର କାହାକିମ କାଢିବିଲାକ ପାଇଲାକ । କାହାକିମ କାଢିବିଲାକ ପାଇଲାକ । କାହାକିମ କାଢିବିଲାକ ପାଇଲାକ । ଏହନ ଦେଶର କାହାକିମ କାଢିବିଲାକ ପାଇଲାକ । ଏହନ ଦେଶର କାହାକିମ କାଢିବିଲାକ ପାଇଲାକ । ଏହନ ଦେଶର କାହାକିମ କାଢିବିଲାକ ପାଇଲାକ ।

କାହାକିମ କାହାକିମ କାଢିବିଲାକ ପାଇଲାକ । କାହାକିମ କାହାକିମ କାଢିବିଲାକ ପାଇଲାକ । ଏହନ ଦେଶର କାହାକିମ କାଢିବିଲାକ ପାଇଲାକ ।

କାହାକିମ କାହାକିମ କାଢିବିଲାକ ପାଇଲାକ । ଏହନ ଦେଶର କାହାକିମ କାଢିବିଲାକ ପାଇଲାକ ।

ଏହନ ଦେଶର କାହାକିମ କାଢିବିଲାକ ପାଇଲାକ । ଏହନ ଦେଶର କାହାକିମ କାଢିବିଲାକ ପାଇଲାକ ।

ଏହନ ଦେଶର କାହାକିମ କାଢିବିଲାକ ପାଇଲାକ । ଏହନ ଦେଶର କାହାକିମ କାଢିବିଲାକ ପାଇଲାକ ।

ଏହନ ଦେଶର କାହାକିମ କାଢିବିଲାକ ପାଇଲାକ । ଏହନ ଦେଶର କାହାକିମ କାଢିବିଲାକ ପାଇଲାକ ।

ଏହନ ଦେଶର କାହାକିମ କାଢିବିଲାକ ପାଇଲାକ । ଏହନ ଦେଶର କାହାକିମ କାଢିବିଲାକ ପାଇଲାକ ।

ଏହନ ଦେଶର କାହାକିମ କାଢିବିଲାକ ପାଇଲାକ । ଏହନ ଦେଶର କାହାକିମ କାଢିବିଲାକ ପାଇଲାକ ।

বুলিষণ। কৌর্তিচ্ছ বিহিব দিয়ে আছিল। এদিন
থোৰা গোসাঙ্গি বজাৰৰ ঘৰলৈ থাকিতে চ'বাৰ মৃত্যু পাই
গোলোবৰপুৰ মানি বৰ চ'বাৰ ভিত্তেৰে ঘোৰেৰে গৈছিল।
তেক্টো বিশেষ মহারাজা। কৌর্তিচ্ছ বৰকৰুৱা চ'বাৰ বাহি
আছিল। গোসাঙ্গি ঘোৰেৰে ঘোৱা দেখি তেক্টোৰ তেজ
দেখি তিৰ হ'ল আৰু হাতযোৰে কৰি অগ্ৰাম কৰিলৈ।
তেক্টো যোৰাব পাছত কলে যে 'ইউন গোসাঙ্গে একটা
চাউল থাৰ'। বাপকেৰ দিনত মই বহিবেই দেৱা জননি-
ছিলো। তেক্টো দেখি হৃষি নোৱালৈলে '।' তেক্টো পেটে
পেটে শৰ্কু গোসাঙ্গিক ধৰিছিল। তথাপি তেজ
দেখি মান নকিৰ নোৱালৈলে। পূৰ্ণমুক্ত বৃক্ষাবোধাঙ্গি
তেক্টোৰ কালত এজন অতি বিশেষ যষ্টি আছিল আৰু
সৰ্বসমৰ্পণ আছিল। তেক্টো এজন স্বামীৰ গুপ্তত বিশুষ্ট
হৈ তেক্টোক এছৰে ঘোৱা লগাই বন্দি কৰি সদৰ বজাৰৰ
গুপ্তত দৈ দিছিল। পিছে তেক্টোৰ ভাকেৰে দোৱা-কামৰীৰা
বজাৰৰ অছৰোখত তেক্টোক ঝুকি লিলে। স্বামীৰে
চুক্ষণগোপনীয় শাপ দিলে যে 'বিনামোখত মোৰ দেখে
এৰজন বন্দি কৰি বাখিলা, কুমিৰ হৃষি বছৰ বন্দি হৈ
খাবিলা। তাৰ কুছিলুম পাছতে চুক্ষণগোপনীয়ৰ বাস
ব্যাপৰি চৈ চৈ দৰ একেবৰেই শ্যাগত আছিল।

বিহিব বাপৰ শিশু একটিটোবৈছি দৈবৰ্যত
বাপৰে কামীৰ কামীৰ দৰ শিশু কৰ এইবেৰে।
তেক্টোৰ এজন বজাৰৰ মণ্ডত পৰিষেৱ। হাতীশৰণত
বন্দি আছিল। তাৰ কামীৰে বিহিবৰ বাপ শাপততে
মজিলাৰে ভক্তিভাৰে বন্দীশৰণপেৰা গোসাঙ্গিক দেৱা
জনামে। গোসাঙ্গি সন্তুষ্ট হৈ বজাৰ জনাই তেক্টো
সুকি লিলে। তেক্টোৰেৰপুৰ তেক্টোৰ দৰ বিহিব
শিশু হয়। দিলিঙ্গ সহ হেঙ্গুলীয়া দুচমণিৰে স্থাপন কৰে,
তেক্টো পোগাল আভাৰ লিপ্য আছিল। ঘটকৰ অনিক্ষণও
গোপন আভাৰে লিপ্য আছিল।

পৰাই, ওচ-চুৰুৰীয়া বেশবিলাকে আমাৰ দেশক দ
কৰা হ'ল আৰু বিশেষালোপেৰ আমাৰ আপাহ কৰা
হল। মেতিৰা মানদেশৰ বৰাহী ১৯২০ শকত মণ্ডু
বেশ মালিলেছি, তেক্টোৰ মণ্ডুৰ বজাৰ অৱশিষ্ট ভাব
কাজি কচাৰিৰ খাপুৰু নগৰত ব'ল আৰু কচাৰি
বজাৰৰ লগত আলচ কৰি তলে তলে আমাৰ বেশৈলৈ
কটকী পঞ্চাহী সংচাৰ গুলিলে। আমাৰ বিচলন মৰী
কৌর্তিচ্ছ বৰকৰুৱাই দেখিলে যে এই ছচলে মণ্ডপুৰু
বাজাতো আমাৰ প্ৰভাৱ বিশ্বাৰ কৰিব পাৰিলে, দক্ষিণ
ফৌ ধকা এটকিহেকিখন দেখেছৈ আমাৰ প্ৰিমপুৰ
বাচিৰ। মণ্ডপুৰুৰ বজাৰ আৰু কচাৰিৰ বজাৰ ইয়েকে
মাতি পাঠালো। তেক্টোৰ খাপুৰুৰ পথ, নুগাঁই
বহু-চিকিৎসে আহি কলম সেৱাই ওশপুৰু উচ্চৈৰ
বৰপুৰু পালেছি। মণ্ডপুৰুৰ বৰাহী আমাৰ বজাৰে,
তেক্টোৰ ভৰীৰেকে কৃষ্ণমনী আইডেওক বিশাই
প্ৰশংসন কৰিলৈ আৰু বাবেৰৰ সিংহেং, কৌর্তিচ্ছৰ পৰা
সৰ্বসমৰ্পণ এই বিশাইত আমাৰেৰে মত দিলে আৰু
ক্ৰান্তৰাজৰপুৰা তেক্টোৰ ভজাৰ উজাৰ কৰি বিশেষ শাপ
ললে। ছৰাবাৰ বৰকৰুৱাৰ হৃষীলীয়া কুকুন হৰনাখত দেৱা-
পতি পাতি ৪০,০০০ মেনা লগত কৰি মণ্ডপুৰীয়া বজাৰ
পাঠাই লিলে। মণ্ডপুৰীয়া বৰাহী বাটাৰ দেশুৱাই বিশেষ
গাঁত ললে।

এটি ষ্টোর

କ୍ଷେତ୍ରକୁ ପାଇଁ ଏହି ଅଧିକ ଦୂରେ ଥିଲେ ଆମେ ଏହି କଷମ କରିବା
ପାଇଁ କୁଟୁମ୍ବର ମାତ୍ରେ ଏହି ସ୍ଵର୍ଗ କାର୍ଯ୍ୟ ଶୁଣି କୋଣାର
ବିଶ୍ୱାସିତ ଆଶ୍ରମ ଲୋକଗୋପନୀର ବର୍ଚିତ ମହାପୂର୍ଣ୍ଣ ପାଇଁ ଜ୍ଞାନ
ଜ୍ଞାନ ଦି ଆଛିଲେ । ପରେ ଗେରେ କମ କମ ଦେଖି

হাজাৰ দেৱ বৃক্ষ পুষ্টি পাইছিল, কালো পাই অসমৰ কৰ-
জীয়া নাহিছো। ওভা বৃক্ষ পুষ্টক চিলাবাইছ কোনো,”
অভিযোগ বৰকাইছ কোনো কাথৰ উপরে কৰা নাই।

বি: দেইট হাতোৱে তেওঁৰ “কথনকৰে দেখো বৰা”
বৰ্ণিত কৰা যে বিশ্বাসিহে অহম বৰাবৰ অগত মৃত্যু
পৰাপ্ত হৈ উভতি আহিব লঘূত পৰিচিল, পিছে
বৰাবৰাব বৰা হৈ বাজ্য প্ৰসন্নৰ চৰ্পা কৰি পিতৃ-
সম পৰ অসুস্থলুক কৰি আছো বৰা আহিবল কৰে।

অসম কেচেৰেৰাবৰ এগন বহুবৰ্ষীয়া সীচি পাত্ৰ
পৰ্যুক্ত গাছতোঁ:—

মুক্ত কাৰণ, অমুৰু কৃত কোচেৰেৰাবৰ ও অনু
কোৰীৰ বাচচন, মীণসং, হেথৰ অনু কৰিবলৈ বাঞ্ছিতে
অসমীয়া মাহৰে কঢ়িমে। মনমানাবস্থ বজালৈ হাজাতে
আহোম বৰাবৰ অভিযোগ বৰুৱাবলৈ তুলমাল দি উলৈ
পঠোৱাত, সিন্ধিত উলৈৰ মৰ অপৰাহ্ন কৰা হৈ।
তাতে নৰমানৰাখে দৃঢ় কৰিবৰ ময়েৰ গোপনিক কথলক
আলি এটা দৰকাবলৈ কৰ। দেই কৰ্মাবে গোপনী
কথলে যি আলি বৰাবৰ এতিয়াও সি তেওঁৰ নামে পাঠ
হৈ আছে। নৰমানৰাখ, চিলাবাই, ঝোৱাৰলৈ ভোগো;
চিলাবাই ভোগয়ি বৰ্য, অকি নৰমানৰাখৰ উজ্জিত আছে।

সন্তুষ্টকল্প বিমানে দ-আঘাৰ

ଏହାଟି ପରମ ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଆମର ଅନୁଭବ ମହାତ୍ମାଙ୍କର ଦାନ କବି ଯଥାରେ ଉତ୍ତର ପ୍ରାଣିଗ୍ରହର ଭେଦ କବି ବାହିରେ ଯେତେହଁ ହେଉଛି ଦେଖ ଦ୍ୱର୍ଷ୍ଣ । ଯାର ଅନୁଭବ ଏହି ଧର୍ମଭାବେ ଶିଖାର ପଦା ହେଲା, ତେଣୁ ଜୀବନ ଫୁଲ୍ଟକର ଦେବ । ମନ୍ଦିରର ଚାକନ୍ଦୀଯାତ୍ମନି ଅଛି ଅଳ୍ପ-କ୍ଷମା ହୋଇ ସମ୍ମାନର ପଶ୍ଚିମ ଅଶ୍ଵାଶୁଭୀରୁଦ୍ଧିକେ ଏହି ଦିନେ ଦିନ୍ତିକୁ କଥା କହିଲୁ ଏହି କଥା ଉଠେ ଏହି ଦିନେ ଏହି ଦିନ୍ତିକୁ ଶ୍ରେୟ ଆହେ । ମନ୍ଦିର-ଶାଶ୍ଵତ ଭୋତ୍ତୁ ଚୋଲାକୀ-କାଳେ ପାନୀ ଥାଇ ଜୁଲା ହୋଇ ବିଭିନ୍ନାଂଶୀ ମନ୍ମାରୀର ମଧ୍ୟ କାଳ ଚିହ୍ନଶକ୍ତି ଏବଂ ଅନିନ୍ଦ୍ୟମଧ୍ୟ ପରମ ଶୂନ୍ୟର ମଧ୍ୟ ଲୈ ଯାଇଲୁ ଏହି ଶାଶ୍ଵତକଳ କ୍ଷେତ୍ର ମନ୍ତ୍ର-ମହାତ୍ମାଙ୍କର ପଶ୍ଚିମ । ଏହିତେ ତେଣୁଲିକର କଥା । ଗନ୍ଧିକେ ଆମି ଯାଇଲୁବେ ବାକୀ ନେବାକିଲ ଯେ ଆମ ମହାତ୍ମା ଲମ୍ବା ଲମ୍ବା ଏହି ମହାତ୍ମାଙ୍କର କାହାତି ଆହେ । କ୍ଷୁଣ୍ଣ, ବାନିଶ, ଶୌଭିକ, କମାଳ, ଧର୍ମର ଆବି ପ୍ରାଚୀନ ଭାବରେ ମହାପ୍ରକଟନକେ ଆମ ଆମର ଦେଇ କାଳର ମନ୍ତ୍ର-ମହାତ୍ମା ବା ଗୋମାରୀ ବୁଝି ଦିବିଦ ଗ୍ରହି ।

କାରତବ୍ଦ ହିନ୍ଦୁ ରାଜ୍ୟ । ଏହି ହିନ୍ଦୁ ରାଜ୍ୟର ଗୋବର୍ଦ୍ଧନ କାଣ୍ଡ ଯେ ମୁଖ୍ୟାଶ୍ଵର କାଟି ଥୋଇ ଆଜମ-ଆତି ହଜାର ଆଜି କେବେ ନାହିଁ । ଆଜି ଚାକି ପୋରାର ଡିତ-
ହେଲେ ବୈରିକ ସୁଳ, ମହିତାର ସୁଳ ଆକା ପୂର୍ବର ସୁଳ ।
ଯନ୍ତ୍ରିତ, ତତ୍ତ୍ଵ, ପୂର୍ବାଳ ଦର୍ଶନ ଆବି ପ୍ରାଣିଲୋକ ସର୍ବସାଧାରଣ
ବୋଧାଯମ କରି ବୁଝାଇ ଦିଲ୍‌ଲେ ଧରିଲେ । ଦେଇସଙ୍କଳ
ଉପଦେଶ ମହିତେ ଆଜି ଗୋଟିଏ ଭାବର ପ୍ରାଣାଶ୍ଵରଦ
ଚଲିଲେ ବୁଲିଲା ଲାଗେ, ଏହି ଭାବର ପୂର୍ବ ସମସନଗ କଥା ।

অতিকা আমি আমার দেশের কথালৈ আছো।
কামপঞ্চম অতি প্রাইম মেল। এই মেলত বৈদিক সুন্দর
সহাই সঙ্গসকল পকা কথা আমি গুণ পাও। আমে-
বিকাব এখন অসিক পশ্চিমে অহমান করি হৈছে,
গুলোৰে বহু পুরু দেশের বেশ বচন কৰা হৈছে।
তেজিয়া হেমো কৃষ্ণুর নাম আছিল সংস্কী, এই
কৃষ্ণু বা সুব্রহ্মীয়া সাতিতেই শহ শহ বৈকল্প আক্ষণ
বহি দেশ-স্থানে বচনা কৰা কথা মানবলৈ বৰ টান
দেন মেলোৱে। দেশেৱ জ্যোতিষ এই দেশপঞ্চম
পুরু হৈছে বুলি হৈয়াৰ নাম প্ৰাণোভিপুৰ। উৰ-
শৰী এটা শিঙত দেশে মানবলৈ সন্তুষ্ট কৰা এট।
গুণেৱ সৃষ্টি আৰো। তেজিয়া শব্দিলৈ এজন আক্ষণৰ
নাম আছিল দেশনিবি। ই বিশ্ববৰণৰ কথা। দেশে
শতপঞ্চ আক্ষণ দেশো কৰে। “তত তেজি প্রাণীয়া
বহোৱা আক্ষণাত্মক দেশেৰ বিষয়া”। মানোচারীয়া
হৈয়াৰ বাথা কৰিছে—“তত তত্ত্ব নদীঃ প্রাণীয়া প্রাণীয়া
দেশ অতিহ ইন্দীয়ৰ বহোৱা মিসনি, প্ৰাণীয়া
দেশেৰ সৰ্বেৰি আক্ষণ বাস হৈয়াইঃ”। অৱৰং বৈদিক
সৃষ্টি কৰতোৱাৰ পূৰ্বে দেশ অসু কুৰি বৰাক্ষণকল দেশ
কৰিছিল। পৌৰাণিক সৃষ্টি আটীয়া কামপঞ্চম
বৈকল্প বৰ্তানীৰ হাতত পৰি বিকৃত আকাৰৰ ধৰণ
কৰিলে। বৌদ্ধ ভিতুক-ভিতুকৰ আক্ষণাবৰ কামপঞ্চ
নিৰ্মল বৰ্ক ধৰ্ম লোপ দেৱোৱা পৰিকল্পনা হাতিক ধৰণ
অধ্যমপৰ্য একেৰেকেই অৰ্হতিত মুলেও তোৱা হৈয়ে
বিকৃত আকাৰৰ ধৰণ কৰিলে। তেজিয়া ধৰ্মবৰণে
মৰ্ম-মৰ্মৰে প্ৰচলন হল। এনে তত ধৰ্মৰ দেশেৰেতি
পৰি নৰকহৰে প্ৰাপ কৰিলো। তথাপি এই শহ
লোপ মেলো। এইবৈত বহুলীন পোৱা হৈ হৈত
আহোৰ বৰা চুকেৱ সৰ্বেৰেৰ বিনত ১০১০ সন্ত
কৃষ্ণুৰ কৃষ্ণুৰ পৈছন্দত, সত্ত্বাকৰ্ত্তাৰ গৰ্জত মহাপুৰুষ শ্ৰীবৈ-
দেশ, সত্ত্বাকৰ্ত্তাৰ পৈছন্দত মুক্তীৰ পৰ্যৰ্থ নৰকাৰ পৈছন্দ
মৰ্মোৰেৰেৰ আভিৰূপ হল। লোক লোকৰেৰেৰ
হৰিদেৱ আদি মহাপুৰুষকলৈ দেখা দিলো। অৱৰ
শৰেৰেক বৈকল্প-বৰণৰ নৰীৰ পৰি ভাৰি আক্ষণ ও
চাই পোলো। অসমৰ এই বৈকল্প ধৰ্ম অৰ্হত পৰম
দেৱ ধৰ্মাত্মে বৈকল্প-বৰণৰ পৰম আছিল। তেজিয়া
এই বৰ্ণ দেশেৰে চুকিছে, পৰিকল্পনা এই হৈয়ে
অৰ্হত পৰম আছিল। ভালোৱাৰে অহমান
কৰে যে মেলোই হিঁ প্ৰেছিলে কামপঞ্চমৰ
বৰেক কল আছিল—

“বৈকল্প হেন হৈটো চৰণটি অক্ষৰ
বৰেক পৰি আছিল।
গুৱামুৰ্মুৰি পৰি আছিল।
বৈকল্প হেন হৈটো বৈকল্প পৰি আছিল।
সকলো সত্ত্বাকৰ্ত্তাৰ যাকেৰি বৰশনে পাপ বিৰাম।
মহাপুৰুষ শ্ৰীবৈকল্পে তেজিয়া হৰিদেৱ-বৰণৰ সামৰণ।
এই এটা আচৰিত কথা যে অসমৰ বা

বৈকল্পকৃত্যম দেশিতে অশোভন গঠনৰ গঠনৰ দীৰ্ঘমতি।
জৰুৰত কৰল নহয় বৰকলৰ বৰম চান্দৰ কৰে জোড়ি।”

—বৈকল্পৰেৰে
মনা কামপঞ্চম আহোৰ বৰামৰ অভ্যাসৰ অসমত
গুৰিৰ মোৰাবিৰ পৰিবেশৰ কোচিবিহাৰী নৰমানৰামৰ
পৰি ৭৪ পোকৈমোৰে। তাতে সত্ত্বাকৰ্ত্তাৰ পাতি উপনিষদ
ধৰ্ম তাৰিখৰ মত ধৰণ কৰি মহাপুৰুষৰ পুণ্যবিলাক
দেশিলৈ থৈৰে। তেজিয়া গোটোই কামপঞ্চমৰ আৰং
‘বৈকল্প সমাপ্তি বৈকল্পকৰণসন্মুখীনী’। এই বহু
প্ৰেৰণ অসমৰ সকলেৰেই তেৰ ওচৰ চাপিল।
জৰুৰত কৰিকে বুলিলৈ যে সকলো প্ৰাণীয়েই
বৈকল্প অংশবৰণ, তেজিয়া তেওঁ প্রাচাৰ কৰিলৈ
‘তুৰু শুণো গৰ্দনৰে আমাৰ বাম। আমিয়া স্বামো
পৰি কৰিব প্ৰাণীয়’। মাহবদেৱে এই সৰ্বতৈলৈ
জৰুৰত কৰিকে বুলিলৈ যে সকলো প্ৰাণীয়েই
বৈকল্পদেৱে আকো পাটাউতুলীন ধৰি
পক্ষেৰভাৱে অৰ্জনাৰ ভিতুকে বৈকল্প ধৰ্ম প্ৰকল্প
কৰিলৈ। পাঠাৰ বলি নিবিষ্টৈলৈ দোমোৰেৰে শিশুসকলক
উপৰে দেছিল, এই কথা গুণ পাই পৰীক্ষিত বৰাই
তেক ধৰ্ম নিয়াৰে আকা পাঠা কঠোৰ বৰাই নিবিষ্টৈলৈ
কলে। তেজিয়া দোমোৰেৰে কল, ‘মোৰ ভিতু প্ৰৰত,
পাঠাৰ ভিতু তলত।’ এনেৰে পৰিবেশৰ ওচৰেত আকো পক্ষেৰেৰে ধৰ্মে
অৰ্জনাৰ মথে দৰ প্রাচাৰ হল। কৰেজনো ধৰ্ম-প্ৰাচাৰ
কৃষ্ণবৰণেৰে প্ৰস্তুলে। উজনি অংশত ধৰ্মোপাল
দেৱে কৃষ্ণবৰণীত সৰ পাতে। এতেৰে এই লোক
বৈকল্পৰ বৰণৰ বৰ্তমান আৰুৰ গোদীবৰণৰ পোকলু
দেৱে নান্তি জৰুৰিবেৰেই গুৰুত সৰ পঞ্চমন্তৰ। পৰিকল্পনা
পাতি সত্ত্বাকৰ্ত্তাৰ ধৰণীৰেৰে পোকলুৰেৰেই
শিল। ইপিলৈ গোপালৰেৰে বৰণৰ পুণ্যবিলাক
দেৱে শিল নিংজন বাপুৰেও অহমানজনিত বৰণৰ বিস্তৰ
আউনিআৰী সৰ পাতে। এৰে আমাৰ চাৰি সৰৰ
কথা। কৃষ্ণবৰণীত চাৰি সৰৰ ভৰি, এটাইকেইৰে
সমৰোহীৰা সৰ।

উটি-বৰি হৰিনামৰ বাহিবে একো নেৰেখা হৈল, তেজিয়া

তেওঁ হৰিনামৰ মাহাত্মা অনুমোদনেৰে প্রাচাৰ কৰিলৈ—

“কৰ্যকৰ বীৰ হৰি কিমতে পুৰীকৰণ আৰু

বাপুকৰ কিমি শুণ কৰা মন।”

তেজিয়া গুৰি শুণ কৰিলৈ তিহিবাৰা

বাবা বলি উচৰ কৰা মন।”

আকো তেওঁ মেলিলৈ বুলিলৈ যে সকলো প্ৰাণীয়েই

বৈকল্পৰ অংশবৰণ, তেজিয়া তেওঁ প্রাচাৰ কৰিলৈ

‘তুৰু শুণো গৰ্দনৰে আমাৰ বাম। আমিয়া স্বামো

পৰি কৰিব প্ৰাণীয়।’ মাহবদেৱে এই সৰ্বতৈলৈ

লৈ প্ৰকাশিলৈ। দামোৰেৰে আকো পাটাউতুলীন ধৰি

পক্ষেৰভাৱে অৰ্জনাৰ ভিতুকে বৈকল্পৰ ধৰ্ম প্ৰকল্প

কৰিলৈ। পাঠাৰ বলি নিবিষ্টৈলৈ দোমোৰেৰে শিশুসকলক

উপৰে দেছিল, এই কথা গুণ পাই পৰীক্ষিত বৰাই

তেক ধৰ্ম নিয়াৰে আকা পাঠা কঠোৰ বৰাই নিবিষ্টৈলৈ

কলে। তেজিয়া দোমোৰেৰে কল, ‘মোৰ ভিতু প্ৰৰত,

পাঠাৰ ভিতু তলত।’ এনেৰে পৰিবেশৰ ধৰ্ম

অৰ্জনাৰ মথে দৰ প্রাচাৰ হল। কৰেজনো ধৰ্ম-প্ৰাচাৰ

কৃষ্ণবৰণেৰে প্ৰস্তুলে। উজনি অংশত ধৰ্মোপাল

দেৱে কৃষ্ণবৰণীত সৰ পাতে। এতেৰে এই লোক

বৈকল্পৰ বৰণৰ বৰ্তমান আৰুৰ গোদীবৰণৰ পোকলু

দেৱে ন চ লিঙ্গ ন চ বয়ঃ।’ পৰমবদেৱে বৈকল্প

“সমৰে সামৰে দোৱ, হৃষি নাহিক ওৱ,

“বৈকল্প তাপত সামৰ মৰি।”

আনি এটা আমাৰ বিতি কৰিবা একান্ত মতি

হৰো পৰি মাধবক ভৱি।”

লোকে লোকে অৰ্জনীয়া তেওঁৰ পিলে পিলে দৈ

কৰিলৈ কৃষ্ণবৰণীত সৰ পাতে। এতেৰে এই লোক

বৈকল্পৰ বৰণৰ বৰ্তমান আৰুৰ গোদীবৰণৰ পোকলু

দেৱে বৈকল্পৰ বৰণৰ পৰম পঞ্চমন্তৰ।

কৃষ্ণ-পাতি সত্ত্বাকৰ্ত্তাৰ ধৰণীৰেৰেই

শিল। ইপিলৈ গোপালৰেৰে বৰণৰ পুণ্যবিলাক

দেৱে শিল নিংজন বাপুৰেও অহমানজনিত বৰণৰ বিস্তৰ

আউনিআৰী সৰ পাতে। এৰে আমাৰ চাৰি সৰৰ

কথা। কৃষ্ণবৰণীত চাৰি সৰৰ ভৰি, এটাইকেইৰে

সমৰোহীৰা সৰ।

এতিয়া আমি গোপালটিৰ মশসকলৰ কথা ধৰ-

কিকিত আলোচনা কৰি। গোপাল ইহুকুটি অসমৰ

ভিতুকেই কেৱা বিষয়টো পিছগৰা হলো ধৰ ছিলে

ই কোনো মতেই পাইলো হৰ নোবাৰে। ইয়াত

মিলক তাৰিক আক্ষণ-গোৱামী, মহাপুৰুষী আৰু বৰোৱা

ପ୍ରକାଶ ଦୈତ୍ୟ ଆହେ, ତେବେଳକ ସବ ପଦିତ ଆକ୍ଷମିକ ସମ୍ବନ୍ଧରେ
ଓପରତ ବିଶ୍ୱାସ ଥିଲା । ଏହି ମହିମାମତୀ ଠା ସମ୍ବନ୍ଧକୁ ସମ୍ବନ୍ଧ
କରିଛା ଆହେ । ତାର ଭିତରରେ କେଇମନାମ ନାମ ଆକ୍ଷମିକ
ମହିମାମତୀ । ୧) ବୃକ୍ଷବାଣୀ—ବୃକ୍ଷବାଣୀ, ୨) ମାଦିଆ—
ପ୍ରକାଶାହିତ, ୩) କାଳୀକୋ—କାଳୀକୋହିତ, ୪) ମିଶି—
କାଳୀକୋହିତ, ୫) ମିଶିମାହିତ—ପ୍ରକାଶାହିତ, ୬) ଆଖାରୀ—
ବୃକ୍ଷବାଣୀ, ୭) ବିଶ୍ୱାସ—କ୍ରମାବଳୀ, ୮) ଟେଲିଭିଜେନ୍—
ପ୍ରକାଶାହିତ, ୯) ବିଶ୍ୱାସିନ୍—ପ୍ରକାଶାହିତ, ୧୦) ବିଶ୍ୱାସିନ୍—
ପ୍ରକାଶାହିତ, ୧୧) ବିଶ୍ୱାସିନ୍—କାଳୀକୋହିତ,
୧୨) ମରାକାରୀ—ବୃକ୍ଷବାଣୀ, ୧୩) ସଂଶୋଧନୀ—ପ୍ରକାଶାହିତ,
୧୪) ସ୍ମୃତିଗାନ—ବୃକ୍ଷବାଣୀ, ୧୫) ମୟୁମିଶ—ବୃକ୍ଷବାଣୀ,
୧୬) ବାରାଣ୍ସିଆ—ପ୍ରକାଶାହିତ, ୧୭) ମେଟ୍ରୋଗ୍ରା—ପ୍ରକାଶ-
ମାହିତି, ୧୮) କାଟରନ୍—ପ୍ରକାଶାହିତ, ୧୯) ଆହାତ୍ମୀୟା—ବୃକ୍ଷବାଣୀ, ୨୦) ବନମଣୀ—
କ୍ରମାବଳୀ, ୨୧) କରୀବାତିଲ୍ଲିଙ୍ଗେସି—ପ୍ରକାଶାହିତ,
୨୨) ମିଶିମଧ୍ୱର—ପ୍ରକାଶାହିତ, ୨୩) ବନମଣ୍ୟ—ପ୍ରକାଶାହିତ ।
ଦୟାର ବାହିରେ ଘୋରାଦ୍ଵାରା, ମିଚିବିଜାନ, ଦୋକାଟା, ଦୀପାଳି,
ଛାଲାକୋଟିଆ, ବୋରିଶ୍ରୀ, ବ୍ୟାକାରି, ବାହିରେ ଆକ୍ଷମିକ ଏହି
ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାଶାହିତ ଏହି କେଇମନ ମାତ୍ର ଆହେ । ଏହିକଲକ ବାହିରେ ସୁରକ୍ଷିତମ୍ବୀରୀ ଆକ୍ଷମିକ
ନ ମୋରେଇ ତାହିକ ଧର୍ମ ପ୍ରବର୍ତ୍ତନାଟି ଏହି ମହିମାମତୀ ଭାବେ
ମନ ମିଳିବାରେ ଯଥକି ଆହେ । ଏହି ହରାକେ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ମହିମାମତୀ
ପ୍ରେସର ଶ୍ରେଣୀ ଦେଖାଇବା ହେଲା । ସମ୍ବନ୍ଧ ମହିମାମତୀର ଧର୍ମ
ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ ଏହି କଲକ ନାମ, ତ୍ୱାପିଓ ଆହେଇ ବଜାର
ମଧ୍ୟ ପୂର୍ବ ଗୋପାରୀ ଉପାରୀ ପାଇଁଛି ଆକ୍ଷମିକ ଶିଳ୍ପ ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ
କାର୍ଯ୍ୟ ଆହେ ବୁଲିବାକୁ
ନ ଗୋପାଇକଲକ ପୂର୍ବପରିମଳ
ପାଇଗଲାଗିତ ଧର୍ମ ପାଇଗଲାଗି ଆହେଇ ବରାକ କେବେ ପାଇବା
ପାଇବା ଉକ୍ତାବ କବି ବଜାର ଓକ୍ତ ହେ, ତେବେଲକପାଇବାରେ
ପରିତ୍ୱର୍ତ୍ତନ ପିଲ୍ଲ ପରିତ୍ୱର୍ତ୍ତନ କଲିଲେ । ହଳକିମୀରୀ ଭଡ଼ା
ପାଇବା ଗୋପାରୀରେ ଓ ବରାବରପାଇବା କାମାକାରୀ କବିନ
ପାଇବା ଆହି ମିଶିବ ପାଇତାର ଉଗ୍ର ଆହେଇ ବଜାର
ପାଇବାକ ଆହେଇ ମହିମାମତୀ ପାଇବା ପାଇଲେ ପାଇଲେ
ଏହି ସଂପ୍ରଦାଯକ ମଧ୍ୟକର୍ବର ପରିମଳାତ ବିଲାକ୍ଷଣିଶ୍ର
ପରିତ୍ୱର୍ତ୍ତନ ଭାଗଗୋଟୀରେ ନିଜେ ଦେଖି ଦେଇ । ଏହାର ଧରମେ
ମହିମାମତୀ ଭିତରରେ ଏହିରେ ସାମ କବି ବହ ଅଭାବାରେ ମହିମାମତୀ

କବି ସ୍ଵର୍ଗର ପାହତ ଭଗବତୀରେ ଦେଖି ଲିଖିଲି ବୁଲି ଅନ୍ତକଣିତ
“ଶ୍ରୀରାମ” ବୁଲିବାରେ ଆମି ପାଇଛୋ । ତାତ ଲିଖିଲେ
‘Devi at last appeared before him in the shape of a beautiful woman ; expressed
her curiosity to be informed of the motives
of his obstinate perseverance after the trials
of which she had subjected him,’
ଶର୍ମିଳା

বংশীয়াগাল কুকুরাবীর পুরুষপুত্র। শ্রীমত দ্বিক্ষিণাম গোস্বামীয়ে কল, বংশীয়াগাল বারকে-চিনিয়ের লগত ভাস্তুর তৈ তেলীয়াল লগত হেপোর কবিতাই যাঁতে শ্রবণবেষ্টক লগ পালে, পাইত মাধবুর আজাজে উজ্জিলৈ আই উভুর পারে দেৱাপোৰত খাঁকড়েতে এই অমৃত আৰাধন লৰা লগ পাই নিজৰ লগত পথে; তেতিব নাম দিবে বিশ্বেত। তেতিব কুকুরাবী সহ প্ৰথমক। এই কুকুরাবীগুপ্তাই আম তিনিয়ের লগ ওলাইছে দুলি আমি পূৰ্ণৰ কৈ আহিছোঁ।

ଏହି ଗୋଲାୟାଟର ସମ୍ବନ୍ଧର ଚାତୁ କଥା ।
ପିଲାକଳ ମହାପ୍ରକଳେ ନିଜର ମହାଶ୍ୱର ଦେବେ
ହେଉଥାବେ ତୋର ଅନୁମାନର ଅକ୍ଷ ହୈ ଆୟାର ବାରି ଗଲ
ପାଇଁ ପାଇଁ ଦେଇଲାକ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଏହି ଅତ୍ୟନ୍ତ ଆସି ତେଣେ
ପାଇଁ ପାଇଁ ଆସିଥିଲା କବି ଦେଇ ଉପରେମାନ ଲାଭ କରିଲେ
ଅଟେ କହା ନିଜାତ ଦୀର୍ଘ । ଶୁଣି ମହଳେ ସମ୍ବନ୍ଧର ପୂର୍ବ
କହିଛି । ତିଲିମେ ଖାତ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଉପରେମାନ ନେଥାକିଲେ
ହେଉଥାବେ ଶିଶୁ ରହିଲା ହଞ୍ଚା-କଞ୍ଚା-ବିଶାଳା । ହୈ ନିଜାତ ଦୀର୍ଘ
ଶିଶୁ ମନ କେମେକି ସ୍ଵର୍ଗ ଫଳେ ଲୈ ଯାଇ ଗଲା ହାତ ।
ମାରି ଗୋଲାୟାଟର ସମ୍ବନ୍ଧର ହେତୁ ଗୋଲାୟାଟ ହବ ପାଇଁ ମୋ
କିମ୍ବା ଗୋଲାୟାଟର ଆରାଜ୍ୟର ଶ୍ରବନିକାଳ ପାଇଁବାମେ ।
୨. ଶିଖାଇଛି ଏହି ଉପରେମାନ ବିବ ପରେ । ଆସି ଏହି
ପରେମାନ ଅତାର କବିପରିଷି ଦେଖିତ, ସମ୍ବନ୍ଧର ଭିତରର
ହେତୁକାର ନରର ନମେ । ଶିଖାଇଛି ଏହି ଆଜି ଦିବେ । “ମାର
ଦିନେମନେ ସୁଧାର ପରିବିହିବିବାରେ ।” ଆଜାର ସମ୍ବନ୍ଧ
ବିବ ବିବ କର ଜଗନ୍ତ । କୋଣା ନାଟ । ଆଜାର ହଳେ ଦେଇଥିଲେ
କିମ୍ବା ଉତ୍ସର୍ଗ । ଯତେ ଆମାର ସମ୍ବନ୍ଧରେ ହେବାରେ
ପରେମାନ ଆତିଥି ନିଜର ମହାଶ୍ୱର-କାନ୍ତିକାରୀଙ୍କର ପରେ

୧୮୯ ବାହୁ—୮୩ ମଂଥ୍ୟ

সন্তুষ্টিকল্প বিষয়ে দু-আবার

ପାଇଁ ଶିଖି ଦିଲେଖ ତଥିର ହଙ୍କ, ଉଚ୍ଚ ସମ୍ବନ୍ଧର ଶିଳ୍ପି ଅଟୁମୁକ୍ତ ହଙ୍କ, ଗୀତ, ଭାଗବତ, ଶ୍ରୀକରିତା, ଶ୍ରୀକରିତା ମହାପାତ୍ର ଆମ, ତାମା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପ୍ରମିଳିକାଙ୍କ ପାତଳର ପ୍ରେସ୍ତ୍ରକ ଲାଭକୁ ଆମିହି କାମିକ, ଏହି ନିମ୍ନରେ ଦିଲିଖ, ଦେଖିଲିଖ ପ୍ରେସ୍ତ୍ର ଅନୁ-ପାତ୍ର ଆମିହି କାମିକ ଲାଭ ଏହି ଅକ୍ଷାଂଶୁକରର ପାତାଇ ପାତା, ତିଆରି ଆମେ ନିମ୍ନରେ ପ୍ରମିଳିକାଙ୍କ ପାତଳର ପାତା, ତିଆରି ଆମେ ନିମ୍ନରେ ପ୍ରମିଳିକାଙ୍କ ପାତଳର ପାତା ଏବଂ ଦାନ୍ତିଶିଖ ତାମି ପାତା, ମହାପାତ୍ରର ପାତାକୁ କିମ୍ବା ହିନ୍ଦୁର ନାମର ତନି ଧରିନି ଏହି ପାତଳର ପାତାକୁ ଭାବି, ଶିଳ୍ପାନ୍ତର ଅଭାବରେ ହିନ୍ଦୁର କାମ ନହିଁ ନେ ବାକି ? ଡାଲେମାନ ମହାପାତ୍ରରେ ସମ୍ମ ଲାହି ଆମେ ବାଜାରୀ ଟେନମେଲାରେ ଆମରୀହି ଗୋଟା ନାମ ମୁକ୍ତିକୁଣ୍ଡକେବେ ମୋର ବୁଲିଛେ ! ଗୋପାତାରେ ମସତିରେ ଆମି ହାତକ ଖେଳ ଲୈ ଏହି ଗୋପାତାରେ, ଏହି ଗୋପାତାରେ ଏହି ଟିକ୍ କ୍ଷେତ୍ର ଲାଗେ କାରି କରିପାରିବ କଣ୍ଠ ନମ୍ବରକିରିବ, ମାତିକ ଏ ଏହିବିଳିକ, ଆମାର ଚାତୁର୍ଯ୍ୟ ହାତକ ଉତୋକାରୀ ମୁକ୍ତି ମଧ୍ୟମପଟ୍ଟାରୀ ଦେଖିଲିଖ ବ୍ୟେକକ ହେବୋ ବାଜାରୀ ମୁକ୍ତିକୁଣ୍ଡକେ ଆମାର ହୈଛି, ଏହିବିଳିକ ବ୍ୟେକ କାମ କରିବାର ଆମାର ମୁକ୍ତିକୁଣ୍ଡକେ

ଦେବ ପାଇଁ ବ୍ରତ ଉଚ୍ଛବ ଲିଖି ଥାଏ ।
କଥା କଥା ନେମିତ ହାତି ଆଜି ଆଜା କଥ ମାନିବାର,
ମାନେ ଏବି ନେତ୍ର ବରକତେ ପରି ଥାଏବା ॥
କଥ କଥ ଶଶ୍ଵତ ହାତି ଆଜା କଥ ଯୁଧ ହାତି
ଚାଇସ ହୋଇବା ବିହାର କବିତ, ତାଙ୍କ ଲେ କେବେ ଦିଲିଲ
କଥ କଥ କଥିତ ନାହିଁ, ଆଜି ବୈତି ଆଜି ନାହିଁ,
କଥ ପରି କଥିତ ଥିଲେ ଭାବି ଦେଖିବା, ତେଣେ ଆମି
ନାହିଁ ଦେଖିବ ଦେଖିବ ନାହିଁ କଥ କଥ ଦେଖିବାର

বিদ্যুৎ কলেজ চাল পূর্ণ পৰি। ভাবেমান-
ন কল এই অসম এমন বিনামূল পৰিস্থিতি কৰি
ছিল। এতিউৰ বাটোৱাৰ দেশ তাজানীন অসমীয়াৰ
ৰে কেচিবৰৰ মধ্যপুৰ, ভোড়ো, বৈষ্ণবৰ সুন-
নামেৰ ভৰতৰ কৈ আছিল। আজিও অসমীয়া
ৰে তাজি নামত এই কথা গায়। কিন্তুৰ কথা,
বৈষ্ণবৰ কলৰ শৈক্ষিক চিনিপুৰৰ মহাপুৰুষ
ৰে কলৰ কেচিবৰৰ, বৈষ্ণবৰ, ভোড়োৰ বাটোৱা-
ৰ কলৰ কেচিবৰৰ বাটোৱাৰ কথা? এই অসমীয়াৰ কলৰ মধ্যপুৰ কৰি
কৰি অৰ্জন কৰাৰ দৰখ কৰা, ভোড়োৱাৰ কলৰ মধ্যপুৰ
ৰ নামে নেৰাবে বৈষ্ণবৰ আৰি আৰি আৰি। আৰো
বাটোৱাৰ কথা ইন্দোনেশী দেশে নামৰে। আৰিকৰিলি
কৈ। অদুক সুপুৰ লকাই শক্ষণৰে, ধোমুৰৰে,
বায়ে আৰু হিবৰৰ আৰি মহাপুৰুষকলৰ
ৰে শাঠিৰ বৰকৰন, গুৰুৰ আৰিৰ বিমোৰ জনাব
কৈ নেৰাবে; ই নো কথটো বেজাহিৰ কথামে?
বোৰ দৰখ কৰা “কোক কৰ্ম কোৱে তনিব?”

সমাজ-চিঠি

ডালিমোহন ব্রহ্ম পিতৃর পুত্র নাথবৰ্দি মাঝে ঘূর্ণে।
দেওয়া ডালিমীর মাঝে বংশের স্থানের পরলোকে হয়,
তার আঠ মাহে পাছে ডালিমীর অস্থ হয়। স্থানে
বস্তু বংশের স্থোত্ত সম্বেদ করিবে। যেতেই বংশের
ধর্মসম্পত্তি নাই, সমাজত আপোনা মাঝে নাই। তাই
সমাজের আগত কালিকাটি শপ্ত পাই করে,—“মোর
বৰ্মী পৰিবৰ্ত্ত আজি সাক মাঝ নিবৰ্ত্ত আঠ মাঝ
সেমাইছে; মই বৰ্ষ মালী কৰি, ‘চান্দ-পুকুক অপ্যত
বাপি কৈকৈ,—এই হোয়াকুণ মোর বৰ্মীর হাতে’।
অৱশ্য বিষ মোৰ আক মাই; সবাবে আক দি বুলি
শপ্ত পৰি যিযে, মই সেই বুলি শপ্ত পৰি পারেই।”
সবাবে কিংব তাইব কথালৈ কাল নকৰিবে। তাইব
হলে মৃচ বিষাস আছিছ,—গুলি সমাজের বৰ্মীয়া-
কেজনের হাতে সুষ্ঠিৎ চৰকৈয়া চিকা। কপ কেটোয়ান
সুবৰ্বার পাৰিবে হৰ, কেতে নিচ্য তাই সমাজের কোপৰ
পৰা নিক পালে হয়। তাইব দে খন নাই, তাই
দে সমাজের পৰিষ, সেই কাৰণে তাই আজি সমাজের
কোৱাবোগ বৰ্ম-পাতি লৈ সমাজের পৰিভাঙ্গ হল। দঙ-
বৰ্বনের ক্ষমতা দে তাইব নাই; সেই কাৰণেতে তাই পৰিৰ
মাঝেবৰ্পনা উলাই একুইটেশন দেকা পৰা-বৰ্ম এটাত
কেৱল দীৰ্ঘেকে দৈত্যে

আজি বাব বছৰ বৰি বংশেৰে পুরু-মাপি লোকৰ
সামৰিন-পচনি কৰি, আছিল পাটি কেৱল কাটি, বৰ্মুৰ
ধৰি ডালিমীক ভাও-বৰ্মুল কৰিবে। হৈয়াৰ চিতৰত
তাই কেন্দ্ৰে লাজনা অপোন সহ নকৰিবে! সক
ধৰ্মকেতে গৌৱেকো লাগত তৈ ফুৰিবিঃ; কিং এতিয়
বে ডালিমীৰ মৌলিন-বৰ্মুল হৃষি-ভক্তি বৰ্মুই বৈ
বৈচিত্ৰে কেৱল কেৱল আৰম্ভ কৰিবৰ পৰিষৰী সহজ
হৃষি মেলোই নেধাকে; আক কেৱলোৰে বিষালোৰে
আপ্যত তাইলৈ বুলি এবাৰ ঢেলা যৰ, তেৱে বিষ কথা
মৈকে মোৱাৰে। এতিয় মাকে তাইব কৈলেকে

ইয়াৰ সিদ্ধ কুৰিব? ইপিলে তাইব কপ দেবি যৰাব।
বৰ্মীয়াকলৰ বিষাস, তাই ক'বৰাৰ ক'বৰাৰ। আজ
নকে কিংব বাপেক-মাবেৰ আকতি-প্ৰকৃতি, পঞ্চ-গতি তাই
গাত সম্পৰ্ক আছিল। “লোটি দেোটি তেকুবি” বিষ
বংশেৰে পুৰু বংশ-কৰ হেকুবাইছে, তথাপি ভালোক কালে
বংশে দে কৰ-বোৰমত পিষিয়েকেৰ কৰিতাবাহনত একী
কৈপৰি সন্দৰ্ভ আছিল, শৰীৰেৰ কেৱল হালধৰিৰ বৰ্দ্ধনত তাৰ
জৰুৰত প্ৰয়োগ। তেৱেৰে বংশেৰে সুমূৰ্দ্র তেৱে
আগমনৰ লাল, বৰ্মুৰ মৰি ভোকেক ডালিমীৰ কপ
বৰ্মুৰ মৰি কৰিবে একী কপ। কৈলেকেৰ বৰ্মুৰ
কাকত পিষিকা হৰ, তাক নকৰেৰ বৰ্মুৰ
পাৰি। নামৰ সাৰ্থকতা বক্তা কৰিবলৈ ডালিমীৰে দেৱ
পকা ডালিমীৰ বৰেল গালত সামা লৈছে। এনে দেৱ
ডালিমীৰ বৰতেকে বা অকলে বিমা তাৰাবাদেন এবি দৈ
মাক কেনেকৈ গালালৈ দৰ? কিং হৃষুবৰী দে উপায়ো
নাই; বৃষ্টি-বৰাবৰ সাবাদেৱ খালিকলৈ কৈ তাই গালালৈ
দৰ। ডালিমীৰ সম কিং কৈকল। সন্তুত নাম কৈ
পাতে আৰু ভাতে। একৈই ভৱ-বোৰুন, তাতে আকে
সৰীৰীয়। ডালিমীৰে কিমা এটাৰ বেৰ আভাৰ অভুত
কৰিবে; যনত বিচাবিকে পোৱা নাই,—সেইটো নে
কি বা ক'ত আছে, আক কেনেকৈৰে বা পোৱা যাব?
ডালিমীৰে সদাৰ মন-মাৰ্য বৰতে বৰি ধাকে। বৰজা
কৰিবিন কৰে আৰু ওভৰ পিহিং দাউৎপৰা পানী
বিনি আৰে।

আজি বংশেৰে বৰ্মু পাও এখনোৱে কাৰবাৰ বিষ
কাকত বিসমৰীয়াক দৈত্যে। পুৱাই নিবে এতিয় খাই
চীৰেকোকে এৰষ্ট পুৱাই সাবাদেৱ খালিকলৈ বৃষ্টিৰে
বৈচিত্ৰে বৰ্মু কামিনিৰ কৰি বৰিগোৱা সহজ
হৃষিলৈ আছিল, কৈকত কলাহটাৰ লৈ পানী নিবে।
পৰবৰ্ত ত্ৰিয়ে হৈ আহাৰৰ তৰা বিষিলৈ চাইছে। ডালি
মীৰে নেজানে ওপৰত প্ৰীতিকুলৰ কৰ-বৰ্মীয়াৰ অ-
মৈকে মৈলোই নেধাকে; আক কেৱলোৰে বিষালোৰে
মৈকে মোৱাৰে। এতিয় একেবৰে বা গাপি তাই

বৈছ হৈছিল। গাত আপ মালা দেৱি ডালিমীৰ এটাবান
হৰ মাৰিব কুৰু হৈছা হল। ডালিমীৰে কাৰব কলাহ নহাই
গোৱৰ কাকত খলে। লাকেক গোলৈলৈ নাই গল;
ঠোঁ এটাকৈ অকেৰ বৰু মাৰিবে। যিয়ানেই বৰু যাৰে
যিয়ানেই বৰু পাপ, সিয়ানেই গা শৰ্পত কৰে। লাকে
হাত দ' পালীলৈলৈ নাই তৈ গোৱৰ বৰিবে। সীৰুৰি
বৰুৰি ভালবিল। এবাৰ বিষিলৈ পাকিন এটাক পৰি
বুৰি লাল। কষকেতে ওগৰ উটিল। অলপ পানী ধামে।
বালিলৈ কৈক বৰিলে, মোহাবিলে; আকৈ চুলি বাল।
গোলৈলৈ অলপ পানী ধাই বৰুৰকাৰী ওগৰ উটিল।
যাব বিষিলৈ পৰ বৰ দালে চালে, কেনো নাই। বাবে
যাব চোই বৰি চালে বিষিলৈপনি এবাৰ নোৱাবিলে।
যাব বাবে পানী ধাই সেই গুৰু কৰিবে। পেশত
বৰি বৰ সুমূৰ্দ্র তল গৰ। হাত চুলিতাৰি সৈতে বৰু
বৰ বৰ গুৰি নীলৈ গা বুলৈলৈ নাহিছিলা বে?“
ডেকা—“তোৱাৰ দৰ ক'ত?” ডালিমী—“তোৱাৰ অপ
দৰতে।” ডেকা—“তোৱাৰ কি হৈলিল?” ডালিমী—
“মই কৰ নোৱাৰে,” যোৱ টোপনি আহিল হৈলা।“
ডেকা—“হুমি নীলৈ গা বুলৈলৈ নাহিছিলা বে?”
তোৱা তাইব সকলো কুলা সৰু হল; আৰু তাই
বালিলৈ যে, এই ডেকাই তাইব সকলো দাল। ডেকাৰ
প্রতি কৃতক হৈ মৰে মনে অৰে অৰেব দৰিদ্ৰৰ দিলে
লাল, ভুল, আৰু আক নামা অৰিবিদাত তাই কৰক বৰণৈ
মাহিলেও টোল পাইছে, বিষাসৰ মাহিলেও পৰিষ পৰিষ
টোল পাইছে। নামালিলে তাইব মনে প্ৰোথৰ দৰিদ্ৰৰে;
কি আনি জীৱন-দাতাই তাইক অকৃতক বৰু পুল কৰে!
ভালেদিমিন্পুল টোলক। মাৰি থাকি অপৰি বৰি
কৰিব তাই ক'লে, “আপুনিয়ে যোৱ জীৱন-দাতা;
এতেকে দৰা কৰি হৃষুবৰী ভৱা পৰালৈ আৰু;
আৰু আপোনাক আলীৰী দৰিদ্ৰ। ইঁচত আপোনাৰ
কৈক হৈ পৰি পৰ বৰ নোৱাৰে।” পৰিষ অপৰিচিত
ডেকাৰ লাগত দোৱা দেৱিলে শালৰ সোক
বিষ পৰে, তথাপি মই কৈকৈৰে তাৰ নকৰৈ। কৰুৰ
মাঝৰ সমাজেৰ লাগত আৰুৰ কেনো সম্পৰ্ক নাই।“
এনে উভয় পাই ডেকা সংকে হল। তেওঁ আক মণৈ
ধৰিব আজিৰ অলপ চেতন অকাত ডেকাই তাইব কলালৈ
সুলাপ দিলে। ডেকাই একেবৰে বা গাপি তাই
গৈ চুৰে তাইব কুল-মুৰুী পান কৰিব ধিলে।

ତିବି ଭାଇଙ୍କ ପିଲେ ହିଁଲେ ମୁଣ୍ଡର କବିର ରହେ ଦାଖିଲେ ମରିଲେ । “ଏହି କିମ୍ବା ତୋକ ନୀତି ଉପରେ ସବୁ କବି ଦେଇ ହେ ବାଟେ ଶାଟେ କେବେ ଭାଇବ କରାନାରେ ଦିଲି ନୋହାରା ଅର୍ଥାତ୍ ଭାବିବ ଧରିଲେ । ତାମେ ଭୀମ-ଦାତାକ ଶୀଘ୍ର-ଦାତାର ବିନିମ୍ୟ-ସକଳେ ହେବ ଯେବେ କୋଟି-ମର ଅବଶ କଲାଗେ ଥୋବି ପୂର୍ବିର ହାତି ପାଇ । କଲାଗେ ଦେବେ ଆଛିଲେ । ଭାଲୁକେ ଗମିନ ଶକ୍ତି ଦର୍ଶାଇ ଲୈ ସବୁ ପାଇ । ଡେକ୍ଷକ ବହିଟିଲେ ଘର ଭିତରେ ଦୟା କଟ ଏତୋବେ ପାଇ ଦିଲେ । ଡେକ୍ଷକ ତାତେ ବହି ଆକାଶ-ପାତାଳ ଭାବର ଧରିଲେ ।

ଏହିପରିବହି ଭାଗିନୀରେ “ବ୍ୟଥ-କ୍ରମ-ଶାରୀରି-କ୍ଷେତ୍ର ଜଗନ୍ମହାନ ଅଳଙ୍କ ଅବଶ୍ଵତ ଦିଲାକେ” ଅପେନାନୋକେ ଭାତି ଶାହୁତ, ସାହୁ-ଭାତ ବସ ଧାରିଲେ ମୋଟ; ଆମି ଦେଇବେ ବସ ଦେଖେ ଦୂରେର ବ୍ୟଥ-ନାମକେ ତମ ନାହିଁ । ଆମି ହୃଦୟ ଗାନ୍ଧୀରୀ ମାରୁଛ, ଏହେ ଆମିର ଜଗନ୍ମହାନ । ତଥା ବରି ଏଥିମ କରିଲେ ବ୍ୟଥ ପାଇଁ” ବସିବ ମହିତା-ସନ୍ତ ବିନିମ୍ୟ “ଲିଙ୍ଗଶାର ପଞ୍ଚିତେ” ଦେଇକେ “ଅଶ୍ଵମୀର” ବକ୍ଷତ ବୁଝ ଦୈ ଭାଇ ଅକ୍ରୂଳିନାର ଉଚ୍ଛିଷ୍ଟ ପାଇ କାହିଁ କାହିଁ କାହିଁକିଲେ, ଦେଇବେ ଭାଗିନୀର କଳ-ଶାଖାବତ୍ତ ଦୂର-ମାରି ଆଶେର ପାହାରୀ ହୋଇ ଦେଇଲେ । ଭାଗିନୀ କାହିଁକିଲୁ ନିରିକ୍ଷା ମନ୍ଦ-ପରିବହିର ମେଳେ, ଭାଇଙ୍କ ଅଭ୍ୟବେ କରିଲି । ଜଗନ୍ମହାନ ପାଇଁ ଦେଇଲା ଶୋଭାର ପାଇଁ, ତାବେ କର ନୋଦିଲାମିଲି । ପାଇଁ-କିମ୍ବା ଉଠି ଦେଇକି ଭାଲି-ମୂର ପରିଯତ ଅଭିଲିମେ । ଭାଇ ମାତ୍ର ମୁହଁ ମିଳିଲେ ତମି-ଛିମି ଆକ ନିଲେ ତି କାନିକିଲ ଅଶେଷାକ୍ଷ ସମାନ ବିଲିଲେ । ଡେକ୍ଷନବ ମେଳେ ମନୀଶର ପ୍ରେରତ ବ୍ୟ ଫୁଲାଇଶ; ଆକ ଭାଗିନୀରିତ ହୁଅଛି ତେଣେ ତେଣେ କାନ୍ଦିଲ ଦେଇକେବଳ ଅଭ୍ୟବନିମ ଖଲି ଥିଲା । ଚାହୁ ତିବିର ଦେଇବେ ଟଟେଇ ଚାହୁଗେ ତାମ ଆମ ଦିଲେ । ସମିତ ଡେକ୍ଷି ମେଳେ ମେଳେ ଏକିତିକି କରିଲା ଶମକର ଶାପ ପିଲାଇଲା କାହିଁ ଭାଗିନୀରିତ ହୁଅ ତାଜାରୀ, ତାଜାରୀ ଭାଇ ତାତ ମେଳେ ଥିଲାଟାମୀ । ତେବେ ମନ୍ତର ବସ କରି ତେଣେ କ'ଲେ, “ମେ ଏତିଆ ଉତ୍ତରୀ” । ଭାଗିନୀରେ କ'ଲେ, “ମେ ଆହ ଏତିଆଇ ଆହି

ପାଇଁ, ଆଶିକ ଲଗନ୍ତ ପରିଚିତ ନକରାକେ ହୁଏ ଅପେକ୍ଷାକୁ
ବିଜ୍ଞାନ ମୋହରେ ମାତ୍ର ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଏତିକାଳେ ଅଛି ଯାହାଙ୍କୁ
ମାତ୍ର ପରିଚାଳକ ଲମ୍ବ ପରା ମାଟିଲା । ସବୁତ ପରିଚିତ ଗାନ୍ଧି
ବର ଆଶ୍ରମ ହେଲେ, କିନ୍ତୁ ମଧ୍ୟ ହିନ୍ଦା ମେଲିଲାଗିଲେ ବିଶିଷ୍ଟମାନ
ନାଟ୍କ । ଏତିକାଳ ଯାର କାମୋ କାମ ନାହିଁ, ହଜାର ମାତ୍ର
ଅଳ୍ପ କଥା ଗାରୋ ? । ତେବେଳେ ଆଶିକ୍ ଶ୍ରୀମଦ୍ କରିଲେ ।

ତେବେଳା ନାମ ଶ୍ରୀମତ୍ତ୍ଵ ବନକା, ସମ୍ମ ପ୍ରୟେ ୧୫ ବର୍ଷ;
ଦୂର କିମ୍ବାଗର ଆମୋଳାପଣିତ । ବାଲକେ ନାମ ପରିଚୟ
ବନକା, କୌଣସି ଆଶାଲାଲାତ ପ୍ରେସ୍ କରିବ । ତେବେଳା
ଅଭିଭୂତ କରିଲା । ମଧ୍ୟ ବନକାମ ମହାନ୍ ମୁଦ୍ରିତ ତିତକାଳ
ଦୀର୍ଘମେଣ୍ଟ ହେ । ଶିଖିଲେ ମୁହଁ ବନକାମ କୌଣସି, ଶୀତଳ,
ଘୋରମେନ୍ଦ୍ରିୟ ଆମ । ଏହ ସମ୍ମରଣ ଲିତି ପ୍ରଦେଶ ସାହିତ୍ୟ
କିମ୍ବେ ମେଦି ଥିଲା ହୁଏ, ଧୂରୀ ବନହୋଲେ ଜୀବନ ଆଜି
ତେବେ ସମ୍ମଦେହ ହୈଛି । କୌଣସି ପ୍ରିଣ୍ଟିମାର୍କ ଏକ ମହାନ
ହଜାର ଓ କେବଳ ଉତ୍ତର ଭାଗ ଉପରେ ନାହିଁ, ପାଇଁ, ଶାଖ,
ପରିଦ୍ରାଙ୍ଗକାଳ ଆଶା ମାତ୍ରକେବେଳେ ଏକାକ୍ରମ ଅନୁଭବ
ମୋରେ କିମ୍ବାରୁତି ପରିବର୍ତ୍ତନ କାମକୁ ମେରିଲେ, ଅନ୍ତରେ ତଥାମୁକ୍ତ
କରିବିଲେ ଉତ୍ତରକ ହେ । ଏକାକ୍ରମ ମେଦି, ଆହାରିଲେ କେମେ
ଯହାନ୍ତିର । ପଢିଲେ କୌଣସି କଥା ଆମେ ବିଜ୍ଞାନ ପ୍ରୋତ୍ସହିତ
ଦ୍ୱାରା ଯାତାନ୍ତିର ମେଦି କରି ବିଶ୍ଵବିଦ୍ୟାଳୟରେ ପ୍ରେସ୍ ଦିଏ
ପରି ହୈଛି । କେବଳ ବନକା ବାଟେ, ଆହିଛି; ଆହ
ପାଇଁକି କୁରିବିଲା ମେଦି, ଆହ ଦାଖିଲୀ ମାଧ୍ୟମର ଅଧ୍ୟାତ୍ମ
ଚାରର ମନୋର ଅକ୍ଷେତ୍ରେ ବାହିବି ହୈଛି । କେବେ
ମୁହଁ ଦୂର ପାଇଁ ପାତ ଡାଲିଲାମ କୌଣସି ପରିଚିତ ଜୀବନର ପାତ
ଲେଣ ହାବ ପୁରୁଷିଲି, ଦେଇଲିନିତେ ଉପରିବିତ ହୈଛି ।

କୌଣସି ନିଜର କଥା ଦେଇଲି, ଆହ ଡାଲିଲିର
ଏକାକ୍ରମ ମେଦି ଉପି ପୈଛିଲା । ପାଇଁ ଏକାକ୍ରମର
ପାତକ ମାତ୍ର ବାଟେ ଆହି ପାଇଁ । ନନ୍ଦାମୁଖପରିବର୍ତ୍ତନ
‘ଡାଲିଲି’ ଦ୍ୱାରା କଥା ଗଲାଯାଇଲା । କୌଣସି ମେଦି ପରି
ତିତକାଳର ଭାବରେ ଭାବିଲା । ଏତିମୁୟେ ୧୯୫୫ ଆହି ଚାତାର
ପାଇଁ । କୌଣସିର ମାତ୍ର ହଜାର ଆକ୍ରମିତ ଜେବେ
ଏକମ ପରିଚାଳିତ ବହି ପକା ହେଲା, ଆହ ଏକ ବିବିଧର

১৬শ মহিন—১৮ সপ্তেব্রি

সমাজ-চিত্র

କଣ୍ଠରେ କବି ଜୀବନକ ଏବେ ଶୋଧ-ପାଇ ନକବି
ହେଉ ଥିଲି ଯଥର ଭିତର ଶୋଭାଳ। ଭିତରକ ଜୀବନକ
ଏବି ଉଚ୍ଚ ଶୈଖେ ଶୁଦ୍ଧିଲେ—ଶେଷିଟ କେନେ। ଫୌଜକେ
ଯଥର ଆଗତ କୁରୁକୁଟି ସକଳେ କଥା କ'ଲେ । ସିରେ
ହୃଦୟର ବିବାହ ହୋଇ ଅନୁଷ୍ଠାନ । ତୁମି ମରବଙ୍କଳ, ଆମି
ନରକର ପୋକ ; କେମେକି ଯଜମାନ ଆଶା କବିମ ? କିନ୍ତୁ
ତଥାପି ତୁମିହେଲ ଡାଲିମୀର ବସିଥିବ ଟିକ କବି ବିବ
ଶାନ୍ତିମ !

आगाहेते डेकोर कल-मार्गित संस्था हैंडिल। एहिया
जीवेतक कला जिन्म आनंदस्त माटि उत्तेल। सांगठन
मध्य दुर्ग अंतर्राष्ट्रीय नाइट्रो शासीत पृष्ठे विद्युते बोनोके
दिना एवं त्रिवेद्यम् खालो ताके कुटुम्बके शास्त्रि
पत्र, विद्योग्य विद्युतपत्र। ज्ञाते यह विज्ञान भवित
संस्था नविले। ताहि आगाहेत उत्तराखण्ड है कालि
कालि कर शब्दिन,—‘वेपो आरि डालियो चौदेन
देख कर यो लाली खालिया डालियो यो’ यो
प्राणी अभि, जालियो यो’ यो देखाओ। जालियो अभि-
रहन देखाओ दिमाते आकार। आखि डालियो लग्दत
देख लाली अविन लालिया इह। एहि अमरमधुरी
सज्जिमोर विज आजो कि दिवस’। एहिसे कै
जाहो चक्रवर्त वरदे कालियन धरिले।

ତେବେ କଥା ଦେଖି କିମ୍ବା କାହାର କାହାର । ତାହା ହୁଏ
ପାଇବାର ନି କବ ଧରିଲେ, „ଡି, ଡି, କି କବ, କି
କବ ? ତୁ ମୁଁ ସମ୍ମତ ଶ୍ରେଷ୍ଠ, ମୋର ଭାବର ଶବ୍ଦ ମେଳାଟ ।
ଏହି ଶୋବ କରୁଣ ଯାଇ କବିହେ, ତାତ ଯାଇ ଶବ୍ଦ ଏକେ
କବ ନାହିଁ । ତାହା କାହାରେ ଯୋଗ ଏକେ ଦିଲି ନେଇଥାଏ ।
ଅବସର ପାଇବ ଆଜାମାତ, ଏହି ଦେଖି ଦେଖି କହି କହି କହି ନାହିଁ ।
ଶୀତର ଛୁଟୁରେ ବସି କବି କବି ଆଜିବ ଆଜିଲେ ମହି
ତୋମାଙ୍କେ କବି ଆଜିବ ଆଜିବ । ଯୋଗ କବିଲେ
ପ୍ରାଣ ଦେଖି ଦିଲି ଆଜିଲି । କହିଲେ କବ, „ଆଜିବ ନାହିଁ ।
ଯୋଗ ଆଜାମିକ ଯିବେ ଯୁଗ ମିହିର ପାଇ ଲାଗି
ଦିଲି । କବିଲେ, ମେଲିଲେ ଏହି ଭାବ-ମୋହାରୀ ଏହା କୁଳ ଲାଗି
ଦିଲି । „ଆଜିମା ମୋହାରୀ ଆଜିମା ବୁଲିଲି କେବେ ନାହିଁ ।
ଆଜିବରଙ୍କ ଆଜିମିକ କୋରିବ ହାତଟ ମହିରୀ । ତୋମେ
କୁଳ ଦିଲିଲି, ଦେଖି କବିଲେ ତୁଳିମ, ଆଜିମା ଆଜିମା,
କୁଳମାନ ; ଇହାଙ୍କ ଭାବର ପିଶାଚ ହବ ମୋହାରୀ ; ଆଜି
କି ହିଲି ଏକ ଆତିଥୀ ହୁଏଇ ମୋହାରୀ ଓ ତୋମାଙ୍କ ନିନିମା
ବ୍ୟାଧିନାର କୋରି ସମ୍ମାନିଲାଗିଲା । ଆଜିମିକ ଆଜିମା
ମନତ ଅଳପ ଘଟିଲା ଲାଗିଲି । କିନ୍ତୁ ଆକେ ଆବାଦ,
ଆବାଦେ ଜାଗମାନ ଥାଏ ବେହି ; ଅଳପାନ ମଳ, ଭାବିଲେ
ହଳ, ଭାବିଲେ ମା ମୋ କି ? ଭାତ ଶୁଣି ଆମୋ
କୋମାରେ କାବାର ଆତି ମାଦିଲ ପାରେ ? ଆକୁ ଆତି
ଦେଇଲି ଆ କି ? ସକଳାରେ ମୂରି କିମ୍ବା, ଆତି ବୁଲି
ବସି ପାରିଲା ଏହିଲେ ନାହିଁ । ବେଶ ଯାଇ ଆଜାମିବେ କାହିଁ । ଇହି
ବସିଲା ଆଜାମିକ ତୋ ଏକ ମୋର ନାହିଁ । ଆମାଜାକେ ଏକେ
ପୁରୁଷେ ମୟକ ନାହିଁ । ଏହାରେ କୁଳ କିମ୍ବା ଦେଖିଲେ ଦେଖି
ଦେଖ ଏହି କବ ନାହିଁ, ମୟକିଲେ ଏହିବିଳାଙ୍କ କବିଲା ।
ବିଶ୍ଵ ନିଜତ ମେଲେ, ମୁହିଲେ—ସୁଅ ଅକ କରିବାକୁମାର
ଦେଇବେ ମେଲକେ ମହିଲାଙ୍କ ତାର ଆତିତ ଭାଗ କବିଲି ।
ଅକଥେ ମୂରି କାଗଜ ଦେଇଲବେ କାଗଜ ଦେଇଲି—ବେଳେ ଅଧିଶ୍ଵର
ମୋକ ଆକ ଦେଖିଲେ ଦେଖିଲେ କ୍ଷୟାତ ଆଜିଲ—ତାର
ପ୍ରେସିଲା । ଇକାଳଟ ତୋତେମ ପାରିବାକେ ଏକେ ନାହିଁ ; ତାକାଲେ
ଶୁଣିଲି ଗୋମୀ କବିଲେ, ଶୁଣିଲି ଓ ଶୁଣିଲି କମ କବିଲି
ପରିଲି । ତେବେଲେ ମୋ ପାରିବି ଧାରିଲି କିହିଲ ।

କେନେହଳେ ମିଶ୍ର ନବ-କୃଷ୍ଣ ଜୀତିବିଲାକୁ ମାରିବା ତାବୁତମ୍ଭା
ଶୈନ-ଡେଚି ହଲେ କୈବିର ଅମ୍ବର୍ଦୟ ବାହୁ ।

“ଶିଳ୍ପ ସର୍ବ ଶିଳ୍ପାଦିତାହି ପରମପଞ୍ଚ !” ଏଣୁକୁ ଶିଳ୍ପ ଆଦେଶ, ଆଜି ଭାବାରୀ ଯାହାର ଆଦେଶେହି ବା ଅଭାବ କରୁଣ କେନେକି ? ସବୁ ତେବେଳାକ ଅନୁଷ୍ଠାତ ହୁଏ, ତେବେ ଦେଖୋ ଅଗରବ ନେତାଙ୍କ ବା ଗ୍ରମସ୍ଥେ ଅନୁଷ୍ଠାତ ହେ ଏବ ପାର ? ଶିଳ୍ପାହୁର ଧାରା ଅଭିନଶ୍ଚ ହୁଏ ଦେଖୋ । ନବକ-
ଶାଖା ରହ ଶାଖାବି । ପାଚ ମରକେତେ ବାକ୍ କି ? ଶିଳ୍ପାଦିତାନୀ
ବୋଲିବାକୁ କେତ୍ତିବାରି ଶିଳ୍ପବରମା ତାବ ଶାଖାବି
ବିଭିନ୍ନାହି ଦୈ ହେବେ ନେ କି ? ନେ ହେ କେବେ ଯାହାର
କରିବ ? ନ ସଂଗ ଦେଖୋ । ନକ୍ଷା ଶିଳ୍ପବିଲେ ଯୋହା
ବିଳାକରେବା କିରାକିରି ବାତବି ପୋରା ଛଳ, ଶାନବର
ଶିଳ୍ପର ପା ଉତ୍ତମା ଦିଲେ ଅଭି ଯଥମ ହେ ବାହିମ ହ ।
କରେବେ ନ ଦିକ୍କରୋଗେ ଏଇ ସଂଘରେତେ । ତେବେଳାକ ଦେଖୋ
ଶିଳ୍ପାହୁର ମନଟ କଷି ? କି ନିର୍ମିତ ମନ୍ଦିରର ଅନେକ କଷି
ଦୁଇଟିର ଶାଖିର ହେ ପାର ? ମେହି ଶିଳ୍ପାହୁର ଅଧାର ହିଂ
କେନେକି ? ଏତିକା ଉପରା ?

এইবাবে পৰিপ্ৰেক্ষ-চিহ্নাদী ছাটা ভাৰত পৰি পৰিপ্ৰেক্ষ-
প্ৰিপৰিগোষণাৰী ছাটা চৌৰ কোৰে পৰি পৰি “হাতুড়ু” খোনা
মহাবৰ মনে জীৱন অধিব হৈছে। ঠিক এই সময়তে
মাক শাৰ-পাতি কৰি দি ডালিয়ো আহি জীৱনৰ
ওৰতে বহিঃ; আৰু ক’লে, “আপুনি কিমান অকলে
থাকি থাকি আপনি পাইছে; মহি আইক বৰা-চৰাৰ
যোঁয়া কৰি পিছিলোঁ। মেজৰ নেপুণ মেই! ” জীৱনে
কাৰণ ব্যবহাৰত মনোহোগ নিৰি কেৱল চৰুৰ ব্যবহাৰ
কৰি কৰিছিল। কোৱেই ডালিয়ো কথা জনিও হৈলিগে;
কেৱল সুখৰ দৰে ঢাই বল। ডালিয়োতে মাকবৰাৰ
জীৱনৰ মন ভাৰ আনি লৈছিল। বাদামৰ লগত ঘৰ
লিয়াই শাকেৰ গোৱাব কৰি, ডালিয়োতে জীৱনৰ মন
ভাৰৰ লগত ভাৰ লিয়াই জানা কথা ক’লে। আশঙ্কণ
সুৰি জীৱনেতে মারে মারে উত্তৰ কৰি গল। ইহিবৰে
বঢ়ে গেচেচোৰে শুভি-মাসি আনা বৰক কৰ মনোহোগে
পৰিপাটিক বাহিছে। এইবাবে দুয়ো মেলপাতি কিছু
মন ধৰকাৰ পাছত বঢ়দৈৰে বৰা-চৰা শেষ কৰি ডালিয়ো

মাতিলে। ডানিয়েলী কিভাবে দ্বৈ শকলে ঠিকভাবে
দেখি আহি চৌমুক মাতিলে। কৌবন ভিতৰ সোজা।
বন্ধুরেষে প্ৰেতাক পূজিব থবে যি প্ৰেতোৱা বাকিছিঃ,
তাকে আগি বচালো। কৌবন গোৱাত মাতিলে। ডানি-
য়েলী শিক্ষকলে কলপ ঘোৰতে কৌবনলৈ এক বৰ্ষ
হস্তু প্ৰেতা বচনা কৰিব ধৰিলে। বন্ধু ঘোৰতে বছি
নানা কথা ক'লে। কৌবন একো নৈক মাঝ যাবে
মাহে উঁ ইঁ, উঁ ইঁ, এইবৰেহে উত্তৰ পি ধৈছিল।
প্ৰেতা সেৱ শেষ কৌবন আহি ইহিন্দত পৰিল। মাঝ-
কোকেৱে বাবল বশিল। নানা কথা ভাৰি ভাৰি শেষত
প্ৰণাৰাঞ্চি দেু কৌবনৰ টোপনি আহিল।

এইদেশেই সেই ভগ্ন-সূর্যীত তিনটি প্রাচীর দ্বয়ে
নিম্ন অভিত হল। বাতি শুবাণ; নিজি-নেমিতিক
প্রেস্টোচার করি আর বাংলদেশ ঝোঁঝনটোল অশুণ দহশণ
অঙ্গ ঢালে। নিম্নেও অশুণ ধরে, ঝোঁঝেলেও অশুণ
প্রাচীর করি ধরে। অভিষ্ঠা দিবার পাশ আছিল।
ভালিয়ো ধৰত ধৰিয়, বাসৈ ধৰাইল বাহ আক ঝোঁঝে
করলৈ খোঁ হৰ। ঝোঁক করি ডালিয়ো অশুণ ধৰাটো
বাসৈ ধৰে পুরুষ মধু। সেই কাবলে জিজ্ঞাস-কেরে ধৰে
বাসৈ ধৰে তাই হল। বাংলদেশ প্রত্যঙ্গত ঝোঁঝে
এবিদৰ হৈকা মাছ। দৈরে কাবলে বাসৈয়ে মাত লাগে,
বোঁপা! যথি একে। আপগি নাথাকে বা কোনো শোক
নহয়, তেওঁত আজি বিস্টোচ ধৰিয়ে আবার কাবল
কুও কুইকে তাই ধূর্ঘচোন!“ কোবলেও চেনু পাই কলে,
হইতে মোব বিশেব একে শোকচান নহয়, পিছ
তামাঙ্গোকহে কুই রিয়া হৰ!“ বাসৈক কলে, “নহ
বাপা! আবার একে। কুই মাছ! কেবল ধোঁকাত
বুবিয়া হৰ বুলিয়ে কুলৈ লাগ লাগে। তোমার ধৰক
লে হোচালীয়ীবৰেও পানীয়ী এখন পাই ধৰিয়েল কাল
কুই!“ কোবলেও “ধৰক তেওঁ“ মুল সমস্ত আশুণ
বিলে। একাধিকে কুই দিন ধৰি ঝোঁঝে পঢ়লৈ
হাইল। আহিবৰ সমষ্ট ডালিয়ো আক ঝোঁঝে দ্বয়
বৰশণ অভিত। জিজ্ঞাস আবেগেত ঝোঁঝে চেনু
লাগে। ভালিয়োতে একে মাতৃব নেবারেল।

ଶୈଳେନ୍ ଯାହା ବେଳେ କୈଲେ— “ଧାରିବା, ଯଦି ଆକେ ଗାହିମ” । ଆକ୍ ଆହିବି ସମୟର ଇଚ୍ଛାକୁଣ୍ଡ ତୁଳ କବି ହାତ-ପାଦିର ଓଚିତ ସହ ଟକ୍କିଆ ନେଟି ଏବଂ ଗୋହି ପାଇନିମି ।

ଆକାଶ ଭାଗ ପରିବ ; ବର ମର ମାହୁର ଦିନେ ହଜ୍ରେ ଥିବା ଲାଗି ଥାକିବି । ଖେଳେବି ମାରିଗଲେ କାନ୍ଦି ପଶ୍ଚାଳେ ଯାକେ ସବ୍ରମୀ ସବରୀ ମର୍ଦ୍ଦାନ୍ତିକ କଟି ପାଲେ । ଖତ୍ତେଲୀର ପାଇଁ ପାଇଁ ପାଇଁ ପାଇଁ ପାଇଁ ପାଇଁ ।

চৌমন যখন শান্তি নাই, খোবাত কঢ়ি নাই,
প্রাচী মনোযোগ নথে, লস্তুরীয়ার সঙ্গ ফুলবিলে দেখায়।
তেজিয়ার অকলে কষেকলৈ বাহির হই; সদার মূলে
সহজে অভ্যন্ত। বাতিও ভাল টেপিন নহ;
এইবিলাকৰ একমাত্ৰ কাবণ ডামীয়াৰ সুবৰ্ণৰ কলৈ যখন
শাৰ পৰিষ্ঠিতো; ডামীয়াৰ ছবি দে তেওঁৰ জন্মপ্রত ত
বিবেজায়ন। অথবতে কিছু দিন মাঝ-বাপেকে বৰ
বৰ কৰা নাইল। পাছত ধৰিব পৰা হল। কৰৱ
চৌমন এইবিলাকৰ উপস্থিতিৰ লগে লগে চৌমন চেহোটি ও
লীলাই বৈছিল। প্ৰেত এমিন প্ৰাক্তে কাৰণ সহজ
ফাক কৌমনক প্ৰতিলিপি—অভ্যন্তৰীয়াৰ কাৰণ। কিন্তু
মনোন একে দেশে। চৌমনৰ কাহাকে কৈছিল,—
“ক'ৰা, মোৰ দেশে একে পৰিষ্কৰণ হোৱা নাই।” সদাই
পাইলৈ, দুবৰ্জিত, আছোঁ। যোক কিনত কৌমনা
দেশিলৈ? সহজ দেশে একেবেলৈ আছোঁ। অতি হেচেত
শিখা-বাচ্চা সজনক দেশে দেখে, আপনিও সোন দেশে
দেখিব কৰ পাৰ। মোৰ হয়ে যৰ্থ নিয়ে জানে একে

ମାତ୍ରା ନାହିଁ । ଶୁଭେତ୍ର ଏଣେ ଉତ୍ସବରେ ମାକେ ଏକୋ ମୋକ୍ଷାଟିକ ଧାରିଲା । ପିତାଙ୍କେ ଏକୋ ଦେହାତିଲେ, —ଶୁଭେତ୍ର ଯ ଶୁଭେତ୍ରର ଥରର ତାଙ୍କ ବିଜୁ ଅଭ୍ୟାସ କରିଛି । ଆକ ପାଇଁ ଦୂରର ଯୋଗାଇଁ ଦେ ଶୁଭେତ୍ର ଏଣେ ପରିବର୍ତ୍ତନର କାରଣ ହାତେ ବୁଝିଲା ।

ଶେଷ ଦେଖିଲା ତୀରନେ ଡାଲିବୀର ଚିଠ୍ଠା ଏବି ଧାରି-
ଦେଇ ମଞ୍ଚରୁ ଅଶବ୍ଦାନୀ ହଣ୍ଡ, ଏକ ଡାଲିବୀର ଚିଠ୍ଠା ଓ ଦିନକ-
ରିତି ବାନ ପାନୀ ଧାରି ଲକ୍ଷଣକୁ କରେ ବାରିହରେ ଧରିଲେ,
ଡାଲିବୀର ଏମିନ୍ ଲୋକଙ୍କୁ ତେଣେ ଏକାକି ବିଶାଳୀ ଦ୍ୱାରା ଏକ-
ବିନ୍ଦୁ ରୁହେ ମାକ-ବାପେକ୍ଷ ନାଲେକୁ ଥଥା ଭାଲାଏ; ଆକ
ମଧ୍ୟ ବିରାହିର ପ୍ରାଣର କରି ନିରବ ଆହୁତିମେ; ଏକଥି
ଦିଲେ । ଏହି କଥା ଫୁଲ ମାକ-ବାପେକ୍ଷ ଜୟାହେରେ ସମ୍ଭବ
ବାତି ଶାଖେକୁ ପୁଣେ ବିଲି । ମାକେ
ଓତ୍ସବେ ବହି କଥା ଉଲିଯାଲେ, —“ହୋପ, ଫୁଲ ମେରୀ
ଆସାର ଅଧିକ କାମ କୋଣେ ଦିଲେ କରା ନାହିଁ । ତୁମେର
ଆସାର ଏକମାତ୍ର ସମ୍ମାନ; ଫୁଲ ଅବିହିନେ ଆସାର ସମ-
ପେଇ ମାର ହବ । ତୋମରେ ମୁହଁ ତାଙ୍କ ଆସାର ସମ୍ବନ୍ଧ
ଦେ ଆଜ୍ଞା । ତୋମାତ୍ତ ମାର ଆସାର ଆଗାମୀ ନାହିଁ,
ପାହାଡ଼େ ନାହିଁ । ଇହମାନ ଦିଲେ ମନେ ଆଶା କରି ଆହିରେ,
ଫୁଲ ଡାରୁ-ବୀରିମ ହୈ, ଏକ-ଅଜ୍ଞା ହୈ, ଡାରୁ କାମ କରି
ଆସାର ମଧ୍ୟ ଉତ୍ସବ କରିବି । ବୃକ୍ଷ ବାଜାଟ ତୋମାର ରୂପ
ରେ ମରିବିଲା ପାରିଲେ ତୁମେର ମରିବି ପାରିଲି । ତେବେଳେହି
ମାସବର୍ଷ ଲୋହାରୀ କାମ ଏଠା । ବିହ କରିବିଲେ ମନ କବା ?
ତୁମେ ତେବେ କରିଲେ ଆମି ମେରୀ ମନ୍ଦବନ୍ତ ଧାରିବି

ପ୍ରାଚୀରିମ, ବେଳେବ ଆଶ୍ରଯ କରିବ ଲାଗିବାଟ ବାଲେକେ ଓ କହି—“ଆହୁ ଖୋଲୁ! ଏତିବ୍ୟାକ ଆମି ତୋମାକ ବୁଝାବ ଦିନ ମାଟି। ତୁମ ପଚିତିନ ସବଳୋ କଥା ଦୂରିପରିବା ହୈଛା। ତମେହମତ ଅଧ୍ୟାତ୍ମ କଥା ହେଲାବେ କିମ୍ବା ହମ କଥା ହୁଏ ତେଣ କରିଲେ ଆମି ମଧୁତ ଅଧ୍ୟାତ୍ମ ମୂଳ ଉତ୍ତିଷ୍ଠାନ ମୋରାବିମ; ଆମାର ସମ୍ବନ୍ଧ ଆକି ଆଜିତେ ଆମ୍ବ କରିବ, ଲୋକର ନିକଳିବ ଆମି ମେଳେ ଏବିର ଲାଗିବ। ତୁମ୍ଭ ଆମା, ଏତିବ୍ୟାକ ଆମି ମନ୍ଦରର ସଂକଳିତ ଆହୋ; ତୁମ୍ଭ ତେଣ କରିଲେ ମନ୍ଦରକ, ଆମାର କାହିଁ ତାହିଁ ହୁଏ ତାହିଁ ଏତେହିଜିମ ହୁଏ, ଆମିରେବେ ଅଭି ହେବ ହୁଏ। ନିଶ୍ଚେତିକେ ଏହି ବସନ୍ତ ଆମି ମନ୍ଦରକ ପାଇଁ ତୋମାର ମନ୍ଦରକ ମରନ ହୁଏ ନେ? ଆମି ତୁମାର କହାନ୍ତା ପୁଣ୍ୟମାତ୍ର, ଇହାମ ଦିଲେ ତୁମି ଆମି, ପାଇଁ କାହିଁକାହିଁ, ଡାକ୍ତର୍ସ୍‌ବେଳିର କରିଲେ; ତୋମାର ପ୍ରାପନ ଆମାର ଏକାକି ବରନ୍ଦା ନାହିଁ ନେ? ତୋମାର ପ୍ରାପନ ଆମାର କାହିଁ ମାନି ନେ? ପାଇଁକାହିଁ ପରିବିରାମ ଦେଲେ ଆମର ଅଭ୍ୟନ୍ତ ତାର ଦିଲୋକ କୁଳ, ତୋମାର ପରା ଆମି ବିଷ ଫଳର ଆଶା କରିଲେ ନେ? ତୁମି ହିନ୍ଦୁ ଆଚାର୍ଯ୍ୟବାଦ, ନୀତି ନିର୍ମାଣ ଆମା, ହିନ୍ଦୁ ଶାରୀରକ ମୂଳ ପିତାର ଅଧିମ, ଦେଇହାନ୍ତେକ ମୁଣ୍ଡ ନିର୍ବିତ୍ତାନିରମଳ ନାହିଁ। କିନ୍ତୁ ତୁମ୍ଭ ଏତିବ୍ୟାକ ଆମାର ହେ ଆମାର କଥାଟ ଏମେ ବୀତ୍ତିବ୍ରିକ୍ତ କଥା ଏହାଟେ ମନ ମେଲିବ ବୁଝି କଥା ନାହିଁଲେ, ଆକି ଏତିବ୍ୟାକ ଆମି ତାହିଁ ମାଟି। ଯେହି ଆଶା ବାରୀ ବାରୀ, ତୁମ ତେଣ ଦରଳା ମନ୍ଦରଗା ଏବି ଦିଲା ଏବାକେ ଏହିବିବେଳେ କେ ଆକେ ପୋରାଟ ମନୋମୋଳ ନିର୍ବିତ୍ତ କରିଲେ। ହିତମନ୍ଦ୍ର ଜୀବନରେ ବେହା କରି ମାର୍କ୍ଟ ମେଲେ ନେହାରୀଙ୍କ ବାହିବିଲେ ବ୍ୟାହି ଆହିଲା।

‘সেই দিনগুলো কৈমনি মনৰ ভাব গোপন বাবি তাই পৃষ্ঠের শালিক হাততে পালোর উপর আসলত
কৃষ্ণ চাহুৰোৱে মাক-বাপেক কুলুৱাৰ ধৰিলে—’ মাক-চূলো ‘ওলাম। কঢ়ি হৃষি মছি কৰ বৰিলে—’ বৰাম

বীরেন, তুমিরে আমার কীরণ ; তুমি মোহোরত আবি
ষ্ট-প্রার্থ হৈ আছো। ভাবিছিলে, বিজানি তুমি
পাখিলাই। তুমি অভাব হে আমি কীরণ পোষা যেন
গোলো !” কীরণেও “হই তোমালোক পাহাড় নাই”
তুমি ভাবিল পিছে সিংহে দেৱ গল। বাঁচত কীরণে
হিসে আহি সেইবিনি পাশে ভাঁচত আভি কলে।
আক কীরণ দে ভাঁচ ধাকি নিৰাপদ নহয়, হঠাৎ-কীরি
বল পথমে তেওঁক বিচাৰি যাহুহ আছিবা, তাকে কলে
যাবে বৃহৎ-বৰুৱা হক কলা কৈক ধৰণ। হচ্ছা আহি ধৰ
গোল। চোলালতে কীরণৰ মাঠ ভুলি ভালীয়ো ঘৃত
পৰীক্ষ শৰীৰৰ পোৱা যেন মানুণ। কীরণৰ অবিমু
লনিমুলি অৱধাও অভি পোচাণীয়ে হৈল। বাঁচিয়ে
হৈল সেই ফলে শক্ত কৰা নাইছ, আৰু লক্ষ কৰি
ৱ অসমৰা নেপাইছিল। যাক ভিতৰটৈল সোঁচ
গুণ। ভালিমীয়ে আনন্দত উৱাৰুল হৈ আহি কীরণৰ
ভিত পৰিল। কীরণে চক্ষুতে ভালিমীৰ মুলাশৰু
মাহত ধৰি তুলিলো। ভালিমীৰ মুখেৰে একেো বধা
ৰ নোহাবিলে। ভালিমীৰ সৰু কুচ ছাঁটিবে বেগেৰে
যৈ মহ। সোৱে শিখন মনৰ ভাৰ প্ৰকাশ কৰিলে,
দি ভাসাবে অৰ্পণনীয়। চক-মৰ্য পোহৰত দেখা
পোৱা হৈলু, কীরণৰ চৰহাঙিও গোতকেদে পূৰ্ণ।

কীরণ পিবান্ত-কৃত বৰিল। যাক কীরণে চক্ষু
ভিতৰত বক্ষ-কৃত লাগিল। কিছি সময় পিছত ভৰি-কাত
হৃত কীরণ ভিতৰ পোষাব। বক্ষ-বাৰা প্ৰেম হৈ, কীরণ
বৰাবে বৰিল। পোৱা শকি কীৰণে কীৰণে লাগে।
যাক কীরণেৰা পোৱা প্ৰেম হৈ, বিছনাত পৰিয়ে কীৰণে
কৰিব বলগত মানা কৰা পাইলো। শ্ৰেষ্ঠ তেওঁকে
বৰাহীন পোৱাহীন ঠাইত খৰকাক সেই হাঁই
এবি যোহাকে প্ৰিব কৰিলে। বিছনাত ভিতৰতে কুকুৰো
বিকৃত কৰি প্ৰিবান্তৰ বাতি তিনিওটা প্ৰাণো গৰ গৰী
জনত উঠি পিহিয়ে আচাৰাপুতৰ কৰলে বাওনা হৈল।
বাত কেৰৈ সেই নিছুলা প্ৰাণীকৈতোৱা ফুটকে নেপালে।

পৰা কীৰণৰ বৰুজনে লিখিলে, কীৰণ কলেগৈল দেৱা
নাই। এনে সময়তে মোহামেকেও পথৰ দিল যে, কীৰণে
তেওঁক পৰাগুচি কৈ এল লিছে। ধৰ্মী কৰকাৰ আৰু বৃদ্ধি-
বৈল বাবী দেখাবিল যে, তেওঁৰ কীৰণ তেওঁক দুটা
বি পৰাল। একমাত্ৰ পুত্ৰ শোকে খুলা মাৰি ধৰি
ধৰ্মীক সংজ্ঞানু কৰিলে। মাকও পুত্ৰৰ শৈকত
মুছিত হল। ওচৰ মাহৰ বিছুবৰুৰ ভৰ্জনত অলপ
চেতন পাই হৈলু পৰাগুচি পৰি বহিল। নিৰিবেক-তেওঁকে
কৰমোনত গৱেষ সপৰ সদৰি ; বৰুৰ পত, আকাশৰ
ডোৰে নেকালি ধাকিৰ নোহাবিলে হৈ কৰিবািনি, যাহুহ
তো দূৰৰ বৰ্ধ। তেওঁকেৰ শোক, একমাত্ৰ পুত্ৰৰ
মৃত্যুবৰণৰ বি অকৰ জননীয়ে শোক পাইছে, তেওঁ
কোকেৰে কিছি পৰিমাণে অৰুচৰ কৰিব পাৰিছে। কালি
কাটি হৈয়া ভাত-পানো এবিলে।

শিষ্ট বিনা মোহামেক লগত লৈ ধৰ্মী কৰকাৰ
কীৰণৰ বিচাৰি ভোলা ; বিচাৰি দৈ মাহিল পাওঁ
পালে। আৰু-তাৰ তুমি বংবৰে ঘৰ উলিলামে।
ব্যত বংবৰে মাঝ, জীৱেকো নাই, কীৰণো নাই। সিৰি-
লালৰ পৰিবৰ্তে দেই ভগা পাইলৈ দৃশ-বাৰ আৰুৰ বিচাৰি
কৰি দেন ধৰ্মীক বিজ্ঞপে হৈছিছে। তাৰ ভেঙ্গুলি
দেৱি ধৰ্মীৰ শোক পুনৰ উৰ্ভেল উঠিল। বেচৰে
ধৰ্মীয়ে কালি পোলো। কেটেোৱাকে প্ৰাৰ্থ দি
ক'লে, “হৈতাত কৰিব একোভাৰ নাই। আঞ্চনি আনী
শোক ; শোকত অধীনী হৈল মাহৰে কি বুলিন ?
আহক, এতিয়া আমি সাৰৰে যাহুহ তুমি-কি কাঁচ ?”
শ্ৰেষ্ঠ চৰো ঘৰে দৈ গৈৰে প্ৰাণিলিক মাহৰতে
হুলিলে। কালি কেৱে সিংহাসনে যাবো একে কোনো-
ডুলতা নৰণ ; সিংহত যে স্থানৰ পৰিতাত্ত। কালি
পৰা একো সমিদান নেপাল হয়ে দৰ্শনে উত্তিল।

লাহে লাহে ধৰ্মী সংসাৰত বিবাহ অৰিল। দৈলি-
বেকৰো সেই হৈল। বোৰা-ধৰ্মী ধৰণেও মনোবোগ

ଦୀର୍ଘ କଲେଜଟିଳେ ଓଲୋରାର ପାଇଁ କମେନ୍ଟ କମେନ୍ଟ ଏବଂ ଶାରୀ ରୀତରେ କମ୍ବା-କମ୍ବାର ଆହିଛି । ସୁଧାରିତ ଶୈକ୍ଷଣିକ ମଧ୍ୟବିଧୁ ବରାଇ ଆଗନ୍ତୁକାଗ କରିବାର ମଧ୍ୟ ଧରିଯାଇଥିଲେ

ଯଦିও ପ୍ରାଣତାଗ କବିର ନୋଟାବିଲେ, ଦୈଶୀରେକେ ବିକ୍ଷିତ୍ସମ୍ବଳ ହୁଗନ ଅରେ । ତେଣୁର ସ୍ଵର୍ଗ
ଲୀଙ୍ଘନ ଅଭିହନ ଜୀବନ ସାରିର ନୋଟାବିଲେ । ହ୍ୟାତର ସ୍ଵର୍ଗ
ଇହ ସମାବେ ଏବି କମ୍ବାହେ ଏହିନ ଯି ହୃଦର ତଳତ
ଶୋବେ, ତାତେ ଆଶ୍ରମ ଲୋ ।

ଥିବୀବେ ଲାହେ ଲାହେ ସମ୍ବାଦ-ବିହୃତା ଥାତି ଆଛି ।
କାମ-କାର ଏବି ଦିଲି । ପ୍ରସରତ ମାଝର ଧରି ଦେଖନ
ଚାଲାଗଟିକ କିମ୍ବାବି । ଶେଷ ବାତବିକାରକତ
ଜାନନେ ଦିଲେ, ମଧ୍ୟେଥେ ହେତୁର ଟକ୍କା ପ୍ରଦାନ ଦୋଷା
କରିଲେ । କିନ୍ତୁ ଏକେକେ ଏକେ ମଳେ । ସରଗୀ ସମ୍ବା-
ଦର ପ୍ରତି ବନ୍ଦୁ ହୁଲ । ତେଣୁ ସକଳେ ସଲପି ପରମ-
ଦେହର ହାତ ଗଠାଇ ଦିଲେ—ତେଣୁ ନାମେ ଏଠା ମାତ୍ରା
ଥିବାର ହାତ ଗଠାଇ ଦିଲେ ।

(ମେବପି ଅହ ମଧ୍ୟାତ)

ଶ୍ରୀଭଗବନ୍ତର ମନ୍ଦ

ଶରତ

ବାବିଦୀ ଦୂରମେ ଟେଲି ଆଛିଲ ଧରତ

ବିଚିତ୍ର କାଢାନେ ଥାତି ନମନ ପୁରତ ।

ଚାରିକାଳେ ସୁଧାରୀତ କାନେ ପ୍ରତିକି,
ବାବି ଉଠି ବନ-ଦୀପ ଅତି ସୁଧାରୀତ ।ଚାରୋ ପାଇଁଛେ ପାଇଁ ଅତି ଉଲ୍ଲାସେ,
ତୁବି ଉପି ମହାମେ କୁଳ ବିହବେ ।ଶବ୍ଦ-ତା, ନର-ନାନୀ, ଶାଶ୍ଵତ-ଶର୍ଣ୍ଣତ,
ମହାନନ୍ଦମ ଆଜି ଦେଖେ କାହାତ ।କୁମୁଦୀ-ପ୍ରତ ଦୀର୍ଘ ପୂର ଆକାଶରେ
ଓଳା ଦୂରକ ମାରି ବାହୁପଦ ଦେବି ;ସୌଦାରୀ କଳ-ବାପି କବି ବିଦରି
ଚାକିଲେ ଧରୀ ବାହେ ବିଶ-ମରିଜନ ।ପୁଷ୍ପାଜାମେ ସୁରିତି ହୁଲ ପୁଷ୍ପତ,
ବିକ୍ଷ କାହି ପରମତ ହଜ-ହସ୍ତର ।ଶତ ମୁକୁତ ନାଚେ ହଞ୍ଚେ-ମାଳାଇ
ହୁମ କାନନତ ନିତେ ହ୍ୟା ଥାଇ ଥାଇ ।ପରାତୀ ଅକଳେ ଚାରୀ କିବିର ବିଲାହି
ମେଉଜୀଆ ପଥାରତ ଝେଉଟି ଚାର ।ଅବଶ ପାହରେ ଦେବ ପାଟେଇ ଶରତ
ବିଲାହି ଉତ୍ତିଲ ଏକ ପୂର ପୂରକତ ।ଶାହେ ପାଇଁ ଥାଏ ଚାପି ଶରତ ପୂର,
ଫଳିଲ ଶରତ ଫଳ ମିମନତ ବରା ।ଆନନ୍ଦତ ବାବି ଉଠି ଶରତ ବୀପ,
ତାଳେ ତାଳେ ପରମତ ମୁଗୀତ ମନୀନ ।ଚାବିକାଳେ ଉଠି ଆହେ ବୁନ୍-ବୁରତ
'କର ହେ ଅମନୀ' ଶୀତ ଅତି ନିମାରତ ।ଶାହକ-ଶାରିକ ସହେ କତ ଶିତ ଶାହ,
ବନମଳୀ ମାଟି ଉଠି ଶାନ୍ତିରେ ବାହି ।

କି ଯେ ମହାବାନ ତେଣୁ ପିତା ମରେବର ;

ମିଜନେ ଦାଉଲେ ଏହି ବିଶ-ନାଟରେ ।

ଶୋଭା ବିପତ୍ତି, ମେବ ଶତ ପୁଷ୍ପାଜି,
ଉଚୋବୀ ଶତକ ପ୍ରତ ହୁମର ମନି ।

ଅଭେଦର ତେଣୁ ହୁମ

ମାତ୍ରାର ନାମ ତେଣୁ କାହାର ନାମ

ସମସ୍ତ

ତୁମି ହଠା, ତୁବି କର୍ତ୍ତା, ପରୀ ଆବି ମେବ,

ବିଶାଟ ଆକାଶ ଏହି ଅନୟ ହୁମ ;

ଶୋଭାରେ ଜୟତ୍ବା ନୀଳ ଆକାଶର ।

ଆକାଶ ଶତ ଶାଖ ଶାଖ ଅନ୍ତର ।

ବିରତ ବେଖିଛୋ ମାନେ ବୃତ୍ତ ଅନ୍ତଗ ।

ତେବେରେ ସମ୍ବଳେ ଏହୁ ମୁକ କିମା ବର,
ଧଳି-ଧଳା ମୁକ କିମା ବିଶାଟ ମହାନ—

ମହିମା ମୁକ ପ୍ରତି ତେଣୁ ମହାନ ।

ଭାବିଛିଁୟ ମୟାମୟ ମୋର ମୋର ବୁଲି

ହୁବ-ଭୁବ କୀରମର ପରମ ମନିକ ;

କଷତେବୀମ୍ବ ମୟାମୟ ମୋର ମୋର ।

ଭୋଟୋ ମେହ ମୋର ମୋର ଅଲୋକ ।

ମାତ୍ରାରେ ଆପୋମ ମୋର ବିର-ବାରତ

ତୁମିଯେ ହେ କୀରମର ମାରପି ମହତ ।

ଅଭେଦର ଚେତ୍ତା ହୁକମ

ତାତ୍ତ୍ଵିକ ନାମତ କୁମୁଦାବ ୫୪୦୩/ଆୟ:

ହୁବ ବର୍ଦ୍ଧ, ଆମର ଦେଖନ ତାତ୍ତ୍ଵିକ ବୁଲିଲେଇ ମହିମୀ ଆକାଶ
ଦେଖିବେ କୋପାଶକ ବୁଲି ବୁଲ । ଇହାର ମୂଳ କାରମ କି
ନିର କବା ହୁବିଲିନ । ତାତ୍ତ୍ଵିକ ଶରତ ଅର ଅରି ଉତ୍ତରିତ
—ଗରି । ଇହାର ଆନ ମୋ ଆମର ଶାଶ୍ଵତ ।

ଆଗନ୍ତା ପକ୍ଷ ବୁଲୁ ତୁ ଗଢକ ପିବିକାନେ ।

ଶକ୍ତ ବାହୁଦେବ ତରକାରୀ ମୁହାତ । ଏହିଟା ଅଗ୍ରତ ନେ—
ଏନୁରା ଧାବା ଥିକ ନହ । ବିହନେ ଆୟରିଦିକ
ବୁଲିଲେ ଆୟରିଦିକରେ ବା ଆୟରିଦିକାରିକ ବୁଲାତ । ଯବି
ଦେଖିବେ ହେ ତେଣୁ ଆୟରିଦିକାରିକ ପ୍ରାପନ ଯହାତି ଭବାର,
ପାଶର, ଅଭିନେଶ, ହାତି ଆକ ହେତି ଅଭିକ ଆବି କବି
କବିବିଳାକ ତିକିଲା ଯାହାଯେ ଆଛି । ତେବେତମକଳେ
ତିକିଲା ବୁଲିଲେ ଅରୋପାରିଜ କବିଲି, କିମନେ ତେବେତ
ମଳକେ ହୁବ ତିକିଲା । ନକବିର ତେବେତମଳକ ଆୟରିଦିକ-
ଚାରୀ କିମ ବୁଲିଲି । ତୁମୁଲିଲେ ତେବେତମଳକ ଆୟ-
ରିଦିକ ଚାହି ନିଜା ହେ !! ଏହିଟା ମ୍ପର୍ତ୍ତ କୁଳ, କାବ୍ୟ
ରାଜନ ଚିକିତ୍ସା-ତୁମ୍ଭ ଦେବାର ମଳକେ ଶାଶ୍ଵତ ନିଯେଦ
କବିଲି । ଅହାଖେ ଏହି କଥ ନିଜ, ଉପରୋକ୍ତ ପରିମଳକ
ଆୟରିଦିକ ଅଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଆଛି । କିମନେ ଆୟରିଦିକ ଶାଶ୍ଵତ
ଅରକ ବେବ ଅଶ୍ରୁତ ଉଗବେବ ବା ତାର (ତାର ସବେ ଆୟ-
ରିଦିକ ବୁଲା) ।

ମେହ କାବିର ଭବାକଳେ ଆବି କବି କବିମଳ
ଆୟରିଦିକ ବା ତାତ୍ତ୍ଵିକ ଆଛିଲ, ଅଥବା ରାଜନ
ନିବିତ ବୁଲିଲେ ତେଣୁ ମହାମଳକ ଆକାଶ-
ଚାରୀ କିମ ବୁଲିଲି । ତୁମୁଲିଲେ ତେବେତମଳକ ଆୟରିଦିକ-
ଚାରୀ କିମା ବୁଲିଲି । ତୁମୁଲିଲେ ତେବେତମଳକ ଆୟ-
ରିଦିକ ଚାହି ନିଜା ହେ !! ଏହିଟା ମ୍ପର୍ତ୍ତ କୁଳ, କାବ୍ୟ
ରାଜନ ଚିକିତ୍ସା-ତୁମ୍ଭ ଦେବାର ମଳକେ ଶାଶ୍ଵତ ନିଯେଦ
କବିଲି । ଅହାଖେ ଏହି କଥ ନିଜ, ଉପରୋକ୍ତ ପରିମଳକ
ଆୟରିଦିକ ଅଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଆଛି । କିମନେ ଆୟରିଦିକ ଶାଶ୍ଵତ
ଅରକ ବେବ ଅଶ୍ରୁତ ଉଗବେବ ବା ତାର (ତାର ସବେ ଆୟ-
ରିଦିକ ବୁଲା) ।

ମେହ କାବିର ଭବାକଳେ ଆବି କବି କବିମଳ
ଆୟରିଦିକ ବା ତାତ୍ତ୍ଵିକ ଆଛିଲ, ଅଥବା ରାଜନ
ନିବିତ ବୁଲିଲେ ତେଣୁ ମହାମଳକ ଆକାଶ-ଯତାର
ବିବିତ କିମା ବୁଲିଲେ । ପରିତାଗ କବିଲେ ତାର ଶାଶ୍ଵତ ଚାହି
ଏ ଯବିଲି କିମା ବୁଲିଲେ ତେଣୁ ମହାମଳକ ଆକାଶ-
ଯତାର ବିବିତ କିମା ବୁଲିଲେ । ପରିତାଗ କବିଲେ ତାର ଶାଶ୍ଵତ ଚାହି
ଏ ଯବିଲି କିମା ବୁଲିଲେ ତେଣୁ ମହାମଳକ ଆକାଶ-
ଯତାର ବିବିତ କିମା ବୁଲିଲେ ।

নিচের গতি অন্তর্ভুক্ত হয়ে থাকে যান্তরিক অভ্যন্তর পরিষেবা। যান্তরিক অভ্যন্তর পরিষেবা অন্তর্ভুক্ত হয়ে থাকে।

অন্তর্ভুক্ত উদ্দেশ্য

‘পৃতলা, মন করিছা মে—সো বাখনি বেলিব লেলীয়া পোরোক, পূর্ণ আৰু মৰ্ত্তুৰ হুৰুৰ মিমৰ্শেবোক, কি এক নৃতুন আশৰৰ পাতনি হৈছে ?’ অলম পৰ তলকাৰ মৰিৰ ধৰ্মি আচাৰ্যবিলোৱা আকেৰ কথৰে ধৰিবলৈ,—‘হুমিৰে, হুমি তাত আশৰৰ পাতনি দেখা নাই, দেখিছা নিবৰণৰ স্থচনা !’ গচে, আলুল কথা সেইচো নহয়। বাকি, হুমিৰে মৌৰ অভিত মহাভৰতে তনিন ধৰিছো ? জনিব। বিশ হুমি টিকি সৰবৰতে টিকি কথামৰাৰ হুমি হৈছো ; নহয়ে, কেবলে আনে, হয়তো কাইলৈ মোৰ কীৰ্তনৰ মৌৰ সো লোহৰ আৰু আকাৰৰ সামৰণিৰ ব্যৱ পৰ্যটক এক হৈ পৰিব, জীৱন সধনা পূৰ্ণ হৈ !’

‘পৃতলা, আৰি জীৱনৰ হই সোৱাৰ বেলিকাৰ কত কথাহৈনো। আহি মনত স্মৃতিহৈছিই ! কত মৌৰনা পৰিষ শুভৰেই বা আহি মনক জ্ঞুৰিবি নথৰিবিছি !’ সো সুজীতত যে বৰচোৱা পৰা সক সক চোৰোৰ ইটোৱা ওপৰত সিটো ঊঁতি দেখিব। মোৰ সেই কথার কথা কথৰে ধৰে—তেও তিকি সেইবেই ইটো কথামৰ ওপৰত সিটো পৰিষহৈত ; কেৰানটো আগত কথ, কেৰানটো পিছত কৰ লাগিবে ! হুমিৰে হুমিৰে, মহি কিৰ সৰামৰ এবিমৈ, তাৰ আগতে মোৰ সমাৰবেই বা হৈছিল নে নাই, আৰু সেই সৰবৰ কৰিক তাৰ মোৰ সমত পৰিষহ ! এই সকলোৰে কথা যৈ অতি সংক্ষেপত কৈ দাখ ; যি শাখে তোমাৰ কথামৰে হুমি মোগ-বিচোগ কৰি দাখ।

‘যি ব্যৱগত সংযোগ হৰ কালাৰ, সেইবেই হই আজিও সংযোগী ! যি হওক, আৰি আচৈৰুৰ ব্যৱ কাল যৈ কৰিবিব-বনিব মেলে-কৰিবাপৰে হুমি হুমিৰে !’ জিমিনা যৈ দৰ বাহিৰ ওলাই আৰো, সেইবিনা সংযোগ মোৰ কুৰি বছৰ উকলি হৈছিল। ইঁতি, উকলি, তেওত্যাৰ বাটত ভাবেৰাক মোৰ কপৰ মৰীচিকাত পৰি মৰিবলৈ অহঁ লগ পাইছিলৈ ! স্থানকৈম্যে, পৃতলা, তিকতাৰ

১৬ বছৰ—১৮ সংখ্যা

‘সো সুবলৈ মৌল আকাৰৰ তলত আমি বিছিছো। শৰ্মত মিমৰ্শ, পথিকৃত মিমৰ্শ। প্ৰতিতি সকলোৰে ভিতৰত চিবাহৈ ভালোপোৱা। আমাক আনো দৈখৰে মেই ভালোপোৱাৰ আলীকৰণ, সেই কৰকাৰৰ নিবৰ্ণনি মিমৰ্শ হৈ ?....?’

‘পৃতলা, হুমি আনো সেই বিবৰণোৱা ভালোপোৱাৰ আভাৱা আৰি এই সকিয়া আকাৰৰ তলতো দেখা হৈ ?—তেওত্যা সেই কথাৰ সাৰ-মৰ্ত্ত ভালৈক বৃজা মাছিবে !’ আৰি বৃজিহৈ দেন লাগিছে। কিন্তু বৰ মেলিকৈ বৃজিলৈ, পৃতলা ! সকলোকে মোৰ বৃজুভৰা ভালোপোৱা বিলাই বিবলৈ, সকলোৰে সৰম দৰে ঘৰে হৈ বৃজি, আনিন্দিলৈ আৰি মেলালৈ !’ পৃতলা, হুমি হ'ল,—“নামে বেগে ইচ্ছা ইচ্ছা, বৰাই বেগে ইচ্ছা ইচ্ছা, গুণলিঙ্গে ভৰা কোৱা !”

‘.....ৰ পিলাই লাগিছিল,—কিমো বৰ পিলাই ! পিলাইত আৰুৰ হৈ লাগত ভলাগলি দিলৈ, পাইল পানীৰ কালীবালৈ ! সম্বৰত অনন্ত সমূহ বৃকলি হ'ল। পিলাইৰ কথা পাহিলিবে ! সমূহ পেঁচি ভোল গৱেন। পিলাইত প্ৰাণ বৰি লাগ—“চৰি দেখি হাতে আমাৰ হে কীৰী, ব্যৱত তপোৱা দিয়া নাই !” নাম ধৰিবে !’ নাও আছে, পৰিয়াল নাই ! সেই দিনাই বাটুলীৰ দৰে কফহাজী আৰি মৰীচিকাৰ দৰে, এই ভাৰৰ শীঁচ স্বত পৰি পাই লোলৈ !

‘.....তেওত্যা মহি গৰবিমা আছিবে !’ কণ আৰু পোহৰ অৱৰৰত মতলীয়া ! তেওত্যা সেই দিয়া উবিবো হে মহি মোৰ হুমিলৈ ! কিন, তেওত্যা তাৰ ভৰিবে দেলিছিবৈ ! নহয় ! কিন তেওত্যাৰ মহি তেওত্যক গুৰুততে ভাল দেলাইছিলো আনো ? নহয়, পৃতলা, এই কথা বা আচৰিত ! যিমিনাই তেওত্যক অৱম দেলিহো, চৰ-অধাৰ তেওত্যক বৃষ্টিৰ মাত ভৰিহো ? সেই দিনাই মোৰ অৱৰ আৰু গোটোই আলে আজতাৰে তেওত্যক আৰু সমৰ্পণ কৰিবে ! অথচ তেওত্যাৰ মোৰ হোৱালৈলত কৰহাবে নে কিছে ক'ব মোৰাৰে, যোক তেওত্যৰ মুহূৰ্তে নিলাই আলিলে। ব্যৱত আৰুৰ কৰিবে ! স্থা-বৈয়ে পৃতলা, কৈশোৱা আৰি দেলিব সেই সকিয়াৰে—

‘হোৱালৈ-বননিয়ে, মানা ভৰলাই হ'লৈ আৰি দেখে হচ্ছ, গোট-হ'লৈ অনু-নৈমাই হুমিলৈ !’ তেওত্য সদান দেলালৈ ! এইবে কেবা বচবো গল। তাৰ পাইতহে মোৰ কুল বৃষিব পাখিলৈ ! পেৰত শান্তিৰ সকানত পুৰিলৈ ! সামু-লামীয়া মানা জনে সংস্কৰণ পোৰে

ଦେଖି ଦେଖି କାହିଁ ନାହିଁ । ତାର ମନ୍ତରଟ ଶୀରସର ଏହି ବାକି ହୋଇ ଆସିଥାଏ ପାରିଲୁ । ମେହି ଶୋଭବତ ଦେବା ପାଠ— ମେହି ତିବିନେମନ ଦୀର୍ଘି, ଅକ୍ଷତ ତେର୍ତ୍ତ ପିଛେ ପିଛେ କେତ୍ତିଯାଇ ଆସାଇବା ଅକ୍ଷତ କେତ୍ତିଯାଇ ଆସିପାଇ ଅବଦେଶେ ଏଗୁଣ- ହର୍ଷିକଟ ଆସାଇବା—ମେହି । ଦନ୍ତ ଅନ୍ଧମ ଉପରିଲେ ଛୁଣୁ

মন্দির-মিল

ଧ୍ୟାକି ଧ୍ୟାକି ଅହା
ଶିତାନାତ ଦୀରେ ସଥ
ବେଳେ ମନୋହର
ପିଲେ, ତୋମାର କର
ଚିତ୍ତକା ମାତ୍ର ଫେଣ୍ଡି ଯେ ଅନ୍ଧବ ।

ଶିଓ ଯେ ହର୍ଦୁ—ଶିଓ ମନୋହର !
ଆଲହା ହଟି ହାତ ଆଗ ବାଟେ ଡେଇ,
ଘରକି ବଳୀ ଦେ ହରିକ ପାଣି ପାଞ୍ଚତେଇ ;—
ଜାନୋକି ପରିବ ଓଃ—ଶୁଗତ ପାହା ହୁଏ
ଭାବୀ-ଭାବୀରେଇ,—
ଅବନତ କରୁବି
ପଥକେ ଆହିଲ ଘୁରି
— ହୃଦେ ସନ୍ଧାତିବ ,
ତିରେ, ତୋମର ମୂରି
ହତାଳେ ଓହଣ ଛବି—ଶିଓ ଯେ ଅନୁବା !

ଶିଓ ଯେ ଶୁଦ୍ଧ ଆହା ! ସେଇ ଅନ୍ତରେ
ମୌଳି ପୋରା କଥାବିନି ନୌ-କଣ୍ଠେଇ

সপ্তোন-ঘিলন

ହେଲାଇ ଥିବାରୁ ତଳି ନୌଗ୍ରହାରେଟ୍‌ଟି
ଆମୁଳ କଷମ୍ବନି-ବେଳେ ଯାକୁଳନା ଜିନି
ଦେଖିବାରେହେ—
ତାପି ଆହି ଆତିବିଳା
ପ୍ରମୁଖ ଆହି କଥି ପାଳା
ଦେଖୁ ଦାଳକ ମୋହବ;
ଶିଖେ—ତୋମର ବୁଦ୍ଧବ
କିମ୍ବି ଉଡ଼ି ଯିହାଗନି—ଶିଖେ ଯେ ଅନ୍ଧର !

ଶିଖ ଯେ ଅନୁଷ୍ଠାନ ହେବୁ—କୋଣାର୍କ ଜଗତ
ଛଳ ନିଜା ତ୍ୟାଗ କରି ଉଡ଼ି-ଉଡ଼ିତେହି
ପରମାନନ୍ଦ ଅଲ୍ଲାମା ତେଣୁ ଥାରୁତେ,
ମାନସରୀ ଦେଖେ ଦେବେ—ଲାକ୍ଷ୍ମି ହୃଦୟରେ
ଧୂରୀ ଧୂରୋତେହି,
ଆବେଦନ ପାଇବ ଧ୍ୟାନ
ଭାବି ଭାବି ଆୟୁଧରୀ
—ନୀରାତ୍ର ଅଶ୍ଵ ।
ପିଲାର, କୋଣାର୍କ ମନ୍ଦିର
କାମଗର ନୀରାତ୍ର—ଅଭିନବ ଅନୁଷ୍ଠାନ ।

गृह दे स्वरव होवा ! गाजुकी प्राणव
लाखव ओवेथनि नो धट्टेह
मलाज मित्कि हाहि फूटे-फूटोत्तेह
प्रभव शुद्धि वाणी-सुकियाइ वाचि आनि

ବ୍ୟାକ ଦର୍ଶନ—୮୩ ସଂଖ୍ୟା

ଶୁଣି ଶୁଣି ଶୁ
ଧର ହେ ବୈ

ଶ୍ରୀ କୃତ୍ତବ୍ୟାମିନ୍ ପାଠ୍ୟ ପାଠ୍ୟ

“ନୋକୋଟା ଭାଷା” ର କଥା ସୁର୍ଜୀ-ସୁର୍ଜୀତେହି
ହିୟା ଭାବା ପ୍ରତିଧାନ ପୋରେ-ପୋରେତେହି
ମନ୍ୟ-ପ୍ରତିଧାନି—ପ୍ରେସ୍ ମନ୍ୟରେ ଆନି
ପୋରେ-ପୋରେ ତେହି,

ଉଚ୍ଚପନ ମୁଖ୍ୟାଳୀ, କର୍ମଚାରୀ
ମୋଦେ । ସୁଲି ହଜାରିଲା ।
ବଢ଼ି—କଥା କବିତାଗର ।
ଶ୍ରୀଯ, ଅଟଳ ପ୍ରେମର
ମୂରଙ୍ଗ ଅଚ୍ଛେତା—ଅତିକି ହମର !

ପିତ୍ର ଯେ ସୁନ୍ଦର, ଶିଥେ ! ଅତୀକର୍ଣ୍ଣ ସୁନ୍ଦର,
ଦୁଃଖନି କଞ୍ଚିତ ହିଁ ଚକ ଲାଗୁଛେ

ପ୍ରତି ମନ୍ଦିର ହାତିଲା କଣ୍ଠ କାହାର ଟାଟାଟା ଓ କାହାର
କଣ୍ଠ ହେବାରୀ ଏହି କାହାର କଣ୍ଠ କାହାର ପାହାର
କଣ୍ଠ ହେବାରୀ ଏହି କାହାର କଣ୍ଠ କାହାର ପାହାର
ପୋର

পোষ্টাকিতাপ

বিশ্বাস করাবি প্রাণে মৃত্যি ব্যাঠেই—
সৃষ্টি আগিনের গথ—মিলেই হৃদয়া কথা—
কলক কলতেই—
শুভ ও উত্ত মুক্তা বপন—
বিশ্বের দেশে সন।

ମିଥ୍ ଯେ ହନ୍ଦର ମୋର କଜନୀ ହନ୍ଦର !

ପୁରୁଷୀ ନିଶାଇ ଡଟି ଥୋଇ ଲଞ୍ଛିତେ
ବାଲିକା ଉଦାଇ ହାହି ଭବି ପଣ୍ଡିତେ
ଗୋଲାପୀ ବହନ ମନା—ନିଶାବ ଶିଶିବ କଣା

ମରେଁ ମରୋଡ଼େଇ
ଅକ୍ଷୁ କିରଣେ ତାହି
ନାହାନ୍ତି ରାଜାନ୍ତି ହେଲି

— কোন সুব্রহ্মণ্য — কাশী মুখের বিষয়ে
— পুরুষ কর্তৃত হলুদ পুরুষ — কাশী মুখের বিষয়ে
— মের চির অসমীয়াকরণ।

পোরা কিতাপ

জীবন সমস্কৃতি—**গীতে দেশের বাজেশোরা দ্বাৰা** গচিত। ই এটি ব্ৰহ্মতাৰে যাদেন্দুন প্ৰথম কৃষ্ণ কৃষ্ণ-
জীৱ পূৰ্ণ—পৈগুণ্ঠ, বৰহণ পৈগুণ্ঠ কঠিপুণ্ঠৰা ঘোষণা।
মুক্তিৰ পাছত আমি কলৈ ধৰণ, আমৰ জীৱন যাইতেই
দেখ কি, আৰু আমাৰ হেৰেৰো দেশেৰ বৰ্জন-বৰ্জনক
কৰকৈ লাগ পাখেন কি, ইত্তামি অভিন্ন প্ৰশ্ৰম ষড়ক
কৰকৈ ভাৰতী উভয় দিশে। তাৰে মাদেন হ'টি এটি
মণি তত্ত্ব কুল দিবে।—

“আত্মার উপরান দেশের তেনেই,
দেছি মাধুেন হিতি সম্পর্ক দেবেই!”

ভেটকে। আনন্দনা— এইসবের তাগহতী কথাবল
ঢীর, প্রশংসনীয় অঙ্গ। বেচ ১৭৪। শুধুর্তা
যাবদসত বলিক। তেও বচমত তেও পার্শ্বচলিও
যান্ত তাঙ বিশেষ তাখাৰ সুনি অসমৰাণৈ
তাঁ আমাৰ তাখাৰ শব্দৰ চৰচৰলৈ চৰে। কৰে
নিছৰ বৈণ্ণবী প্ৰকাশ কৰিছে। সুব ওপৰত কিতাপ
খন দ্বিও কাল হৈছে, কিন কোনো কোনো টাঈত
কৃক্ষিম্পৰ Vulgar jokes কিতাপখনৰ কলেবৰ
কল্পিত কৰা দেখি আমি তব পাইছো। (বনে,—
ডুষ্টীৰ সৰি ১০ আৰু ১৪ পিঠিত। বগা কাপোৰত
এইবেৰে ডাঁওৰ কলা চৰক। দোইবেৰে কিতাপখনৰ
পৰা কালী বিশে, সত্তা সমাজত তাৰ আৰু হোৱাটো
টান।

(ল)

ক্লোস-অলিন্ডে— এইৃত পাঞ্চিয়া সাম বি-এচ-ছি
বি-বি-বি শাৰাহি অযুক্তি আৰু গ্ৰাহণত। এওৱেৰ
The Cloister and the Hearth নামৰ ইথাবী
উপন্যাসৰ অসমীয়া ভাষাত। ইথাবী তাঙ্গোৱে আৰুৰ
ভাাৰক নিষেহ চৰকি কৰিলে। ই এটি বিশালাম প্ৰেমৰ
কাহিনী। লিখকৰ তাৰ আৰু বৰ্ষনা-প্ৰাণী সহজ,
হূলৰ আৰু পৰিষেবে যৰত এটি বিশালৰ বেথ রহাই
ষাষ। সাধাৰণত এটি ভাগোপৰা আৰু এটি ভাগালৈ
অচুৰাব কৰা টান। কাৰণ সেই ভাগৰ সৌন্দৰ্য আৰু
ভাবৰ সমষ্টি ইটো ভাগত বথকাৰ কৰিব দৈ গৰে।
মেই কাৰেণ শারীৰে শৰীৰে অহুৰূপ নকৰি তাৰ
ভাবৰ ভাণ্ডনি কৰিবেহে ভাল। আমি যিমান দূৰ
বেথিছো। লিখক সেই বাটেলি বাটু দুলিখলৈ বৰা-
সাধা চেষ্টা কৰিছে আৰু বিষে যাবে মাথে এইৰিত
ছফ্টাইত শিখিছে তাৰত আৰু সকলো খেনিছে তেওখেৰ
চেষ্টা সকলীৰী হৈছে দুলি আৰু বিশাল। বহুত
চৰু কৰিবলৈ তৈ বেথ হৰ সংস্কৰণৰ বেগতে এটা
খনকুলৰ ধৰণ চুৰুতেজ অলগ অহুদিত পৰা দেখন
লক্ষণে অছুৰাব কৰিব। এই বিশৱৰ আৰোচনার আৰু
কৃতকাৰ বিশে চৰকাই কৰে নাই।

তেও আৰু কৈছে, “শক্তি অহুৰে সম্পূৰ্ণ প্ৰি-
ভিতীৰ্যৰ হিগীনিটে এইবিনিলৈ বিশেৰকৈ, ছাপাৰ
ঝতি ভাৰি-পৰি পৰিপাটি আৰু ফটকটীয়াক পাঠৰ

চৰকিলৈ লিখকে দেন মৰ কৰে। অহুবেৰে ভাখাৰ
শপৰ বায়। আপা কৰেৰ লিখকে দেন এওৱেৰে ভাখ-
যান্ত ভাঙ বিশেলি তাখাৰ সুনি অসমৰাণৈ
তাঁ আমাৰ তাখাৰ শব্দৰ চৰচৰলৈ চৰে। কৰে
নিছৰ বৈণ্ণবী প্ৰকাশ কৰিছে। সুব ওপৰত
শেষত কৰ্ত যে কিতাপখনৰ পঢ়ি আমাৰ বৰ ভাল
শাপিলৈ আৰু লিখকে উলৈ কৰিব।

(ষ)

ত্ৰিস্মাতৰ্য— এইৃত গোৰীকাঞ্চ তালুকৰাব বি-এচ-ছি
প্ৰেতিত আৰু প্ৰকাশিত। তাৰ এখ পঢ়িত কিতাপ;
তুলাপাত, ছলা সকলো হুমুব। বেচ মহ অনা-
ওঁগাঁচীৰ তিকনাত লেখকলৈ লিখিলৈও বিপত্তি পাৰ
পাৰিব।

এই কিতাপখন পঠি আৰু পঢ়ি আমাৰ বি আমৰ
চৈকে, আৰু বধলৈ ঠাই নাই। লেখকৰ মাধোৰ
তাৰ বাবা সৰল অহুবেৰে অতিবাহৰ জনহীন।
ইয়ান যিমান কোনো অসমীয়া লেখকে এই দেন শাখ-
তিলান বিশে এটোৱা হাত নিখিৱাটৈক ধৰাটোৱা
বেজোৰ আৰু সাবকৰ কথা হৈলৈ, তালুকৰাব দেবে তাৰ
সুব ভাটি অসমীয়া ভুল সম্পূৰ্ণ আৰু সেইবেৰে মোৰী
অসমীয়া স্বারূপে দে বিশে শালোৰ পৰা হৈছে মোৰী
মকলেও হৰ। সুজতে কিতাপখনীয় আৰুৰ বচমৰ
সাহিত্যৰ জিলিতি চৰাইছে দুলি নিষেহেৰে কৰ পাৰি।

লেখকে পাতনিত কৈছে, “ডুৰ্চৰ্য পালন কৰ
সেই বিশে চৰকাৰ অকল ছালাকলৈ দুলি একৰিকাই
খলে নালে। ই পিতা-মাতা, মু-অ-কল্প, ছাল-পুৰু
সকলোৱা সমাবে অপৰিবৰ্তনীয় তিথাব বিশে। এই সুব
পৰি আমি এই সকলো প্ৰেৰি শোৰু শিদে কথা
বৰি ব- শক্তি কৰিবো।” সেইবেৰে আমিও এই সকলো
প্ৰেৰি সোকেকে একোখন পুৰি কিমি লেখকেৰ উপৰ
বিশে সকলে নিষেহৰে পৰম উপকাৰৰ সধাৰ এই স্থোৱ
লক্ষণে অছুৰাব কৰিব। এই বিশৱৰ আৰোচনার আৰু
কৃতকাৰ বিশে চৰকাই কৰে নাই।

তেও আৰু কৈছে, “শক্তি অহুৰে সম্পূৰ্ণ প্ৰি-
ভিতীৰ্যৰ হিগীনিটে এইবিনিলৈ বিশেৰকৈ, ছাপাৰ
ঝতি ভাৰি-পৰি পৰিপাটি আৰু ফটকটীয়াক পাঠৰ

১৬৪ বছৰ—৬৮ সংখ্যা।

ব্ৰহ্মকৰাৰ ভাবৰ দুৰ্বৰ্গি

বহুত ধৰিবলৈ যত কৰিছো আৰু ইয়াত আৰোচনা চাই সহজ পাঠকসকলে আমাক কথা কৰিব।”
মৰ প্ৰায় বৰকাহকে আৰোচনোৰ অভিজ্ঞতা আৰু উপ-
লব্ধিকাৰ ধৰাৰ সৰ্বৰ কিবিলৈ চৰে কৰিবো।” ভালাপিং অভি বিশেৰকৈ
বিশেলৈ লৰু কৰি এই পৰিচোৱা পৰম কৰিব। তাঙ্গুৰুৰ দেবেৰ দেৱো
ৱৰ আৰু আৰুৰ বিশেলৈ; তাঙ্গুৰুৰ দেবেৰ দেৱো
ৱৰ “পৰিপাটি আৰু ফটকটীয়া” এই বৰ কোনোৰ হই
কৰিব মোহৰিব।

লেখকে নিষেহে দুবিৰ পাৰিবে—“এই পৰিৰ ধি
লালোচ বিষয় তাৰ বহুত কথা সৰল আৰু উপ-বচমৰে
পৰালোচ কৰাৰ সংজ্ঞ নহৰ।” বহুত হাতীত সাধুৰ
পৰ শপৰ আৰুৰ নলগৱে নচেলে। পিছ বাইটৈক তাকে
বিশেলৈ বৈ সংজ্ঞ পৰিবিলুক্তৰ সৈলে সামাজত বাবি
বিশেলৈ পেটেলৈ পেটেলৈ পুলিমৰ ভৰ্তাৰ কৰিব কঠিন
হৈবিবে। আৰু কৰে। আৰোচনা বিশেলৈ বিশেলৈ

(ডঃ নেো)

ব্ৰহ্মকৰাৰ ভাবৰ দুৰ্বৰ্গি

অন্ত অন্তক কথা।

আমি আৰুৰ প্ৰেমত অনৈক মহিলাই বড়কুতা দি ছুবাৰ
বিশে ব্ৰহ্মিং উপেৰ কৰাবত আমাৰ পৰিচিত আন
কো মহিলাৰ বোঝোবলৈ কোনো তোমালোকে সেই বেলুহাত
বিশেলৈ ভাল পাৰ, আৰু তোমালোকেৰ আৰ্হাৰ আগত
বিশে তাৰমালৰ ধাট ওঠ বড়া কৰি লৈ লিখৰ পুত্ৰীৰ
বোৰ্তাৰ দেৱি মিচিক মিচিক হৈবি হী স্থ পোৱাই।
তোমালোকে সাতাম্পু-বোৰ্তাৰ অসমীয়া শিল্পীৰ কাম
তাৰ-ত এবি উলৰ মোজা, গেজি, কৰক ওঠিবলৈ
শিকিছ লিকা; সেইবেৰে চলি তোমালোকৰ বিজ্ঞোৰা
হৈছাইক দুলি আমি কলে, তোমালোক জিবিবোৰাই
উত্তীৰ; সাগতে চৰুৰ পানীৰ ওলাৰ পাবে। তোমা-
লোকে আৰুৰ দেশেৰ কোটীকীয়াৰ বৰ্কা-চাৰ, লিচ-পনা
ইতালী পৰিবারগ কৰি বৰলা নভেল-উপকাৰাই হাতত
লৈ হাল্টৈব দোকানৰ বসগোৱা, সৰেশ, কহীৰ,
মিহিলাৰ ইতালীবি তোমালোকৰ ভাঙ্গিলো-বাসুদেৱ
জলগান বিশেলৈ আৰু জিজেও বাবলৈ লিখিছি।

পিকা,—আমি বাংলাকে তো মোরোনো ; কারণ তোমা-
লোক আভিজ্ঞান শেখিব-পঢ়িবলৈ ; নিষিদ্ধ ; আমি
কিঃ কলে কিম্বাণি আমাৰ দেশৰ কঢ়িত সহাত
তোমালোকে নিষেচ বা তোমালোকৰ অগত্য শুভ্য
শেখৰ আৰাই আমাৰ ওপৰত ঔইল ব্য-টেকন
ৰোকাৰিব। (মেছি : “সাহিত্য পজিকি”ৰ সম্পৰ্ক !
তেওঁৰ নৰ্মলগতি দেখি ভৱত আমাৰ পেটেত হাত-
ভৰি লুকাইবে।) তোমালোকে বি-মন বাধ কৰি
ধাৰাইক। কিংবি দৃশ্যী মাহৰ ভাবাটকে “ভুমিত্বৰু”
কৰি আমাৰ কাহীত দাবি দিবা কিয় ? নামাহিবাইক,
বৈ বৰসৰ বাধে লাগে আমাৰ পেটেত স্থাৱি আহিছে,
অসমীয়া দৃশ্যী নিষেচে আমাৰ পেটেত স্থাৱি। তোমালোকৰ
বাধি আমাটোল মহম আছে তেওঁৰ বহাগৰ বিষত অসমীয়া
বিষত কঠা অসমীয়া কণাগৰ হতাত অসমীয়া চৰ্চাবীৰে
লোকোৱা আছেৰ নামা অকৰ দুল বাড়ি আমাৰ কেকেৰেন
গামোছকে দিবাইক, অসমীয়া তাঁত দিবোৰ স্থাতাৰে
চিটৰ পথবাটক বৈ একোনম “ডাকেল” আমাৰ
অগত্য মধ্যবিবোৰ আৰু আইছি ! যাওক, হেইবৰ
কথা !

এই চিঠি দেখিবাই হৈছে—“আমি বক্তা নিৰিখি কিয় ?
বক্তা নিৰিখি আমাৰ দৰখন ভিত্তিত ?”
তাঁৰ আমি কঠ, ঠিক বথা। তোমালোকৰ পাতেহে
বক্তৃতাৰ আৰ ; মহাই বচেহেতো তোমালোকৰ হাতৰ
পৰা সেই কাজখন কাছি আনি কৰাত হৈছে। সফ
কথালৈ সাধিব নামাগো, সুৰত আৰুন্তো সৰস্বতী আই
তোমালোকৰ আৰত হে, আমাৰ জৰুত নহং। ধনৰ
মালিক দৰ্জীও তোমালোকৰ ভৰুৱা। এহেকে সুখৰ
বাই-ক-চন, আৰু ধনৰ হাতিল-পেৰা তোমালোকৰ
লিখাত হে। আমি ধন পঢ়ি যোঁতাই আনি দি খালিম,
তোমালোকে প্ৰেত আমাই পাকিবাৰ আৰু বাই-ক-চন
চাহাই হওক বা টুটাই হওক আমাৰ কৰাত ধৰিবো ;
আমি একে মোৰোলৈ ; কৰিব দৱিব নামাগো ; লক্ষী
আৰু সৰবৰো হৰ্ষো দৰো। সৰ্চাটকে তোমালোকৰ
ভিতৰ এনে বেছেট, আৰু সৰেছিনো নাইকু বক্তৃতা

কোন পুৰুষ বলে পাৰিব ? এতেকে হে লেখিকাৰ আই-
মেছ, দৃশি বৰকৰাক বিছাতে দুল বৰুৱাৰিলৈ বি-
বলে গৈছে। লেখিকাৰ কৈছে—

“পুৰুষ মেন-কৈক বৰাঙ লাগে, আমাৰকে তোমালোকে
লাগে। আমাৰ বৰাঙৰ ওপৰত তোমালোকে আৰায কৰি
আমি আদেক কালৰেগৰ হতকেপ কৰি আইছি ; আৰু
হতকেপ কৰিবলৈ নিষেচ, মোৰাবা !”

আইডেও, তোমালোক আইসৰ কৰাতো বৰকৰাক বিষিলৈ
নাই। বৰকৰাই তোমালোক-কৈ তেওঁৰ সমানে বৰিবলৈ
বৰকৰাই কোন জমা ?” বুলি হৈলৈও, জমো
মাত সমান “মহই” বুলি।

এতেকে খং ইকবিল, মোৰ আইটি ! মহোবৰ
শৰ্পা বৰকৰা মহা উদাৰ ;

আমি ভাত বাকিম, তোমালোকে দৰি কৰি
হৈছোক দিবা। নিষিদ্ধ পালাপালোক হইলালৈ সমান
বিষিলৈ তোমালোকেও ভাত বাকিমলৈ দাবি আমি ও
কিংবি তোমালোকক দৰি কৰি দিব। তোমালোকে
হাজি গৰাবে দিব, আমি তোমালোকক সুৰত কৰি
দৰি আৰু আমি পুৰুষৰ বিনা তোমালোকেও আমাৰ
পুৰুষৰ দিব লাগিব। কেতিয়াবা আমি দীৰ্ঘলকৈ
কঢ়িলোক দাখিলে, তোমালোকেও কুলি লৈ সিমান
লৈকৈকে সেই হৃষি প্ৰাৰ্থ বাবিল কিন্তু—কৈ

অসম প্ৰাদেশিক হিন্দু মহাসভা

অন্ত্যুর্ধ্বসন্মিতিৰ সভাপতি পুজুপাদা জীৱিসূত্ৰ গড়মুকীয়
গোৱালী সন্তোষিকাৰ প্রস্তুত অভিভাৰণৰ সাৰাংশ

হামেনালোকৰ অবিদিত নহয় যে মই অধৰাৰ
পাইছো। মই অষ্টকখণেৰ দৈতে বিবাহ কৰোঁ। যে
হৰাক চাপত অৱতাৰ, গৰ্ভ-পৰ্যাতক উত্তু শিখ-বিশ্বাৰী
চামত বাধা কোমোৰা পৰি বৰকাৰি পুৰুষৰেৰ পৰি
খোলিব ; পুৰুষৰেৰ পানী নামাকি অগুৰু হৈ পৰি
গোলাই জৰুৰিয়া হৈ আৰিব, আৰু পড়ুৰ তাৰ
ডাঙৰ পাতোৰোৰ মৰে তাৰ কৰ্তব্য জৰুৰিয়ে ওপৰি
মেই পাকিব ; ইতাপি। কৰিব বাবি অধৰাৰ নামা
তোমালোকৰ আৰত হে, আমাৰ জৰুত নহং। ধনৰ
মালিক দৰ্জীও তোমালোকৰ ভৰুৱা। এহেকে
খেলিবা, বেবিটৰ, উকিল, অৱ, মেছিটোৱ, হাতিক ইৱে
কছাকাৰ কৰিবা (পতিগৰেষণ হৈয়োৰ আৰুষ হৈবে),
আমি বক্তৃত হৈচিতে বৰা ওৰোলাম, লোক আৰু
বৃহাম ইতাপি কৰ্তব্য কৰিব—মিশৰ আমিব। এতেকে—
দেবি, এসীৰ। আমাৰ ডাকিন-পেৰা দেবি দিব
তোমালোকৰ হিংসা হৰ, সেই হৃষি বৰকৰে তোমালোক
স্থৰে ছায়েকৰ হৰাই লাভে লাভে তোমালোকৰ
ভিতৰ এনে বেছেট, আৰু সৰেছিনো নাইকু বক্তৃতা

পাইছো। মই অতিথি-অভ্যাগতে দৰি হই ভৰীয়া
দলপত্ৰিক এও ঠাইতো সমানে স্থারে বেচৰেত বি-
ধকা দেবি পোৰে, “এই হালিৰ ভিতৰত বৰকৰাৰ
কৈতো দেবি কৰি দিব ?” হৃষি সমানে মাত লগাম “মহই” “মহই” !
“বৰকৰাৰী কোন জমা ?” বুলি হৈলৈও, জমো
মাত সমান “মহই” বুলি।

এতেকে খং ইকবিল, মোৰ আইটি ! মহোবৰ
শৰ্পা বৰকৰা মহা উদাৰ ;

কল্পবৰ

“অসম সুজৰুৰী”

আপোনালোকৰ অবিদিত নহয় যে এই অসম
প্ৰদেশ ধৰন অভি বিভোগ অৰেল আছিল। সমগ্ৰ
পুৰুষৰ সংগত ভাৰতবৰক বিষিলৈ চালে দেৱেকৈ কৰ
পাৰি যে পুৰুষৰ ভিতৰত ভাৰতবৰক শেষ দেশ, সেই
হৰেতে ভাৰত লগত বিষিলৈ চালে অসমকো কৰ পাৰি
যে অসম ভাৰতে সেই সকলে আছে। নামাপ্রকাৰ প্ৰেতিৰ
উপুক্ত নামাবিধি উৰুৱা থাই ; নামাপ্রেকাৰ বনৰ

সম্পদের পরিপূর্ণ বিশাল বন্দরাজি ; সাহাকৰ জলের পূর্ণ কুস্তি বৃক্ষ মানা মর, মৌৰ, সনোৰৰ ; অসম মানবৰ আৰঞ্জকীয় মানা বৈনজ পৰাৰ ; উত্তু শৈলমা঳া আৰ মানা সাহাকৰ হান আৰ নাভিলাতোক হৃথকৰ অৱস্থাবে এই প্ৰদেশ দেন প্ৰকৃতি দোৰাৰ জীৱনিকেতন প্ৰস্তুত হৈ আছে। সবগ ভাৰতত যি আছে তাৰ সকলোৰে সাৰ দেন অসমতো সংগ্ৰহীত হৈ আছে, আৰ অসমত যি নাই সি দেন ভাৰততো নাই, এনে অছয়ন হৈ।

স্বতন্ত্ৰ-সুৰূপ ১৪০৩/অ

কিন্তু অসমৰ সকলো গোৰবমৰ বস্তুৰ ভিতৰত সৰ্বস্তোষ বস্তু কি আছিল ? অসম-সন্দৰ্ভৰ কৌন্তভৰণি প্ৰকল্প আছিল মহাপুৰুষ শৰ্ববদেৱ। তেওঁখেতৰ সকলো কথা, তেওঁখেতৰ ঐশ্বৰিক ক্ষমতাৰ বৰ্ণনালৈ দোৰাৰ ঘোৰ দৰে অভাজনৰ পক্ষে হৃতীয়াৰ কথাহৈ হৈ। গতিকে সেই সম্পর্কে একে নকঠ, কিন্তু তেওঁখেতৰ অসমীয়া সংস্কৰণ যি দৰে বাক শুনৰাই গৈছে সি অলোকিক আৰ অভাজনীয় কাণ্ড। তেওঁখেতৰ মত আছিল যে হৰি-ভক্তি পৰ্যট সকলোকে প্ৰাণ কৰিব পাৰে। সেই নিবিষ্টে তেওঁখেতৰ মুছলমান আৰি বিদ্যুতী আৰ নথা, মিকিৰ, গাঢ়ো, ভূটোৱ, যিৰি, কৈবৰ্ত আৰি সকলো অৱনত জাতিকে ভগবানৰ প্ৰতি শৰণাপৰ কৰাই সকলোকে মানবমৰ দি অস্তুত্তা দূৰ কৰি সকলোৰে প্ৰতি উৱাৰ-তাৰ চৰম নিমশন দেখুৰাইছিল। তেওঁখেতৰ ঘোৰ গাঁকে নামহৰ পাতি সেই নামহৰতো ধৰ্ম, সমাজ আৰ ধৰণা জীৱনৰ আৰঞ্জকীয় বাজনীতিৰ অঙ্গচৰ্তৃ সাধাৰণ অপৰাধিলাকৰণে। পৰামৰ্শতি প্ৰথাৰে বিচাৰ কৰি একেৰন গাঁহতে খুক অনেক প্ৰকাৰ হিন্দু জাতিকে ভিতৰত অশাস্ত্ৰি দূৰ কৰি সকলোকে এক অছেতন শ্ৰীতি ভাৰত বাক শুটোৱ উপাৰ কৰি গৈছিল। ভাৰতৰ অন্যান্য গ্ৰেশেত একেজন শুকৰে উচ্চ নীচ সকলো জাতিকে হৰ্জ, দীক্ষা, উপদেশ আৰি দিয়াৰ নিয়ম নাছিল। কিন্তু মহাপুৰুষ শৰ্ববদেৱে একেজন শুকৰে আৰাক্ষণ, চাওল সকলোকে বৈকৰ যন্ত্ৰ দীক্ষা দিয়াৰ নিয়ম কৰি সকলো

প্ৰকাৰ হিন্দুক এক শ্ৰীতিশুভ্ৰত বাক গোৱলৈ হৃথক কৰি গল। আজিও গোটেই অসমতে একেজন শুকৰেট সকলো জাতিকে শৰণ-ভজন নাম-মূল আৰি দিব লাগিছে। মহাপুৰুষ শৰ্ববদেৱে গোটেই হিন্দু স্বামৰ-ধৰন প্ৰাচীন কালৰ হিন্দু জাতিকে গ্ৰাম পঞ্চায়তৰ আৰম্ভ লৈ সামাজিক বীতি, নীতি, ধৰ্ম সকলোবিনিকে একে লগে গাপি অভিনৰ প্ৰকাৰে দেশৰ শৃঙ্খলা বকাব উপাৰ কৰিছিল। তেওঁখেতৰ অসম প্ৰদেশৰ হিন্দু জাতিৰ সৰ্বালোচন উৎসৱৰ অধে অসমৰ সীমাৰ প্ৰাপ্ত আৰ যা নিবারী অসভা বৰ্কৰ জাতিবিলাক কিন্তু পৰ্যটত বীক্ষিত কৰি, ভাৰী কালত হিন্দু জাতি স্বল হৰব উপায় কৰি গৈছিল। মহাপুৰুষ শৰ্ববদেৱ আৰ তেওঁখেতৰ প্ৰিয় শিষ্য মহাপুৰুষ মানবদেৱ আৰ দেইলকলৰ সমসাময়িক একে উচ্চতাৰে, অসমৰ অন্যতম মহাপুৰুষ দুমানোৰ দেৱ আৰ দেশেতৰ প্ৰিয় শিষ্য ভৰতীশোণ্কলদেৱ আৰ কুটীৰেৰ আৰি মহাআশকলে এট একে প্ৰকাৰ উদ্বেশ্য লৈ অসম দেশৰ অশেষ কল্যাণ সাধি গ'ল। শৰণ-ধৰে, মাধবদেৱ আৰ তৎসমাধীক মহাআশকলে অসমীয়া ভাষাক নতুনকৈ গচ লগালে। শৰ্ববদেৱ আৰ মাধবদেৱ অবৰ কোৱণ্পৰা অসমীয়া ভাষাৰ বি অনুগ্য সম্পদবালি প্ৰচল তাৰ তুলনা নাই। মহাপুৰুষ ভৰতীশোণ্কল অন্যতমৰী লেখনীপ্ৰস্তুত যি নাম-হোৱা নামক আধ্যাত্মিক ভাষৰ পুঁথি অসমীয়াই পাইছো, আৰি তাৰ বাবে অসমীয়া ভাষাৰ বিশেষ গোৱৰাছিল। সহুমাৰ কৰে। আজি অগতৰ যি কোনো জাতিহৈ নিয়ম ভাষাৰ নামদেৱালিৰ তুল্য প্ৰধিব বাবে নিয়ন্ত্ৰ অশেষ পৌৰৰাজি বুলি ভাবিব পাৰে। আৰি হেনেকৈ ঐষঠাশবদীতাৰ বাবে আমি ভাৰতৰাসীয়ে নিয়ন্ত্ৰ গোৱৰাবিত বুলি ভাৰোইক, দেইদৰে অসমীয়া ভাষাৰ নাম-হোৱাৰ বাবে অসমীয়াই নিয়ন্ত্ৰ গোৱৰাবিত বুলি ভাবে। আৰ তৎসমাধিক মহাপুৰুষ ভট্টৰেৰে কথা-গীতা আৰ কথা-ভাষণত লিখি ভাৰতৰ ভাষাসমূহৰ মৰিত অসমীয়া ভাষাকে হৃথমাবণিতা কৰি গৈছে।